

గ్రీహలక్ష్మి

GRIHALAKSHMI

15th DECEMBER 1958

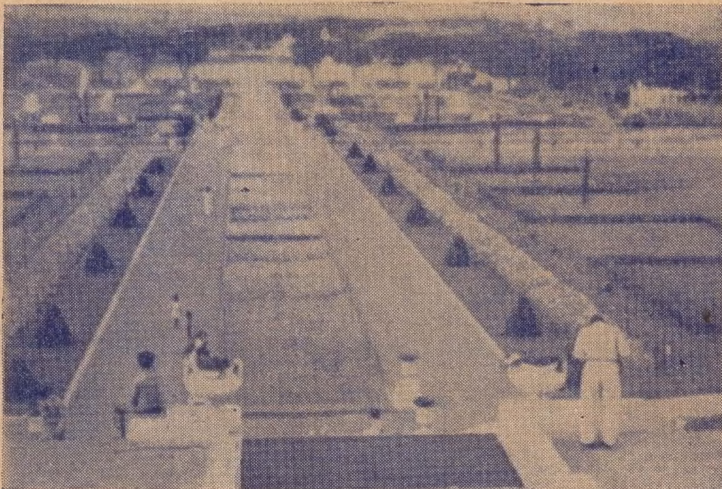

No. 12

40 nP.

Vol. 27

చాముండి కొండపై గల
మహిషాసుర విగ్రహము

బృందావన్
గార్డెన్స్ దృశ్యము

1898-1958

ఆయుర్వేదాశ్రమం వజ్రోన్మోత్సవము

అ ర ణ

మా వజ్రోత్సవ శుభసమయమున మా సంస్థ పాలకవర్గము వ్యాధిపీడితులగు మానవాళికి తమ శేవల సువరంజితము చేయుచూ, ఈ సంస్థ వ్యవస్థాపకులు ఓ శ్రీ పండిట్ డి. గోపాలాచార్యులు గార్లును, పండిట్ డి. దేశికాచార్యులుగార్లును అనుసరించిన ఉదారా శయములచే, శ్రీ భవ్యంకరివారి ఆశీస్సులతో 1898 నుండి శేటివరకు వడచిన తీరునే నడువగలమని యెల్లరకు హామీ యిచ్చుచున్నాము.

ఈ ముఖ్య సమయమున వజ్రోత్సవమునకు అధ్యక్షత వహించ సాదరముతో అంగీకరించి, తమకు ఆయుర్వేదముపైగల ఆపార ప్రేమాతిశయమును ప్రకటించిన శ్రీ శ్రీ మైసూరు మహారాజావారి కిస్సీ, భారతదేశమంతటను, విదేశములందును గల పూరులు, వైద్యులు, ఔషధ విశ్రేణులు, ధర్మములు, అశేష వర్తక ప్రముఖులు, పంపకముదార్లకున్ను తమ కృతజ్ఞతాభివందనము లర్పించుచు, ఇప్పటి వరకే ఇకముందుగూడా వీరందరు తమకు సహకరింతురని పాలక వర్గమువారు ఆశించుచున్నారు.

ఆయుర్వేదాశ్రమమ్, మద్రాసు - 17.

ఈ క్రింది ప్రఖ్యాత ఔషధముల తయారు చేయువారు :

జీవామృతం

అరుణ

బాలప్రాస

ఈ నెల 13న హైదరాబాదులో, 15 న మద్రాసులోను సీగ్స్ ఆధ్యాత్మిక కీర్తనలు పాడి కచ్చేరీలు జరుపనున్న ఆమెరికన్ గోల్డెన్ గేట్ క్వార్టెట్ (గాయకబృందం) వైన విషయమంది : ఆర్థాండ్సన్ విల్సన్, జె. సి. గివ్వార్డ్స్, క్రింద : క్లౌడ్ లైట్, క్లౌడ్ రిడిక్

మెదడును చల్లబరచి
శిరోజములను నల్లబరచి
కుదుళ్లను పదిలము చేయునది

కే స రి గా రి

భృంగ మ ల క తైల ము

వెల య. 2

కేసరి కుటీరం వెవేటు లిమిటెడ్

రాయపేట, మద్రాసు 14.

నవ్వనివారిని నవ్వించి వినోదంకోసంచూచినా
విజ్ఞానాన్ని కలిగించే సరసమైన సాంఘిక చిత్రం

డిజంబరు

17

మొదలు

ఆంధ్రప్రదేశ్‌మంతటా

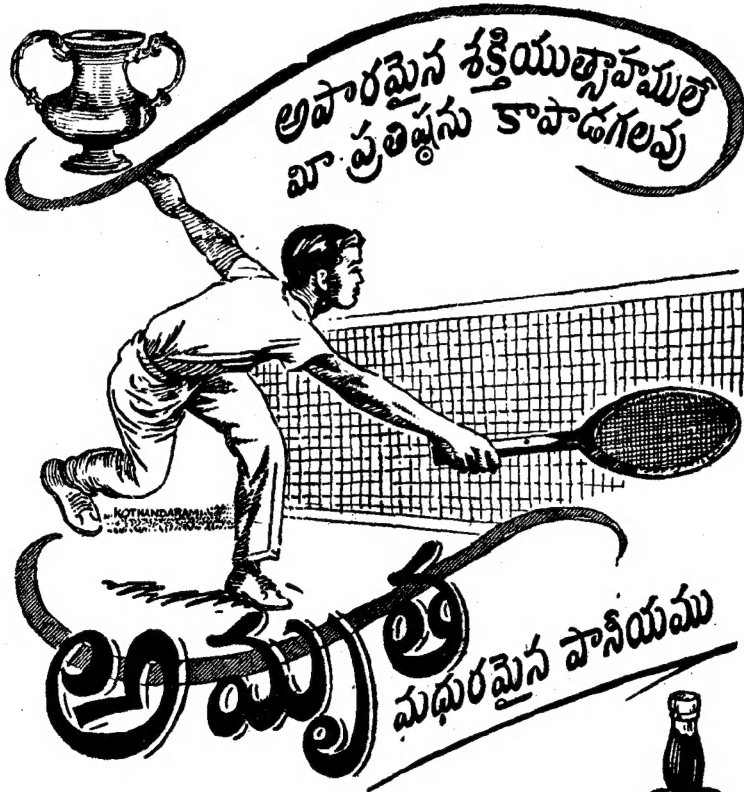
జయంతి పిక్చర్స్ వారి

పెల్లినాటి ప్రమాణాలు

నిర్మాత - దర్శకుడు - కే.వి.రెడ్డి B.Sc.(HONS)

వాహినీ విడుదల

హైదరాబాద్, తెలంగాణలకు : నవయుగ ఫిలిమ్స్, సికిందరాబాద్

వ్యాధులు క్రీడల్లో శారీరవారంధరికి అవసరమైన ఉత్సాహ శక్తినిచ్చిస్తే ముఖ్యసాధనం అమృత - ఆ బాలగోపాలానికి అద్భుతమైన లానిక్. సేవించడానికి తియ్యగావుండి మాంచి చురుకుదన్నా కల్గిస్తుంది. ఈ అద్భుతమైన పానీయం ప్రతిదీన మూలికలచేతనూ ఫల రసాలతోను తయారుచేయబడింది. అందరికీ ఆరోగ్యబంధువు లాటిది.

కేసరి కుటీరం వై వేట్ లిమిటెడ్, మద్రాసు-14

ఆంధ్రప్రదేశ్ కు, తమిళనాడుకు ఏజంట్లు :

సీతారామ జనరల్ స్టోక్స్, బెజవాడ, సికింద్రాబాదు, మధుర.

వహిలక్ష్మి

స్త్రీల ఆరోగ్యసౌభాగ్యములను సంపాదించుట
కేర్పడిన సచిత్రమైన పత్రిక

ప్రొ. ప్రొ. బి. : శివ కటేరం ప్రొ. జే. వి. రెడ్.

అక్కింగు ఎడిటర్

సి. సి. పున్నయ్య

పంపుటము ౨౭] డిసెంబరు 1958 [సంచిక ౧౨

విషయ సూచిక

ముఖచిత్రము :

జయంతి పిక్చర్స్ వారి 'పెళ్ళినాటి ప్రమాణాలు'లో

శ్రీమతి రాజసులోచన

యుగధర్మాని కనుగుణమైన జీవితం :	617	శ్రీరామకర్ణావృతం : కల్లూరి ఆనందబలరావు	
ఉప్పు పుల్లెంతము :	619	గార	663
రాజకుమార్ : డాక్టరు వి. యస్. శర్మ గారు	621	పాకకళ : మజ్జి వెంకట లక్ష్మీ గారు	666
భ్రమ తెచ్చిపెట్టిన రథం : 'ఉదయగిరి'	625	చిత్రకాల :	667
రాధ : యస్. యమ్. వాడ్రేవ్ గారు	627	అంతరార్థం అర్థమైంది : ధాయిపురి బాలకృష్ణ	668
గ్రామాభ్యుదయము : చదలవాడ సోదరీ కవ		స్వీకారము :	671
యిత్రులు	629	సంపాదకీయములు :	672

—o—

కేసోపనిషదు : డాక్టరు W. రాధాకృష్ణయ్య గారు	630
రాణి ప్రజలు : వేదము శేంకటకృష్ణశర్మ గారు	636
పరిణామము : గాడేపల్లి శంకరంగారు	639
బాలవినోదం :	644
గృహవైద్యము :	648
మా ఆవిడ సరదాలు : 'ఆరుంధతి'	649
ఆపార్థం : 'వల్లసోడు'	654
హృదయగానం : చల్లా లక్ష్మీనరసింహ శాస్త్రి	
గారు	658
సాపం బ్రద్దలైంది : 'రాఘవ'	659

వధువు కావలెను

కెనడాలో నివసిస్తున్న 34 ఏండ్ల వయస్సు గల జర్మన్ యువకుడు వివాహమాడుటకు హిందూ యువతితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుప కోరుచున్నాడు.

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను ఇంగ్లీషులోగాని, జర్మన్ భాషలోగాని యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

Mr. Siegfried Scheumann,
2814-19th. Avenue, Regina,
Saskatchewan, CANADA.

Grihalakshmi Dec. '58.

చాముండిశ్వరి ఆలయపు ఉన్నత గోపురము

చాముండి కొండపై గల నందీశ్వరుడు

జయజయ గృహలక్ష్మీ సఖి! జయజయ లలితాంధ్ర! మధుర సారస్వతమా!
జయజయ లలనా రత్నమ! జయజయ విద్యాప్రబోధ! జయకల్యాణీ!

యుగధర్మాని కనుగుణమైన జీవితం

విజ్ఞాన, సాంకేతికాది శాస్త్రరంగాలలో అభివృద్ధి సాధించబడుతున్న ఆధునిక ప్రపంచములో వెనుకబడకుండా అభివృద్ధి అభ్యుదయాలను సాధించాలంటే ఇండియా తదనుగుణంగా తన విధానాలను మలపుకొని పురోగమించడం అత్యంత అవసరమని ప్రధాని నెహ్రూ ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకోపన్యాసములో ఉద్బోధిస్తూ 'కాని యీ కృషితో మానవునికి నాగరికతకు, మునుగడకు ప్రాణప్రదములైన ప్రాథమిక సూత్రాలను, విలువలను అది విడనాడితే మాత్రం ప్రమాదాన్ని కొని తెచ్చుకున్నట్లే కాగలడని హెచ్చరించాడు.

మానవావసరాలైన శాంతి భద్రతలు, సౌభాగ్యము అభివృద్ధి, అభ్యుదయాలకు చిహ్నము. వానిని సమకూర్చులేని విజ్ఞాన, సాంకేతికాది శాస్త్రరంగాలలో సాధించబడుతున్న అభివృద్ధి నిరర్థకము కాగలదు.

వస్తుధైక రాజ్యస్థాపన యీనాటి అనిశ్చిత పరిస్థితులను, పరస్పర ద్వేషభీతా హములను తొలగించగలదు. విజ్ఞాన, సాంకేతికాది శాస్త్రరంగాలలోని అభివృద్ధి దుర్వినియోగం కాకుండా యుండాలంటే వస్తుధైక రాజ్యస్థాపన ద్వారానే ఉమ్మడి శ్రేయోసాభాగ్యముల నుద్దేశించి కృషి జరుగుట కవకాశములు కలవు.

కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖామంత్రి శ్రీ పంజాబ్ రావు దేశ్ ముఖ్ చెప్పినట్లు మన ఆలోచనలు, ఆచరణలు వాస్తవికతకు దూరమగుతున్నప్పుడు మానవుని నాగరకతకు, మునుగడకు ప్రాణప్రదములైన ప్రాథమిక సూత్రాలకు, విలువలకు అనుగుణమైన కృషికి, సేవకు అవకాశములు బహుకొద్దిగా మాత్రమే కనుపించుచున్నవి. ప్రజల ఆలోచనలు వక్రగతి ననుసరిస్తున్నప్పుడు దేశసాభాగ్యమును గురించిగాని, ప్రపంచశాంతి సాభాగ్యములను గురించిగాని స్వతంత్రంగా ఆలోచించడానికి, వానికనుగుణ్యంగా జీవయాత్రను తీర్చి దిద్దుకోడానికి తాము ఏపాటి అభ్యుదయ పురోభివృద్ధులను సాధిస్తున్నది పారచూచినచో యీ నాటి కల్లోలిత ప్రపంచములో మానవ శ్రేయస్సు అనిశ్చిత స్థాయిలో నున్నది గుర్తించవచ్చును.

మానవుడు తన బాధ్యతలను విస్మరించి చేసే ఏ కృషియైనా, ఏ ఆలోచన అయినా ప్రమాద భరితమేకాగలదు. సాంఘిక వ్యవస్థను ఉమ్మడి శ్రేయో సాభాగ్యముల నుద్దేశించి రూపొందించడం పూనుకొనినప్పుడే విజ్ఞాన, సాంకేతికాది శాస్త్రరంగాలలో సాధించబడే అభివృద్ధి సుస్థిరమైన శాంతియుత వాతావరణంలో ప్రజాభ్యుదయముచు, సాభాగ్యమును సమకూర్చగలదు.

అది శరవేగంగా సాధించడం సులభం కాకపోయినా మానవుల మానసిక పరివర్తనకు అవకాశముల విస్తృతం చేయడంవలన ఏనాటికైనా సాధ్యము కాగలదు; అది వాంఛనీయము కూడాను.

తరగతిలో పాఠంచెప్పుతూ “సివిల్ వార్ ఎవరవరికి ఎక్కడ జరిగిందో చెప్పగలవా” అని పాఠం వినకుండా పరిధ్యాన్నముగానున్న సుబ్బారావు నడిగాడు.

సుబ్బారావు గళాలునలేచి “మా యింట్లో నాకు, మా అక్కయ్యకు జరిగిందండీ!” అన్నాడు తడుముకోకుండా.

బొడ్డుపల్లి కృష్ణావధాని

ఉప్పు వృత్తాంతం

— (౧) —

34 మూలపదార్థాలుకలిగి 14000 ఉపయోగాలిచ్చే

ప్రకృతి వరప్రసాదం

— ౦ —

పశ్చిమలలో లవణం ఒకటి. మానవుడికి తెలిసి నంతవరకు ఉప్పువల్ల 14000 ఉపయోగాలున్నవి. కైద్యంలో నీరం (ఇన్సులిన్) తయారు చేయటంలో, ఇతర ఔషధాలు తయారు చేయటంలో ఉప్పు ఎంతగానో ఉపకరిస్తుంది. ఆహారం నిల్వచేయటానికి, అంసం శుద్ధి చేయటానికి, కూరగాయలు నిల్వచేయటానికి ఉప్పు ఉపయోగపడుతుంది. పరిశ్రమల్లో దీనివల్ల బహుముఖ ప్రయోజనాలున్నవి. సబ్బులు, ప్లాస్టిక్ పదార్థాలు, వస్త్రాలు, ప్లీచ్ పేపరు వగైరా తయారు చేయటంలో ఇది బాగా ఉపయోగపడుతుంది. ఆవు బాగా పాలివ్వాలంటే ఉప్పు నేయవలసిందే. ఉప్పు కలపడే అన్నం దువించదు.

అంతేకాదు, చరిత్రలో ఉప్పుకు చెరిగిపోని స్థానం ఉన్నది. ఉప్పుమీద పన్ను యుద్ధాలకు దారి తీసింది. మహాద్వయాలు నడచినవి. మహాత్మా గాంధీ నడిపిన ఉప్పు సత్యాగ్రహం భారత స్వాతంత్ర్యానికి ముఖ్య సోపానమయింది. ఉప్పు పండి ప్రాంతాలలోనే మహా నగరాలు వెలసినవి.

అనేక దేశాలలో ఉప్పు మారకపు వస్తువుగా వినియోగపడింది. ఉప్పులేనిదే మానవుని మనుగడ అసాధ్యం. జంతుకోటి జీవించలేదు.

అమెరికాలో యూటా రాష్ట్రంలో పెద్ద లవణ సహజం ఒకటి ఉన్నది. ఇది 75 మైళ్లు పొడవు, 50 మైళ్లు వెడల్పు విస్తరించి ఉన్నది. దీన్ని గ్రేట్ సాల్ట్ లేక్ అంటారు. ఇది ఒక సముద్రంలాగా ఉంటుంది. విచిత్రమేమిటంటే ఈ సహజర జలంలో సముద్రపు నీటిలో కంటే ఎనిమిది రెట్లు అధికంగా

ఉప్పు ఉన్నది. ఉప్పు తేలిక పదార్థం కాబట్టి, ఆ సరస్సులో పడ్డవారెవరూ మునగరు.

ఈ సరస్సులో 500 కోట్ల టన్నులు ఉప్పు ఉన్నదని భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞులు లెక్క కట్టారు. అంటే వెయ్యి సంవత్సరాలపాటు ప్రపంచం అంతటికీ ఇది సరిపోతుందన్నమాట. కొండ వాగుల గుండా వచ్చే నీరూ, మంచు కరిగిన నీరూ ఈ సరస్సులో పడుతుంది.

కానీ ఈ నీరంతా వెంటనే ఆవిరిగా మారిపోతుంది, ఈ సరస్సునుంచి బయటకు నీరు వెళ్ళేమార్గమేలేదు.

పూర్వంలాగా గాక ఉప్పు తయారు చేయటంలో ఇప్పుడు ఇక్కడ కొత్త పద్ధతి ఉన్నది. ఒక పెద్ద లవణ “క్షేత్రం” నిర్మించారు. రైతులు పంటలు పండించినట్లే ఉప్పు రైతులు ఉప్పు పండిస్తారు. వసంతబురువులో ఉప్పు సరస్సునుంచి నీళ్లు తోడి మళ్ళకు పెడుతారు. వేసవి ఎండలకు ఆ నీరు ఎండుతుంది. శరదృతువులో మళ్ళలో ఉప్పును ఫాక్ట్ రీలకు తీసుకుపోతారు.

సరస్సుకు పెద్ద పంపులు పెట్టి నీళ్లు తోడతారు. ఆ పంపులు నిమిషానికి 10,000 గాలన్ల నీరు తోడి వేస్తవి. గొట్టాలద్వారా సరస్సుకు నాలుగు మైళ్ళ దూరంలోని ఉప్పు మళ్ళలోకి నీరు ప్రవహిస్తుంది. ఈ మళ్ళలో నీరు వేసవి కాలంలో ఆవిరైపోతుంది. మళ్ళలో నీరంతా ఆవిరై పోగానే శుద్ధమైన ఉప్పు బయట పడుతుంది.

తర్వాత మళ్ళలోని ఉప్పుతీత ప్రారంభమవుతుంది. కొండకిలల మాదిరిగా ఉండే ఉప్పు మళ్ళలో బ్రాక్టర్లతో దున్నుతారు. ఈ నాగళ్ళ వెనుక నూర్చిడి యంత్రం ఉంటుంది. ఈ యంత్రం తడవకు 700 పాన్ల చొప్పున ఎత్తి, కుప్పలు పోస్తుంది

మళ్ళీలానే ఈ రానులు కొన్ని నెలలపాటు ఉంచుతారు. తర్వాత కార్లలో ఫ్యాక్టరీలకు గొని పోతారు. ఆ ఫ్యాక్టరీలలో ఉప్పులూని నెమ్ము తీసి వేసి గుండ్రంగా తిరిగే పీపాలలో పోసి చల్లబరుస్తారు. తర్వాత దీన్నంతా ఒక టోటర్ డ్రయర్ లోకి పంపుతారు. అందులోని మంటలు ఉప్పులూని తేమను పీల్చివేస్తవి.

ఇదంతా అయిన తర్వాత ఉప్పును బాగా నలగ త్రొక్కి జల్లేడపడుతారు. ఆవసరమైన ప్రమాణంలా కట్టుగా తయారు చేస్తారు. ఆహారం నిల్వకు ఉపయోగించే ఉప్పుకు అయోడిన్ కలుపుతారు. పశువులకు వేసే ఉప్పుకు కాల్షియం ఫాస్ఫేటు కలుపుతారు. ఇది ఉప్పు వృత్తాంతం.

ఉత్పాదాలు, విநోదాలు

ఈ నెల 6వ తేదిన మద్రాసు ఆయుర్వేదాశ్రమం రత్నోత్సవము అత్యంత వైభవోపేతంగా మైసూరు మహారాజావారి అధ్యక్షతన జరిగింది.

ఆయుర్వేదాశ్రమం వ్యవస్థాపకులు పండిత గోపాలాచార్యులు ఆయుర్వేద వైద్య విద్యావిధాన వ్యాప్తికిగాను చేసిన పరిశోధనాత్మక, నిర్మాణాత్మక కృషిని అధ్యక్ష పీఠమునుండి మహారాజావారు, శ్రీ సి. జి. కామ్రై, శ్రీ వి. సి. గోపాలకృష్ణంగారలు తమ ఉపవాక్యసములలో కీర్తించి వివిధ వ్యాధులతో బాధపడుతున్న మానవ లోకానికి తమ కృషిద్వారా, మందులద్వారా చేసిన సేవ అమోఘమైనది, అమూల్యమైనదని అన్నారు.

ఆయుర్వేదాశ్రమం పరిపాలకవర్గం తరపున డాక్టరు గోపాలాచార్యుల మహారాజాకు సమర్పించిన స్వాగత పత్రంలో తమ పెదనాయన వైద్యరత్న పండిత గోపాలాచార్యులు ఆయుర్వేదాధ్యయమును మైసూరులో గావించి, ఆయుర్వేద కళాశాలకు 35000 రూపాయలు విరాళమిచ్చిరనియు, మైసూరు రాజ వంశము యొక్క ఆదరాభిమానములు అనాదినుండి తమకు లభ్యము కావడమునకు తాము సర్వదా కృతజ్ఞుల మనియు, పండిత గోపాలాచార్యులు, తమ తండ్రి శ్రీ దేశికాచార్యులుగార్ల అడుగు వాడలలో వైద్య రంగంలో శక్తి వంచన లేకుండా తాము చేయగలమనియు వివరించారు.

శ్రీ సి. జి. కామ్రైగారు తాము ఆయుర్వేదాశ్రమం ప్రైవేటు లిమిటెడు వారి మందులకు మైసూరు పోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ గా అభినందిస్తూ రజిత పేటికను బహూకరించారు.

మంగళ వాయిద్యములతోటి, కుమారి వైజయంతిమాల స్మర్యముతోటి, అతిథి సత్కారముతోటి రత్నోత్సవము కనుల పండుగగా సుండినది.

మద్రాసు చిల్డ్రెన్ గార్డెన్ స్కూలువారు డిశంబరు 6వ తేదీ నాడు స్కూలు బిల్డింగ్ నిధికిగాను ఏర్పాటు చేసిన స్మృతి, నాటికల ప్రదర్శనము మనోజ్ఞముగా సుండినది. విద్యాలయ నిర్వాహకులు డాక్టరు వి. యస్. శర్మ దంపతుల ఆచంచల దీక్షా, కృషిఫలితంగా వర్ధిల్లుతున్న విద్యాలయము మరింతగా అభివృద్ధి గాంచగలదనడానికి యీ ప్రదర్శనము నిదర్శనము. ఈ ప్రదర్శనము విజయవంతం కావడానికి బాల బాలికల ఉత్సాహసక్తులు, ఉపాధ్యాయ వర్గంయొక్క సమీకరణ, శక్తి సామర్థ్యాలు ప్రశంసనీయములు.

తెలుగు, తమిళ భాషలలో సమానముగా విద్యావకాశములను సమతుల్యముగా యీ విద్యాలయము మద్రాసులో పరస్పర సహకార, సదాభివృద్ధి పెంపొంద చేయడానికి విశేషముగా తోడ్పడగలదు. ఈ విద్యాలయము మద్రాసులోని తెలుగువారల ప్రోత్సాహమునకే కాక మద్రాసేతర ఆంధ్రుల సహాయమునకు సయితము పాత్రమై వర్ధిల్లవలసియున్నది.

[ఫ్రెంచి మూలం :

అంటోని డె సయంట్ - ఎస్పిరూపేరే

ఆంధ్రానుసరణ :

డాక్టర్ వి. ఎన్. కర్మ

(గత సంచిక తరువాయి)

[“రాజకుమార్” కథానికను కల్పించిన రచయిత యుద్ధపురోహిణి డైలెట్ గా పనిచేస్తూ పున్నకాలంలో ఆయన ప్లేన్ ఆఫ్రికా ఎడారిలో వెడుతూ, ఇంజన్ చెడిపోయినందుమూలాన క్రిందికి రావాలనిపించింది. అలాటి సమయంలో ఆయనకు రాజకుమార్ ని కలుసుకునే అదృష్టం సంభవించింది. ఆ అబ్బాయి మరోగ్రహమండలంలోనుంచి వచ్చిన అబ్బాయి. ఆ అబ్బాయితో పరిచయంకలిగినప్పటినుంచి అబ్బాయి లోకాన్ని గురించి ఎన్నెన్నో అద్భుత విషయాలను అవగాహనం చేసుకోవడానికి కాయశక్తుల ప్రయత్నిస్తూవున్నాడు ఈ రచయిత. ఇక చదవండి.]

అబ్బాయి లోకపు దివ్యదృశ్యాలు!

మా రాజకుమార్ అలసి నిద్రపోతున్నాడు. ఆ నిద్రలో ఎన్నెన్నో కమ్మని కలలని కంటున్నాడు. ఆ అమాయకపు ముఖమండలంలో అబ్బాయి తన్మయావస్థనంతా తేటతెల్లంగా అవగాహనంచేసుకోటం అంత కష్టమైన పనికాదు. నా దృష్టి అంతా వాడిమీదే! వాడు వచ్చిన ప్రపంచంమీదే!

మా రాజకుమార్ కి పూలంటే ఎంతో ఇష్టం. వాటిని గురించి ఎన్నెన్నో కథలను, గాథలను చెప్పుతూ వుండేవాడు ...

మన లోకంలో పూలమొక్కల్ని నాటి ఎరువువేస్తూ, నీరు కట్టుతూ, కంచెలని నాటుతూ వాటిని జాగ్రత్తతో చూసుకుంటూవుండాలి. రాజకుమార్ చెప్పేమాటలనిబట్టి వాడి లోకంలో పూలమొక్కలు పెరగటం ఎంతో సులభం. ఆ మొక్కలూ,

మన మొక్కలికి మల్లె చిన్నవైతేగా! భూమిలోనుంచి మొలకలెత్తినవాటిని ఎవళ్లు చెడగొట్టరు. అంతేత ఆ మొక్కలు తిన్నగా చక్కగా ఎదుగుతాయి. వాటి పూలకాంతి సూర్యోదయంతో ప్రారంభమవుతుంది. సూర్యాస్తమయంతో నిద్రావస్థలోకి దిగుతుంది. ఒక పూలమొక్కకూ, మరో మొక్కకి ఎంతో తేడా. వాటిని పూలమొక్కలని అనటానికన్నా పూలచెట్లని పేర్కొనటం మంచిది. అబ్బాయి వివరించే వివరాలను బట్టి ఆ పూలచెట్లూ బ్రహ్మాండమైనవి. వాటిలో కొన్నిటికి వాడి లోకాన్నంతా ఆక్రమించుకోవడానికి కావలసిన శక్తి సంపదలు వున్నాయికూడా! ఇలాటి మొక్కల గురించి అబ్బాయికి బాగా తెలుసు. ఆ మొక్కల్లో ఎన్నెన్నో వాటి మొక్కలు

పున్నామ, వాటిరంగులుకూడా వాటిస్వర్గీ
స్వాభావ సిద్ధంగా వుంటాయి. ఎక్కువ
ఎండ తగులకూడదు. ఎక్కువచలి తగుల
కూడదు. ఎక్కువగాలికూడా తగుల
కూడదు. అలాటి రంగుల మొక్కల్ని
పించి పోషించేటప్పుడు, వాటికేసి వెయ్యి
కళ్లతో చూస్తూ వుండాలి.....

ఒక రోజు పుడయాన సూర్యోదయ
మైందోలేదో అలాటి పూలమొక్కల్లో
ఒక జాతిమొక్క ఆవలిస్తూ “ఇంత
ప్రాద్దుప్రతుండని అనుకోలేదే! ... ఇలా
చిందర వందరగా వున్నందుకు నన్ను
క్షమించాలి. ... తప్పంతా నాదే...”
అని చెప్పుకుంది.

రాజకుమార్ దానికేసి ఆప్యాయంగా
చూస్తూ “ఎందుకలా అనటం! నువ్వు చూడ
టానికి బాగానే వున్నావే!” అన్నాడు.

“నిజంగానా! సూర్యుడితో పుట్టిన
వాళ్లలో ఒకడ్నిగా! అంచేతనే...”
అని ఏమేమో అబ్బాయికి చెప్పబోతు
న్నది. అబ్బాయి అంటే పూలమొక్క
లకుకూడా చెప్పరానంత ప్రేమ. కాని
వాటి కోరికలని తూ. చా. తప్పకుండా
నెరవేర్చుకోటానికి ఏమాత్రమూ తటస్థం
యించేవికావు. అవసరంవస్తే మారాం
చేయటానికి భయపడేవికావు, ఒక్కొక్క
సారి వాటికోరికలని తక్షణమే నెరవేర్చమని
ఆజ్ఞాపించేవికూడా!

“అంతా సరేకాని! ఇప్పటికే ఎంతో
ఆలస్యమైందే! ... నా తిండి తిప్పల సంగతి
మరచిపోయినట్లు వున్నావే” అని ఆ
మొక్క అబ్బాయితో అన్నది.

అవి అలా మారాం చేయడం అంటే
అబ్బాయికి ఇష్టం! ప్రక్కనేవున్న చెంబును
చప్పున పుచ్చుకుని, నీళ్లతోనింపి పూల
మొక్కలకు నీరుపోయటం మొదలు
పెట్టాడు.....

II

అబ్బాయి లోకంలో పెరుగుతూవున్న
పూలమొక్కల పుట్టు పురోవృత్తాలు
అబ్బాయికి బాగా తెలుసు. వాటిలో
కొన్ని పూలమొక్కలకి ఎక్కడా లేని
గర్వం. అలాటి వాటిలో అగ్రతాంబూలం
రోజూ లకు ఇయ్యవచ్చు. రోజూ చెట్లకు
ముట్లు వుంటాయికదూ! ఒక రోజున
ఆ రోజుచెట్లలో ఒక చెట్టు, అబ్బాయి
తన దగ్గరకివచ్చి, తన పూలను ఆప్య
యంగా తడమటం చూస్తూ “నా ముట్లు
ఎంత వాడిగావున్నాయో చూడు! పులే
నాకేసి వచ్చిందా వీటితో ఏంచేస్తానో
చూడు!” అని గర్వంతో అబ్బాయికేసి
చూస్తూ అన్నది.

దాని పొగదుబోతుతనాన్ని అణగ
దొక్కటానికి “నా గ్రహమండలంలో
వుంటువుంటేగా! . ఆధవా పులులు అనేవి
వున్నా నీలాటి ఆకూ, అలాంటివి ఎందుకు

వస్తాయనుకుంటావు?” అని సూటిగా అబ్బాయి అన్నాడు.

“అకూ అలాల్నే అయితే అలా అనుకోవచ్చు ఏమో” జంకూ గొంకూ లేకుండా జవాబియ్యటానికి ఆరంభించింది ఆ మొక్క.

ఇంక అబ్బాయి ఏం అనగలుగుతాడు అది అలా అంటూంటే! “పులులు ఎన్ని వచ్చినా రానియ్యి. వాటిని చూస్తే నాకేం భయంలేదు .. అయినా. సుడిగాలి అంటే హడలిపోతాను. దాన్నుంచి కాపాడటం నీవంటు! ఏమంటావు?” అని దీనంగా వాడికేసి చూస్తూ అన్నది.

ఈ మొక్కలకు ఎండ బలమున్నా వాటి వేళ్లు మన మొక్కలకు మల్లె అంత లోతుగానాటుకోలేవు. అంచేతవ చిన్నగాలి వచ్చినా కంగారు పడటం వాటికి సహజం. గాలి అంతా ఒక ఎత్తు. ఎలాగో ఒకలాగు గాలికి తట్టుకో గలిగే శక్తివుంది కాని సూర్యరశ్మికి మాత్రం తట్టుకోలేవు ... అప్పటికే బాగా ఎండ కాస్తున్నది. క్రమేణా ఎండకు సామ్యసిల్లి పోసాగాయి. “వద్దే నా గొడుగు వుంటే...” అని హడలిపోతూ ఒక మొక్క అబ్బాయిలో అన్నది.

“కొంచెం ఓపిక పట్టుకోవాలి. ఇప్పుడే గొడుగును తెచ్చి ఇస్తా” అని అంటూ

అబ్బాయి గబగబ ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు గొడుగుని పట్టుకుని రావటానికి....

రాజకుమార్ తన గ్రహమండలంలో వున్న ఈపూలమొక్కలసంగతి ప్రత్యేకంగా నాకు వివరిస్తూ “వాటి కష్టసమూహాలను చెప్పటానికి ప్రారంభించాయా ... వాటి దగ్గరకు వెళ్లి ఆ కోపతాపాలని వినటానికి బదులు, వాటికి కొంచెం దూరంలో నిలుస్తూ వాటి అందచందాలు చూస్తూ ఆనందించటం, అన్నివిధాలా మంచిదనుకుంటాను. మనల్ని ప్రేమిస్తూవున్న ఆ జాతి పట్ల అలా వుండటం బాగుండదని తెలుసు. అవి పసిపాపలుకావు; వాటిమాటలను వినకుండా వుంటే, వాటంతట అవే ఎదుర్కోవాలనిన కష్టసమూహాలను సాహసంతో ఎదుర్కుంటూ వుంటాయి ఒకసారి నేనూ సాహసించి అలా చేశాను కూడా. గాలికి, ఎండకు, వానకు తట్టుకోలేక కష్టపడ్డాయి, చాపం! అలాటి పరిస్థితుల్లో ఎలా మెలగాలో బాగా నేర్చుకున్నాయి. అయినా అలా వాటిని చేయనిస్తానా? అవినా ప్రాణాలు ‘నా ప్రాణాని కన్నా ఎక్కువగా ప్రేమించటం అలవాటయిపోయింది,’ అని కంటతడి బెట్టుకుంటూ రాజకుమార్ అన్నాడు.

అబ్బాయి గుండె అంత సున్నితమైంది. ఇటువంటి వాళ్లు మన లోకంలో కలిశాని కై నా కనబడతారా? వాడి గ్రహమండ

లంలో ఒక విధమైన ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వం వుండాలి. ఇలా ఎడారిమధ్య ఏకాకిగా వుండిపోవాలనే నాకు ఈ అబ్బాయితో పరిచయం కలగటం నా అదృష్టభాగ్యం. నా బాధను అబ్బాయి అవగాహనం చేసుకునే వుండాలి. లేకపోతే అంత కలుపుగోలు తనంతో నా దగ్గర ఎందుకు వుంటాడు? అస్తమానమూ, తను వచ్చిన ప్రపంచం సంగతే అంత ఆస్వాదనంగా ఎందుకు చెప్పటం!....

III

అబ్బాయి లోకం ఎక్కడ? నేనున్న ఈ లోకం ఎక్కడ? అబ్బాయిని తేదే కంగా చూస్తూవున్నప్పుడు, వాడు తన లోకాన్ని గురించి చెప్పే సంగతులను శ్రద్ధగా వింటూవున్నప్పుడు, నా మనస్సు సంతా వుక్కిరి బిక్కిరి చేసే ప్రశ్న - అబ్బాయి తన లోకాన్నుంచి ఈ లోకానికి ఎలా రాగలిగాడనేదే! అడవి పక్షి మీద ఎక్కివచ్చాడా? ... లేక మరి దేనిమీద కూర్చుండి ఇక్కడికి రాగలిగాడు? ... వాడు చెప్పే మాటల్నిపట్టి అక్కడి దేశకాల పరిస్థితులు ఒక ఎత్తు ఇక్కడివి ఒక ఎత్తు. వాడిది మనదాని కన్నా చిన్న ప్రపంచం అయివుండాలి. అక్కడి నుంచి బయలు దేరటానికిముందు తన ఇంటిని, వాటిని చక్కగా సర్ది వుండాలి. వాడి ఇంటి ఆవరణలోనే రెండు

అగ్నిపర్వతాలు వుండితీరాలి, అవీ ఆ గ్రహమండలానికి తగ్గట్లేవుండాలి. వాడి వంటపనులకు అవి ఎంతో సహాయపడుతూ వుండాలి. అగ్నిపర్వతాలు చిన్న వేలయినా అవి ఎప్పుడూ మండుతూవుండటం వాటికి సహజమేగా! ఇక్కడికి రావటానికి ముందు వాటిని ఆర్పివేసివుంటాడు! లేకపోతే వాటి మూలాన తను అక్కడలేని సమయంలో ఏంప్రమాదం జరుగుతుందో వాడికి బాగా తెలిసే వుంటుందిగా!...

నాతో కబుర్లు చెబుతూ, ఆనందిస్తూ వున్న రాజకుమార్ వాలకం చప్పున మారిపోయింది ... ఇంటి మీద ధ్యాస కాబోలు! ఆ ధ్యాసలో వాడి లోకపు దృశ్యాలే కళ్ళముందర కనబడుతూ వుండాలి!

అక్కడి పూల మొక్కలు వాణ్ని పిలుస్తున్నాయి. “ఆ! వస్తున్నా” అని తనుగారాబంతో పెంచుతూ వున్న రోజు మొక్కకేసి అంటున్నాడు.

అది అబ్బాయి మాటని వినిపించు కుంటేనా! అబ్బాయి “ఇదిగో! కొంచెం ఓపిక, పట్టుకో. నువ్వు అలావుంటే ఇతర్లు ఏమనుకుంటారో? ఆ సంగతి తెలుసుకో వాలి” అని ఆవేదనతో అన్నాడు.

అదీ తన కర్తవ్యాన్ని ప్రహించేవుండాలి. “నీ దగ్గర, అంత బెట్టుసరిగా

(666-వేజు చూడుడు)

భ్రమ తెచ్చి పెట్టిన రభస

“ఉదయగిరి”

తైనా కిందా చుంటుంటే నాత పరణం క్షణంలో చెప్పరాని మార్పు తెచ్చుకుంది. చల్లదనం విద్యార్థుల గదిలోకి ప్రసరిస్తోంది. చల్లగా తిలో పాటు మబ్బు సీదలు కమ్ముతున్నాయి. కిటికీ మధ్యల్ని తాకి, బోరుమని లోనికి దూరి, టేబిల్ వైపున్న కామి తాల్ని బడటకమని చిటచిటమని ఎగరేస్తూ పిల్ల గాటలు నవ్వుకుంటూ సంబరపడుతున్నాయి. పిల్ల గాటలు తమలో ఆమాయకంగా కూని రాగాలు తీసుకుంటున్నాయి. అప్పుడప్పుడు ఆ సంగీతాన్ని క్లాసు కంఠా వినిపింపచెయ్యడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి. దానికి తోడుగా మృదువులేలి, హరిపోయే నమపాటి చెక్కిల్లను నిమిరుతూ మద్దల వాయించుకుంటున్నాయి! కాటుక రెప్పలు వీటి అల్లరికి చిన్నబోయి దూస్తున్నాయి. వీటి చిలిపిగోలకు యిక తల్లులోలేక అటు త్రిప్పుతున్నాయి. బడిపిల్లలకుమలే కొంటెగా వెళ్లి కిటికీ కాక్కుల్ని దభేలున కొట్టివచ్చి, ఆమె ముఖాన్ని ఉభయని పొగయింజనా ఊరింది, వాటి గోలకు అందలో ఏదో వినుగు పుట్టిందేమో! అప్పుడప్పుడు వాటికేసి తీక్షణంగా చూస్తున్నయి ముపులు!

క్లాసంతా మూగనోము పట్టిపట్టంది. మరి ఎవ్వరు పలకరేం? ఉలకతైనా ఉలకరే!! ఏమిటా మానం? ఎక్కడిది ఆదీక్ష? ఎవ్వరిది ఆ ఆదర్శం? ఎప్పుడైనా యంత క్రథగా, నిశ్శబ్దంగా ఉండిందా క్లాసు? లెక్చరర్ కిటికీ ఊచల్లాంచి ప్రకృతిలోకి ఒక్కసారిమాసి, మళ్ళా తిరిగి తన ధ్యాసలో పడ్డాడు.

కిటికీ వెనకల కొద్దిగ అటువైపున్న బాసకీ కలం ఏదో గీసుతోంది. అప్పుడప్పుడు కరకరమయ్యోంది. పాలి పేపరులో గుచ్చుతున్నందుకేమో ఆ వినుగు! ప్రక్కనున్న రకు చార్జ్ అంచు తెల్లటిపమిట గాలికి జబాబిచ్చుకుంటూంది. పమిటచెగుగు గాలికి

వెనకవున్న ప్రభావతికి తగిలిందేమో కమ్ము నులుము కుంటూంది. వాళ్లకు ‘కార్పర్ టో’లో వున్న విద్యార్థి మాపులు బాసకీ నొసటివైన మెరుస్తున్న ఎఱుటి జ్యోతిమీద కదిత పిచ్చిపిచ్చి వెండ్రుకల్ని, పచ్చటి ఒంటిమీది ఎఱుటిగాజాల్ని ఒక్కసారిమాసి, లెక్చరర్ వైపుకు మళ్ళినయి.

వెలుపల గాలి హోరు! గదిలోపల లెక్చరర్ జోరు! చిత్త చాంచల్యులకది వట్టిబోరు! కాని, చీకటి కోణాల్లో గది నిశ్శబ్దంగా వింటోంది.

చుట్టు కనిపించే ప్రకృతి అందం అక్కర్లేదా? దాన్లోని ఆనందం పొందను చేతకాదా? ఎందుకు చేతకాదా? అందరూ ‘పరపకవిత్వం’ కట్టేవాళ్ళే! ఆ మూలున్న గోపాలం ఊరుకోవున్నాడే? కేంపల్లె వారి వినుల తిరిగి చూడడే! గోపాలానికి సందు చిక్కిలే చిట్టుక్కుమనకుండా గోడుగోడు మని పిస్తాడే! ఆడపిల్లలపైకి విమానాలు వదలటానికి నుంచి అనుకూలం ఇవ్వడే! మనక చీకట్లు ముసి రాయి! వైన మబ్బులు గుత్తిగావున్నాయి. మరి కాటుక ముపులు క్లాసంతా మల్లించే కమల మల్లించడే! తలచుగా వాళ్ళిద్దర్నీచూసి సరదాపడే క్లాసంతా సీరియస్ గా ఉండే!

ఆకాశంలో మైదొడ్డిజన్మలంబు ప్రేలినట్లు ఉరుములు! కుండపోతగా వర్షం! మధ్యలో కొమ్మలు విరిగేగాలి! వణికించే చలి! క్లాసుమాత్రం చలించడే! వీటిధారలమధ్య కమ్ముతున్న చీకటిని ఆసరాగా తీసుకుని మెలుపులు స్వారిచేస్తున్నయి! ఉరుములు ఉరిమినా, మెరుములు మెరిసినా ప్రకృతికేనా?

విద్యార్థుల బెంచీలక్రింద, విద్యార్థినుల బెంచీల క్రింద చీకటి మసకలు చేరకపోలేదు. అందుకనే బెంచీల క్రింద భాగం అస్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. పాదాలు మసకల్లా మునిగినయి!

తెలుపల ఉరుములు! మెరుములు!... లాపల కొంపలు, దేశం కూలేపిడుగులు!... "కారుచీకట్లు కమ్మినయ్యే! రహస్యంగాపై న్యాయం హింమా కోటల్ని ముట్టినయ్యే. ఆత్మరక్షణకు మన సైన్యం ఎదురైంది. కొరివిదయాల్లా బ్రటిషు సైన్యం ముందుకొస్తూవుంది! ప్రజల్లా భయం! చీకటి గర్భంలా భయానకదృశ్యం! ప్రళయం! క్రతుసైన్యం..." లెక్కర్ ఉద్రేకంతో ఇంకా... ఇంకా... విద్యార్థులన్నంతా తన్నోకి ఆకర్షించు కుంటున్నాడు.

ఆ చరిత్రకు కొందరు కంపించారు. కొందరు భయంతో నిండిపోయినట్లుంది. ఆ మూలున్నవాళ్లు చిలుకంక్రింద చేతులుంచుకుని వింటున్నారు. అంతో ఆయోమయం!

ఆ చీకట్లో ఆమె కాలికి ఏదో చల్లగా తగిలి, మెల్లగా ప్రాకుకున్నట్లుంది. ఆమె కరిరం జలదరించింది. ఒక్కసారి ఆమెను కదిలించినేసింది. చేతిలో వున్న పేనా ఒక్క ఎగురున దూరంగాపడింది... 'ప్పామూ - ప్పామూ అమృతయ్యో' అని వెట్టికేళతో బెందిమీదకే గంతి, కిటికీ గుద్దుకుంది బానకి. లెక్కర్ అప్పట్లో కాస్త చలించాడు. వెంటనే కిటికీతలుపులు తీశాడు.

ఆమెకు దడ... ఆగతడు! గుండెలో... ఒకటి దడా! అప్పట్లో ఎన్ని నీళ్ళిచ్చినా తాగేనే దడ

పరిగెడ్డూనేవుంది. ప్రక్కనున్న కమల గోడకు అట్టే ఆంటుకుపోయింది. కిటికీ దగ్గరున్న అమ్మాయి వెంటనే బానకిని పట్టుకుంది. ముచ్చెమటలు పట్టాయి. గుండెలు ఎగతావస పీలుస్తున్నాయి. విద్యార్థులప్పట్లో గేలిస్వభావం చూసి, సహాయం చెయ్యడానికి తొలికారు. 'కట్టేదీ, కట్టేదీ' అని ఒకరు, 'చెప్ప అందుకో... చెప్ప అందుకో...' మరొకరు. కిటికీ లెక్కలు తెరుచుకున్నాయి. వెలుతురు మసకగా వచ్చింది. ఏదో పొడుగ్గా క్రింద నల్లగా వంకర టింకరగా కదుల్తోంది. మధ్యమధ్య తెల్లటి మచ్చలు మెరుస్తున్నాయి. ఒక చివర పన్నగా, మరొక వైపు లావుగావుంది. లెక్కర్ అగ్గిపుల్ల వెలుతురు చూపెట్టాడు. గదంతా ఖంగారుపెట్టి, నానాగోల, రథస చెయ్యించింది నల్లటి రిబ్బను ముక్క! కిటికీ లోంచి వచ్చేకాలికి ఇంకా విచిత్రంలాగా కదల్తూనేవుంది.

ఎగతావస పీల్చేగుండెలు "హ...మ్మ...య్యా...!" అంటూ నిట్టూర్పు విడిచాయి! ఆ నిట్టూర్పులా నిరీచ ప్రతిమలాగుండిపోయిన బానకి కాటుక చూపుల్లా చిలిపితనం, పెదవుల్లా సిగ్గుతో కలిసిన చిన్ననవ్వు ఒక్కక్షణం తక్కువమన్నయ్యే! ఇంతకు ముందే తీసి వొడమీదనుకున్న రిబ్బనే తెచ్చింది యీ రథస! తింగి జడకు నేనుకంటూ బెల్ గొట్టిం దాకా ఆమె సిగ్గుతో చూపులు ప్రక్క బెందికేసి నిలుచుకోనుండిపోయింది.

ఏ జంట్లు కా వాలి!

రాజమహేంద్రవరం, విశాఖపట్టణము, విజయనగరము, అనంతపురం, కాకినాడ, హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు-యింకా యితర ప్రదేశాలలో మా పత్రికలు అమ్ముబడని చోట్లలో తమ స్వంత బాధ్యతపై అమ్ముటకు - ఏజంట్లుగా నున్న వారికి రూ. 100/-కు రూ. 20/-లు. కమీషను, ఒక శ్రీకాపీ యివ్వబడును.

అడ్వర్టైజ్ మెంటులను కాన్వాస్ చేయువారికి మంచి కమీషను సదుపాయముల నివ్వగలము.

వివరములకు:

గృహలక్ష్మీ కార్యాలయం

రాయపేట, మద్రాసు-14

రాధ

శ్రీ ఎస్. ఎమ్. వాడేవ

—(౦)—

“శంకరం! నీ భార్య నింక తీసుకురావే మిట్రా?” తల్లి ప్రశ్నించింది :

“నేను వద్దన్నా కాని డబ్బాశకొద్దీ నాకా పిల్లను ముడెట్టాడు. ఆ పిల్ల మొహం చూస్తే అసహ్యం దానంతటది పుట్టుకొస్తుంది. లోతుకుపోయిన కళ్లు; మొహం నిండా స్పృటకపు మచ్చలూను. డబ్బాశ కొద్దీ మీరు ముడెట్టాడు కనుక - మీరే అనుభవించండి. నేను తీసుకురాను. ఒక వేళ మీరే కనుక తీసుకువచ్చినట్లయితే దాని మొహం చూడను.” అని చీదరించుకుంటూ శంకరం బయటకు వెళ్లిపోయాడు.

“సరే! అదేమిటో నేను చూస్తా.”

కాకినాడలో బాగా డబ్బున్న జమిందారు వెంకటేశంగారొక్కరే. ఆయనకు లేకలేక పుట్టిన ఆడపిల్ల రాధ. అన్నీ వుండి అయిదవతనం తక్కువన్నట్లు రాధకి అందం తక్కువ. అంటే మొహంనిండా స్పృటకపు మచ్చలు; కళ్లు లోతుగా నుంటాయి. కూతుడు అందంగా లేక పోయినా లేకలేక పుట్టినందువల్ల కొడుకైనా, కూతురైనా రాధేనని చాలా గారాబంగా పెంచి పెద్ద చేశాడు. వెంకటేశంగారికి చదువులేనందువల్ల కలిగే

బాధలు ఆయన అనుభవించాడు గాబట్టి; రాధని స్థూలులో చేర్పించి స్కూల్ ఫ్రైవలు వరకు మాత్రమే చదివించాడు. రాధకి వెల్లివయస్సు వచ్చింది. పెద్దమనిషి అయింది. రాధకి వచ్చిన పిల్లవానికిచ్చి ఎంతో వైభవంగా వివాహం జరిపించాలని వెంకటేశంగారికి కుతూహలంగావుంది. కానీ పిల్లను చూడగానే వచ్చిన ప్రతి సంబంధం వెనక్కు తిరుగుతోంది. తల్లి దండ్రులు చాల బాధపడ్డారు. ఎంత డబ్బుంటే మాత్రం కురూపిని చేసుకుందుకు ఎవడివ్వపడతాడు. కానీ, కట్నానికి, పిల్లకి వచ్చే ఆస్తి చూసి ఎవరో ఒకరు చేసుకో పోతారా అని వెంకటేశంగారి గుండె ధైర్యం. ఎలాగయితేనేం సర్వవరంలో శంకరం అనే పిల్లాడికి యివ్వడానికి పెద్దలు నిశ్చయించుకుని తాంబూలాలు పుచ్చుకున్నారు. అల్లుడు మంచివాడు; బి. ఏ. చదువుకున్నవాడు దొరికాడని, రాధ అదృష్టవంతురాలని వెంకటేశం దంపతులు చాల సంతోషపడ్డారు. ఓ మంచి ముహూర్తాన వివాహం ఏ ఆటంకాలు లేకుండా జరిగిపోయింది. శుభకార్యం కూడ జయప్రదంగా జరిగింది. (శంకరానికి రాధంటే యిష్టంలేకపోయినా ఆ సమయంలో తన కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చాడు.)

శంకరానికి ఈ సంబంధం యిష్టంలేదు. తల్లిదండ్రుల నూటిపోటి మాటలవల్ల; డబ్బాశవల్ల మూడు ముళ్ళూ వేశాడు. పెళ్లయిన వారం రోజులనుండి ఆత్మవారిల్లు చూడనేలేదు, భార్యచిత్రం హృదయంలో మెదిలేటప్పటికల్లా వళ్ళంతా తేళ్లు పాకు తున్నట్టవుతోంది. శంకరానికి మామగారి దగ్గర్నుంచి ఉత్తరాలు వస్తున్నాయి. కాని, జవాబులు వెళ్ళటంలేదు. తల్లిదండ్రులు పెళ్లమని యింట్లో తెగపోరు పెడుతున్నారు. భరించలేకపోతున్నాడు. 'ఆవును-వాళ్ళకేం చెప్తారు-అనుభవించవలసింది నేను' అనుకున్నాడు శంకరం.

'వెంకటేశంగారు తన అల్లుడు రాక పోవడానికి కారణం తెలుసుకోలేక బాధ పడుతున్నారు. అల్లుడు రాకపోవడం, రాధ దుఃఖం భరించలేక పోతున్నారు. చివరకు వెంకటేశంగారి అన్నగారి కొడుకు ద్వారా శంకరం వై నం తెలుసుకొని ఎంత బాధపడ్డారో చెప్పతరముకాదు. ఆయన లోపల ఏవేవో అనుకున్నాడు. రాధ ఎంత బాధతో కృంగి కృశించి శల్యమయి పోయిందో ఎవరికీ తెలుసు? ఒక అమాయకురాలి జీవితాన్ని ఎలా నాశనం చేశాడో వాడు అని లోకం కోడ్డై కూసింది. "ఆవును! తనవంటి కురూపిని అర్థాంగిగా చేసుకున్నవాడు ఇంతకంటే మెరుగ్గా ఎలా ప్రవర్తిస్తాడు? అలాంటపుడు వివాహం

ఎందుకు చేసుకున్నాడు? యిదేమైనా నాటకంలో "పాత్ర" అనుకున్నాడేమో! చూడకుండా చేసుకున్నాడేమో అంటే అలా జరగలేదు చూసే చేసుకున్నాడు. ఇప్పుడున్న అయిష్టం ఆ నాడెందుకు లేక పోవాలి? డబ్బుకి కక్కుర్తిపడి ఒక అమాయకురాలి జీవితాన్ని నాశనం చేయాలనుకున్నాడేమో" యిలా తనకు తాను ప్రశ్నించుకుంది రాధ.

రాధని ఆత్మవారింటికి పంపిస్తే కాపురం స్థిరపడుతుండేమోనని అక్కడికి పంపించారు. అక్కడ సుఖంలేదు. భర్తగారి చీదరింపులతో సరిపోతోంది. తన వయసు గల యువతులు వారి భర్తలతో ఎండరు హాయిగా ఉండటంలేదు? శోభనం గదిలో తన కర్తవ్యం తీర్చుకుందుకు రాధ పనికి వచ్చిందన్నమాట. అంటే మగవాళ్లు స్త్రీలయెడ అంత చురుకైనగా ఉంటున్నాడు (ఈ రోజుల్లో). ఒక సంవత్సరం గిర్రున తిరిగింది.

రాధ గర్భవతి అయింది. ఇప్పుడైనా తనను గౌరవంగా చూస్తాడేమోనని చాల సంతోషించింది. తనకు కలుగబోయే శిశువును చూసేనా భర్త మారవచ్చు; యిలాగ ఎండరు మారటములేదు!

రాధకు తొమ్మిదోనల రాగానే పుట్టింటికి తీసుకువచ్చారు. వచ్చిన మర్నాడే రాధ సుఖంగా ప్రసవించింది. సంతోషంతో

తన భర్తను తలచుకుంటూ విడ్డకేసి నట్టయింది. అంతే! శాశ్వత నిద్రలోలీన
చూచింది. హృదయంబద్ధలను నట్టయింది. మైపోయింది అమాయకురాలు రాధ.
తన మాదిరి ముఖమే! ఏం అనుమానం ఇంట్లోల్నిపాది గొల్లుమన్నాడు! శంకరం
లేదు, 'అడవిల్ల' - ఒక్కసారి తను అరచి నోపల లోపల నవ్వుకున్నాడు!

గ్రామాభ్యుదయము

చదలవాడ సోదరి కవయిత్రులు

పల్లెలు పత్తనములకున్

తల్లులు - సిరిసంపదలకు తావులు; వానిన్

చల్లని చూపులఁ గనినన్

ఎల్లప్పుడు తిండి గుడ్డ లేర్పడు సుమతీ!

లేమిడి మాచెడి తెలివిడి

గ్రామీణుల కుండు సంచుఁ గన్గొని వడిగా

గ్రామాభ్యుదయమ్మునకై

నేమమ్ము వహింపఁదగును నేతలు సుమతీ!

ఎన్నో విద్యలు నేర్చిన

దున్నలచే హలము దున్నఁ దొడఁగని

యెడలన్

సున్న యగున్ మను జోన్నతి

మిన్నగదా! కర్షకుండు మేదిని సుమతీ!

కలమున్ హలమున్ గైకొను

తెలివిం గలవారి సన్నుతింపఁగ వశమా?

కలమున్ గొని, హలమున్ గని

చులుకన యొనరించువాడు శుంకలు సుమతీ!

పల్లెల పాడిని పంటను

కొల్లగ భజయించి వాని కొఱతలు తీర్చున్

ఉల్లాసపడదు నేతలు

చెల్లాచెదరగును దాన శ్రీగతి సుమతీ!

వ్యవసా యోన్నతికొఱకై

అవిరళ యత్న మ్మొనర్చునగుఁ గాదేనన్

భువి నన్య పరిశ్రమములు

సవరింపవు జీవితావసరములు సుమతీ!

పాత్రుడు గారి

బాల సంజీవిని (Regd.)

పిల్లల లివర్ అండ్ స్టేషన్ వ్యాధులను నివారించును

డాక్టరు పిల్లా పాపయ్య పాత్రుడు అండ్ బ్రదర్స్,

19, దక్షిణ మాడవిధి, మైలాపూరు, మదరాసు-4. Phone 71354

కుంభకోణము వ్రాంచి: 7. సారంగపాణి కోవిల తూర్పువిధి.

అన్ని మందుల హెచ్చులలోను దొరకును.

కేసోపనిషదు

మూలం :

అనువాదం :

స్వామి చిన్మయానందజీ

డాక్టరు W. రాధాకృష్ణయ్య

(గత సంచిక తరువాయి)

అందువలన ఇతరులు ఉపయోగించిన ఘటాలను పలికి తన భావమును తెలియజేయుచున్నది. వేరు మార్గములేదు కనుక, “అత్మను, వ్యక్తముగను, అవ్యక్తముగను తెలుసుకొను మహనీయుడు అత్మ తెలుగుచున్నాడు.” అని పలుకవలసి వచ్చెను.

భావాతీత అనుభవమును తెలుపుటకు ఆగమముల ఆధారములవల్ల తెలుప సాధ్యముగనున్నది. వేరు సహాయములేదు. శ్రుతులుకూడ ఈ సహాయమును అవలంభించి, ఎదో యొక మహాపురుషుని వాక్యములని అచ్చటచ్చట ప్రకటించుచున్నవి. అదే పద్ధతిని ఈ కేసోపనిషత్తునందు శిష్యుడు తన అంతరాత్మను భవమును గురువుకు తెలుపుటకు ఉపయోగించుచున్నాడు. “మనలో ఎవడు బ్రహ్మము నెఱిగియున్నాడనగా.. ఎవడు వ్యక్త స్వరూపముగను, అ వ్యక్త స్వరూపముగను బ్రహ్మను కనుగొనుచున్నాడో అతడు నిజముగ తెలుసుకొనుచున్నాడు.”

యస్యామతం తస్య మతం మతం

యస్య న వేదగః

అవిజ్ఞాతం విజానతాం విజ్ఞాత మవిజాన

తామ్. || 3.

తనకు గోచరము కాలేదని తలచువాడు దానిని తెలుసుకొనుచున్నాడు. ఎవడు తనకు సుగోచరముగ నున్నదని తలచుచున్నాడో అతడు తెలియలేడు.

జ్ఞానపండితులకది గోచరముకాదు. జ్ఞానరహితులకది సుగోచరముగనున్నది.

ఈ మంత్రము శ్రుతిమత యొక్క ప్రత్యక్ష వాక్యములు. (గురుశిష్యుల సంభాషణము కాదు.) శ్రుతి పాఠకుల సహాయము - శ్రుతి ప్రకటించుచున్నది. వాక్యములలో అధ్యంతరహీతుని వర్ణించగలవిషయములు ఈ మంత్రమున రెండవ పాదమున ఇమిడి యున్నవి. ఒక వస్తువును మనము చూచినపుడు, మన జ్ఞానేంద్రియముల ద్వారా, మన అనుభవబుద్ధి ద్వారా దానిని గ్రహించగలుగుచున్నాము. ఇది పరిమితకలవి కనుక పూర్ణజ్ఞానమును గ్రహింపజాలవు. ఇది ప్రకటించగల వాక్యములెల్ల, పూర్వానుభవ జ్ఞానమువల్లనే సాధ్యము. అందువల్ల పరమాత్మను వర్ణించడమనగా, వ్యక్త స్వరూపమున్న, పరిమితకల లానై కనబడు అత్మను వర్ణించుచున్నామని తెలియవలెను.

అంతర్ముఖ విచారి జ్ఞానము మాత్రము శుద్ధజ్ఞాన ఎటుక సామ్రాజ్యమును చేరగలుగుచున్నది. పరమాత్మను వాక్యములలో ప్రకటించుటవల్ల, పరమాత్మను దూషించునట్లుగుచున్నది. పరమాత్మ అనుభవము కలిగినపుడు ఆ అనుభవము మన సహజ అత్మవలెనే అనుభవించవలసియున్నది. ఒక గది చీకటిగా యుండినచో తలుపు తెరుచుటచేత, గది సూర్య ప్రకాశమువలన ప్రకాశము పొందుచున్నదని చెప్పవచ్చును. సూర్యుడు సూర్యప్రకాశమున ప్రకాశించుచున్నాడని చెప్పబడదు. అంధకారమును తొలగించుటయే ప్రకాశము యొక్క కార్యము. అత్మ జ్ఞాన జ్యోతి. అతని ప్రకాశమును వదలి వేరు ప్రకాశము

వలన అతడు తెలియబడడు. సూర్యుడు తన్నుతాను ప్రకాశించుకొని నవపరముకేడు. తాను ప్రకాశ స్వరూపుడు.

అహంకారమును చంపుము.

ఒక బొంబాయి మార్కాడి వ్యాపారి కొంత కాలం క్రింద ఆరు నెలలు నిద్రలేక బాధపడుచుండెను. ఒకనాడు అతడు నిద్రపోవుచుండగా, ఒక నల్లి అతని చవుమార్గమున తలలానికి వెళ్ళి, మెదడులో పోయి చేరినది. పది నిమిషములకు ఒకతూరి బుర్ర చుట్టు తిరుగును. తాను తినుటకు చక్కని ఆహారమున్నదాయని అది వెదకుచున్నది. వ్యాపారి ప్రపంచ మంతయు చుట్టి, తన వ్యాధినివారణ పొందలేక, స్వప్నానము చేరెను. లక్ష్మీపట్టణమున ఒక గొప్ప వైద్యుడున్నాడని అతనికి తెలిసినది. గొప్ప ఆకతో అచ్చటకు వెళ్ళిరాడు. వైద్యుడు అతనిని విపులముగ పరీక్షించి, వ్యాధిరూపము బయలు పరుపక తాను నివారణ చేసెనని చెప్పెను.

కొన్ని వారములు గడచినది. వ్యాపారి నిద్ర లేనందువలన నరములు కొద్దికొద్దిగా కృశించుచుండెను. ఒకనాడు వైద్యుడు వచ్చి, “పశ్చిమ యుద్ధరంగమున రెడ్డుకాను సమితివారి వద్ద ఒక జర్మనీలో తగారగు మందు వున్నది. దానిని వాసిపార్సవలన తెప్పించగలను. ఒక మనిషి అక్కడికి వెళ్ళవలె. పంపగలవా” అని అడిగెను.

అర్జు ఎంత విపులముగ వ్యయము కావలసి యున్నను వ్యాపారికి లక్ష్యము లేకుండెను. బాధ తొలగిన చాలును. కొన్ని నెలలు జరిగెను. వ్యాపారికి అధిక నిరుత్సాహము కలిగెను. ఒకనాడు వైద్యుడు చిరునవ్వుతో సమీపించి “ఇదిగో మందువచ్చినది నీ బాధ మాయము కాగలదు. ఇందు మూడు గొట్టములున్నవి. ఒకదానివల్ల, నీ నల్లి మూర్ఖుని కొన్ని రోజులు చలించక యుండగలదు. వారము గడచిన వెనుక రెండవ గొట్టముతో నల్లిచని పోవును. మూడవ దానితో నల్లి చెవు ద్వారా బైటపడిపోవును” అని

తెలిపెను. వ్యాపారికి చింత తొలగి చాల ఉత్సాహము కలిగెను “అంతటి ధనవ్యయము చేయవలసిన మందు లేకదా, మెదడులోని నల్లలను చంపగలదు; అని భావించెను.

మరుసటి రోజున, వైద్యుడు ఇతర సహ వైద్యులతో సహా అతనిని ఆపరేషను గదిలోనికి పిలుచుకొని వెళ్ళి అతి ఆడంబర పరికరముల సహాయముతో మొదటి మందును నూది ద్వారా ప్రయోగించెను. వైద్యుడు తెలిపినట్లు, అతని మెదడులోనున్న నల్లి మూర్ఖు చెందినది. అతనికి ముందెన్నడు పొందని గాఢనిద్ర ఆరాత్రి కలిగినది. మూడు రోజులు వెళ్ళుటతో, మరల ఆ నల్లి, నిద్రయతో అతని మెదడును నములుట కారంభించెను.

వారము రోజులు గడచునపుటికి వైద్యుడు రెండవ గొట్టములోని మందును ప్రయోగించెను. వ్యాపారికి, నల్లి నిజముగ చనిపోయినదని తెలిసినది. ఆ వారము రోజులలో ఒక పర్యాయము కూడ నల్లి కదలినట్లు అగుపడలేదు.

వారము రోజులు మరల గడచినవి. వైద్యుడు తన శిష్యులందఱునంతయు, ఆపరేషను గదిలోనికి పిలుచుకొని వచ్చెను. గొప్ప జర్మనీ ఔషధమును ప్రయోగించుటకు విపులముగ ఏర్పాట్లు చేయబడెను. మూడవ గొట్టములోని మందు చక్కగ ప్రయోగింపబడెను. ఒక గంట వెళ్ళిన వెనుక నీటితో వ్యాపారి చెవును కడిగిరి. ఆ నీటిలో చనిపోయిన నల్లి లేలుచుండెను. వైద్యుడు దానిని ఎత్తి, వ్యాపారికి చూపెను.

వ్యాపారిని బైటికి పిలుచుకొని వెళ్ళిరి. వైద్యుడు తలుపులు మూసి, శిష్యులకు వ్యాధి నివరణగరించి ఉపశ్వాసము మొదలుపెట్టెను.

సోదరులారా! చాల బాధకరముగ వ్యాధికి తగు చికిత్సను మీరు ఇతరవరకు గమనించగలిగితిరి. ప్రపంచమునందు ఎచ్చటను ఈ వ్యాధికి తగు చికిత్స అతడు పొందలేకపోయెను. కాని, ఈ జర్మనీ ఔష

ధములు, ఈ ఊరి బజారులో తెచ్చిన ఆవిరి నీటి గొట్టములు. ఈ చిత్రంలో నేను చేసిన ఘన కార్య మేమనగా, నిన్నటిదినులై శ్రేష్టవనంతా వెదకి ఒక బ్రతికిన నల్లిని సంపాదించుటయని చెప్పవలెను. ఆ నల్లి దొరకగనే, దానిని ఒక పేరికలో అదిమి, చని పోయిన నల్లిని భద్రముగా కాపాడితిని. నేడు చెవు కడిగిన నీటిలో మీరు చూచిన నల్లి అదియే. ఈ చిత్ర తగినంత కాస్త్రోక్తముగా లేదని తోచును. కాని, విపరీత రోగికి గల మనోరోగమునకు భూటక ఔషధముల కల్పిత గుణముల ప్రయోగించుట ఒక చక్కని పద్ధతిగాయున్నది.

పరమార్థిక విచారమున, మన మెల్లరము ఈ బొంబాయి వ్యాపారివలె నున్నాము. కల్పిత నల్లివల్ల పొందరాని బాధలను మన మనుభవించుచున్నాము. అహంకారముతో తాదాత్మ్యముగా కల్పించుకొని, నేను, నాదియని, దుఃఖములను, పరిమితులను, ఆద్యంత ములను అనుభవించుచున్నాము. ఇందుకు మన మెదడు నందుండు అహంకారమున నల్లిని చంపగల ఆత్మ జ్ఞానము అవరూప ఔషధము నివ్యగల లోకొ వైద్యుడు అవసరమగుచున్నాడు. ఆత్మజ్ఞానము పొందిన వెనుక, మనకు ఎట్టి రోగములేదనియు, ఉండునది మన సహజ ఆత్మస్వరూపమనియు తెలియ గలదు.

ఆత్మజ్ఞానజ్యోతి, చైతన్య రూపమున, మన బాహ్య, అంతర వ్యవహారములయందు ఆధిప్తిం చియున్నాడు. ఈ పరమాత్మ జ్యోతి, బుద్ధియందు ప్రతిఫలించి, అహంకారమున ప్రతిబింబమును కలి గించుచున్నది. అంతటితో ఈ సామ్యమును నిలిపి, కొంత విచారించవలసియున్నది.

సత్యమును తెలుసుకొనుటతో అసత్యము మాయ మగుచున్నది. భక్తుడు పూర్ణప్రేమ భక్తితో హృదయ కానియగు పరమాత్మయందు లయము పొందునపుడు పరాధక్తి ఏర్పడుచున్నది. అదియే పరమ ఎటుక ప్రభావము. మహాత్ములందరు తమ పాధనలవలన పొందగలిగిన పరమపద అనుభవము ఏకరూపముగ

నున్నది. అందు మార్గము ఏ కీరి నున్నను వ్యత్యాసము కలుగదు. ఆత్మ అను దేవళమున యాత్రికులందరు కడపట చేరవలసి యున్నది, ఆత్మ సన్నిధియందు అనుభవకాలమున, అనుభవించువాడు అనుభవించునది, అనుభవము, వ్యతిరేకముగ నుండకాలపు.

పరమాత్మ కాశ్యతముగ ప్రత్యేక రూపమున యుండుననియు, భక్తుడు కాశ్యతముగ ప్రత్యేకముగ నుండుననియు వైష్ణవులను మధ్య, రామానుజాచార్యుల అనుయాయులు నమ్ముచున్నారు. వేదాంతులు తమ ఉన్నత ఆత్మానుభవ కాలమున, అద్వైత, ఆత్మరసమై శుద్ధ దివ్యజ్ఞాన స్వరూప అఖండానుభవ మును అనుభవించుచున్నారు.

మనము శుద్ధ ఆంధ్ర స్వరూపులయినచో, ఇక ఆనంద మనుభవించువారు ఎవరు మిగిలియుండగల రని ద్వైతులు కొడువబడుచున్నారు. ఉక్కుపై ఆనందమును, అనందానుభవముగ పొందవలెనని వాటి కోరికలదు. వేదాంతి, తనవిరాగ, నిష్పక్ష, వివేక విచారమువల్ల, అనుభవించబడు ఆనందము, తనకన్న వ్యతిరేకముగ నుండునది ఆకాశ్యతము, కొరదగినది కాదు అని తలచుచున్నాడు. ఆనందమనుభవించు వాడు ఒకడు ప్రత్యేకముగ నుండినచో అది మిథ్య అగుచున్నది. ఆనందస్వరూపము తానైనచో, అప్పుడు కాశ్యత కాంతము కలుగుచున్నదని శ్రుతులు ఏకగ్రీవ ముగ తెలుపుచున్నవి. తెలియుచుండు తెలివి, వ్యక్త మునకు, ఆ వ్యక్తమునకు అతీతము అనుటలో ఈ భావము పూర్తిగ తెలియుచున్నది.

ఇప్పుడు, ప్రతిబింబము, అద్దమును నురల విచారించుము. ఒక అద్దమునకు మూడంగుళములుండు ఒక గ్యానులై టును పెట్టెదము. దాని ప్రతిబింబము అద్దములో మూడు అంగుళములు వెనుకవైపు అగు పడును. దీపమును జరిపి అద్దము ప్రకృత చేర్చినచో, అద్దమున గ్లాసుకుండు మండమునకు పరిగా, దీపపు ప్రతి బింబముండును. గాని, దీపపు ఉష్ణమునకు అద్దమున యుండు పాదరసము అవిరిగి మారిపోయి, ప్రతిబింబము

లేకపోవును. అప్పుడు ప్రతి దింబము దింబముతో లయించుచున్నదని కాస్త్రములు తెలుపుచున్నది.

అత్మజ్యోతి బుద్ధి ద్వారా ప్రతిఫలించి అహంకారము అను ప్రతి దింబము బుద్ధికిముందు ఏర్పడుచున్నది. పారమార్థిక సాధకుడు ఉన్నత ఆశయము గల జీవితం నడపడీచే నెమ్మదిగా అంతర్మఖము పొందుచున్నాడు. అందువల్ల ఈ అహంకారమును ప్రతి దింబము అత్మవైపు జరిగి, అత్మతో లయమగుచున్నది. భక్తుడు ఇట్టి సాధనవల్ల, నిరాడంబరుడు, కాంతుడు, స్వార్థరహితుడు, దైవభావము కలవాడగుచున్నాడు. అయినను అతనికి ఆత్మానుభవము కలుగుటలేదు.

ఈ స్థితికి పిమ్మట సాధకుడు ఆభ్యాసమువల్ల పారమార్థిక ఆభివృద్ధి పొందవలెను. ధ్యానాభ్యాసము సాధన చేయుటవల్ల ప్రతిఫలింప జేయు బుద్ధియందలి దింబము అత్మకు అభిముఖము పొంది సమీపించును. పిమ్మట ఈ ప్రతిదింబము కలిగించు బుద్ధి దింబముగ అత్మతో లయమగుచున్నది.

అప్పుడు నిత్యసాధన ధ్యానాభ్యాసమువల్ల బుద్ధి అత్మను సమీపించి ఆత్మానుభవము పొందుచుండును. అప్పుడు ఈ ప్రతిదింబముగ అహంకారము రూపులేక పోవుచున్నది. అంతయు అఖండ ఆనంద సాగరము, పరిపూర్ణము. శుద్ధ అత్మయొక్కటే యుండును. ఇదియే సమాధి అనుభవము. ఇది జ్ఞానభిక్షువువలన, మహాపురుషులు ఆత్మయను విధము వారు ఆత్మను తమ కన్నభిన్నముగ అనుభవించుటలేదు. ఈ భావమునే క్రుతిప్రీతి వాక్యములతో తెలుపుచున్నది. హిందువులముననే కాదు - ప్రపంచమున గల సర్వమతముల తీర్మానము ఇదియే. ఇట్టి అనుభవము ప్రతి మానవునికి సాధ్యము. ఇదియే జన్మసాఫల్య గమ్యస్థానము.

ఇట్టి నూత్నుత్తర, పరిపూర్ణ అనుభవమును తెలుపుటకు ఈ శోనోపనిషత్తునందలి శిష్యుడు వున్నాడమాట లాయననట్లు “పైమంత్రమున నాకు తెలియుననువానికి

తెలియదు. నాకు తెలియలేదు అనువాడు నిజముగ తెలుసుకొనుచున్నాడు.” అను మాటలు శీర్ష్య అను భవమువల్ల పలుకుచున్నాడు. శిష్యుని అనుమాన మేమనగా, తాను ఆత్మానుభవము పొందు కాలమున అనుభవించుచున్నానను కర్త, కర్మలు లేకపోవుట వల్ల, కర్మ్యత్వభావము కలిగిన తోడనే అత్మభావము లేకుండుటవల్ల నిర్ధారణ చేయజాలకున్నాడు.

కూసమును యాచనపుడు భూకమును కూడ ఒకే సమయమున చూడజాలము, పగ్గము అగుపడగనే. పాము మాయమగుచున్నది. అహంకార ముండుచోట భగవంతుడు లేడు. బేదాంతమున తెలుపు అన్వైతము హిందూమతమునకు మాత్రము తెలిసియుండునది కాదు. చైవాదేశపు గొప్ప మత భోదకుడు, శ్రీ యుంగ్ చియా - టా - షి - ఇట్లు కొన్ని పద్యములు వ్రాసియున్నాడు.

నీవు వెన్నంటి పోయిన

అది మాయమగును

నీవు పట్టుకొనలేవు దానిని

దానిని పదలియుండనూలేవు

రెండు నీ చేత గాకయుండ

అది దాని దానినే ప్రవర్తించుచుండు

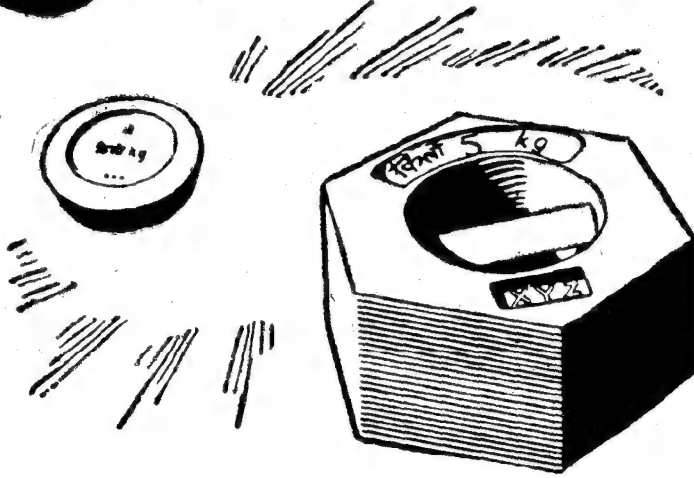
నీవు పలుకమాను. అది పలుక మొదలు పెట్టు

నీవు పలుక మొదలు పెట్ట అది మానమాను.

భక్తి, జ్ఞాన, కర్మ, మాటయొగములన్నియు ఏకైక పరిపూర్ణ పదవిని చేరు దారులుగా నున్నవి. అహంకార నాశనము అన్నిటి ఉద్దేశము. అది యేమనగా గొప్ప శక్తువు “అహంకార, మరణము పొంది దివ్య జీవితము ననుభవింపుము” అని ఆనంద కుటీర బుషి (శ్రీ శివానందులు) శ్లోకాలు చేయును. అట్టి శ్లోకను వినండి. చివరకంతో ప్రవర్తించి, సత్యమార్గమును అనుసరించి, ప్రేమ భక్తుల సహాయముతో పరిపూర్ణ ఆత్మపదవిని చేరండి—

(సశేషము)

ప్రథమ దశ

మెట్రిక్ పద్ధతి తూకాలు, కొలతలు అమలు జరిపే కార్యక్రమంలో ప్రథమ దశ 1958 అక్టోబరు 1 వ తేదీన ప్రారంభమయింది. వివిధ రాష్ట్రాలలోని ప్రత్యేకంగా పెర్మిటెడ్ కౌన్సి ప్రాంతాలలో మెట్రిక్ తూకాలు ఉపయోగించడం పట్టబడ్డ మయింది.

అదే విధంగా ప్రభుత్వ శాఖలలోనూ, మాలు వస్త్రాలు, ఇనుము, ఉక్కు, ఇంజనీరింగు, బారీ రసాయనిక పదార్థాలు, కాగితం, సిమెంటు, ఇనపనార మొదలైన పరిశ్రమలలో ప్రవేశపెట్టారు.

ఈ పద్ధతి క్రమంగా ధోరణిగా దేశ మంతటాకి వర్తించబడుతుంది.

మెట్రిక్

పద్ధతి

అంతటా

ఒకే పద్ధతి. ఎంతో సులభమైనది

ప్రస్తుత తూకాలకు
మెట్రిక్ పద్ధతిలో
సమాన
తూకా లేమిటో
చూడండి

భారత ప్రభుత్వంవారిచే జారీ చేయబడినది

మెట్రిక్ తూకాలు : మారకపు పట్టీ
(కత్తిరించి వుంచుకోండి)

చటాకులు 5 తులాల చొ॥	గ్రాములు (సుమారుగా)	శేర్లు 80 తులాల చొ॥	గ్రాములు కిలోగ్రాములు (10 గ్రాములకు సుమారుగా)	
1	58	1	—	930
2	117	2	1	870
3	175	3	2	800
4	233	4	3	730
5	292	5	4	670
6	350	6	5	600
7	408	7	6	530
8	467	8	7	460
9	525	9	8	400
10	583	10	9	330
11	642	11	10	260
12	700	12	11	200
13	758	13	12	130
14	816	14	13	60
15	875	15	14	—
మణుగులు 40 శేర్ల చొ॥	కిలోగ్రాములు (సుమారుగా)	16	14	930
		17	15	860
		18	16	800
		19	17	730
		20	18	660
		21	19	600
		22	20	530
		23	21	460
		24	22	390
		25	23	330
1	37	26	24	260
2	75	27	25	190
3	112	28	26	130
4	149	29	27	60
5	187	30	27	990
6	224	31	28	930
7	261	32	29	860
8	299	33	30	790
9	336	34	31	730
10	373	35	32	660
11	411	36	33	590
12	448	37	34	520
13	485	38	35	460
14	523	39	36	390
15	560			
16	597			
17	635			
18	672			
19	709			
20	746			

1 కిలోగ్రాం = 1,000 గ్రాములు

రాణి ప్రజలు

శ్రీ వేదము వేంకటకృష్ణశర్మ

—(౦)—

వీరు గుజరాతు రాష్ట్రంలోని ఆటవిక జాతులకు సంబంధించినవారు. మనము తఱచుగా చూచు యెఱుకలజాతి స్వభావ లక్షణాలు వీరిలో ఉన్నవి. ఈ తెగలోని వారు నిత్యసంతృప్తులు; అత్యంతోల్లాసులు; శృంగారవ్యక్తులు. ఈ జాతికి చెందినవారు నూరత్నమండలములో నివసించు భారతీయ కుటుంబాలకు సన్నిహితులు. గజట్లలో ఈ జనాంగమును “కాలీప్రజ” అని వ్యవహరింతురు. నల్లని మేనిచాయతో నిగనిగలాడుచు, సాటి వారితో చతురోక్తులాడుచుండురు. నగరవాసులతో పోల్చిచూచినపుడు, వీరు వెనుకబడ్డ అనాగరకులుగా పరిగణింపబడుదురు. వీరి ఆచారవ్యవహారములనుబట్టి పురవాసులకంటె విభిన్నత గలవారనియే చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది.

మొన్న మొన్నటివఱకు ఈ రాణి ప్రజలు పారసీక భూస్వాములను ఆశ్రయించి, కేవలము స్వల్పమగు ఆదాయమును ఆశించి, తమ జీవితాంతమువరకు రైతు కూలీలుగ పనిచేసేడివారు. సొంత పొలములు లేనందున ఈ జాతి వారు మెక్కురు, పిల్లలు, బిడ్డలు ఆడంగులతో సహా, సకుటుంబముగా, తమ యజమానుల

నేలలలో పనిచేయువారు. సాశవస్వభావము గల భూస్వాములు కొందరు ఈ బీదకూలీలపై దౌర్జన్యాలు సాగించుటగాక, మొంత క్రౌర్యానికయినను పూనుకొను వారు. అగతికులయిన రాణీలు అమాయకులు; నిలువేదలు - కనుక నేలభామందులు సులభముగా వారివిషయమున సాహసమును నెరపుటకు ఒడిగట్టువాడు. కాని, యిట్టి నిరంతర ధనాభావజనిత దారిద్ర్యమున దిక్కుతోచక, తట్టుముట్టాడుచు ప్రపంచ యాత్ర సాగించుచుండినను, ప్రాణి సహజ మయిన ఆత్మస్వాతంత్ర్యవిధిని స్వేచ్ఛా విహారము చేయుచుండురు. ఆల్పసంతృప్తులగు రాణీలు తమ జీవితమును అదృష్టదేవత కప్పగించి “రేపు” అను భవిష్యత్తునుగూర్చిన చింత దిగనాడి కాలక్షేపము చేయుదురు. నిజముగ వీరు దేవుని బిడ్డలనుటలో సందియములేదు.

వీరిలో కొందరు ఆటవికవస్తుజాతముపై ఆధారపడి జీవించుదురు. మరి కొందరు, చాపలు, బుట్టలు మొదలగు వానిని అల్లుకొని పొట్టపోసికొందురు. వీరు గ్రామాదులకు వెలుపల పల్లెటూళ్లవలె కనిపించు పదిపంజెండు గుడిసెలు నిర్మించుకొని వసించుదురు. వారికి తమ పూర్వ

కాలపు జాతీయాచారములపై ఆసక్తి మొందు. రాణి ప్రజలలో ఎవ్వరేని హరణించినచో ఆ యింటియందు వసించు తత్కుటుంబమువారు ఆ గృహమును పరిత్యజించి, దాని కనతిదూరముననే వేరొక దానిని కట్టుకొందురు.

వీరి పూర్వ్యులెల్లరు ఒక్కటిగానే ఒక చోట సమావేశమయి, దైవప్రార్థనము చేయువారు. అట్లు వారందరు చేరుస్థలము “వెనుమినిస్తరుఆబే”కు ప్రతిబింబమునడగు చిన్న దేవాలయము. పల్లెటూళ్లకు కొంచెము దూరమునగల ఏకాంత ప్రదేశమున, మూకుళ్లు, అంచులు లేని కుండలు నాలుగడుగుల యెత్తున పేర్తురు. వీనిలో మరణించినవారి జ్ఞాపకార్థము ఉంచబడ్డ మ్రొక్క బడిరాళ్లు వుంచబడును. పేర్చిన భాండపంక్తిలో ఒక్కొక్కటి ఒక్కొక్క వంశవృక్షమునకు గుర్తుగ పరిగణించబడును, వీరు ఆ శిలలను సేవించునపుడు ఏకుండ యేవంశమునకు చెందినదో, ఆ వంశమున వుట్టిన బిడ్డలనుగూర్చి వర్ణించి కొలుతురు. ఎవ్వరెయేని ఒక గర్భిణిస్త్రీ మృతినొందుచో, దాదపుతో నిర్మించబడిన యొకానొకా క్రీడాసాధనమును మృతాంగనా జ్ఞాపకచిహ్నముగ నెలకొల్పి, వీరు దానిని ఆరాధింతురు.

రాణి ప్రజలకు వంశపరంపరాగతములైన ఆపూర్వ (సంగీత) వాద్యసాధనములు

గలవు. వానిని వాయించుచు లయతప్పకండ అండరును గుంపుగూడి పాడుట, నాట్యమాడుట మొదలగు సరసక్రీడలయందు వీరి కత్యంతాపేక్ష. గుమ్మడి కాయలతో చేయబడి నెమిలియొకలు గ్రుచ్చబడిన కిరీటములు, అట్టి నాట్యములలో వీరు అలంకరించుకొందురు.

వీరి నృత్యకోలాహలములు వివాహ సంకర్షణములలోను పండుగులలోను కనుల పండువుగ నుండును. ఈ యాటవితులు ఆహ్వానింపబడకున్నను, తమ తెలలో జరుగు పెండ్లిండ్లకును, పండువులకును నాట్యమునిమిత్తము - అట్టిచోట్లకు (పది మైళ్లదూరముననున్నను) పయనించుటకు వెనుకాడరు. వీరి సంగీత సాధనములలో ముఖ్యమయినది “ధోల్లు” అను మద్దెల. దీని సహాయముతో అటకు వచ్చినవారెల్ల స్త్రీ పురుష వివక్ష లేకుండ రాత్రియంతయు నృత్యమొనర్తురు.

ఆనువాయితి ననుసరించి వధూవరులు స్వేచ్ఛగా, యథేచ్ఛగా, సర్వస్వతంత్రముగ ఒండొరుల ప్రేమించికొని వివాహమాడుదురు. ఈ విషయమున ఉభయ పక్షములలోని పెద్దలకుగాని, వధూవరుల తిలిదండ్రులకుగాని యే మాత్రము జోక్యము లేదు. కాని, లాంఛనముగ వారి అంగీకారము పొందుదురు.

ఈ రాణి ప్రజ క్రమముతప్పిన జాతులలో

నొకటి. అందుచే స్త్రీ పురుషులు కలిసి మెలసి యుండుట యనునది - ఏహ్యమని గాని, యెబ్బరికమనిగాని వీరు తలంపరు. వీరిలో రెండు తెగలుగలవు. ఈ తెగలను 'చౌదరీలు' - 'గామిట్లు' - అందురు. పరస్పర మిందలి ప్రజలు, తమ తెగయే గొప్పదని - శ్రేష్ఠమయినదని వాగొందురు. కొలది కాలము క్రిందటివరకు ఈ యిరు తెగలు 'ఎవరికివారే, యమునాతీరే' - అను ధోరణిలో నుండెడివి. ఇప్పుడీ రెండును ఏకమయి సంబంధ బాంధవ్య ములుగూడ జరుపుకొనుచున్నవి.

రాణీప్రజల మాతృభాష గుజరాతి. కేవలము విద్యావిహీనులుగ ఉన్న వీరికి - చదువు నేర్చుకొన తగు సౌకర్యములు కల్పింపబడ్డవి. వీరి పిల్లల విద్యాభ్యాసము నకు 'సోనగత్'లో ఒక పాఠశాల స్థాపింప బడినది. అందులోని విద్యార్థులకు ఉచితాహారము ఇచ్చుచున్నారు. ముఖ్యముగ వారికి నేర్పబడునవి వృత్తి విద్యలు. కాని, కొంత విద్య నేర్చినంతనే, వీరిలో కొందరివుడు, తమ చిరతరాచారములను జాతి మర్యాదలను పాటింపక వానిని చిన్న చూపుతో చూచుట దురదృష్టము. వంశానుగతముగ వచ్చుచున్న వీరి సంగీత నాట్యములకు విద్యావంతులగు నాగరీకుల బోధాసీన్యమువలన వివాళము సంభవించు నేమో యని విచారము కలుగుచున్నది.

భారతదేశ గ్రామీణ జనాంగకళాలక్ష్మికి చేటు వాటిల్లునెడ, అది యొక గొప్ప నష్టమనియే యనుకొనక తీరదు.

— (౦) —

"ప్రేయసీ! నిన్ను 'ఒసేయ!' అని పిలవా అని నాకు మోజాగా నున్నది. ఏమంటావ్!"

"మీరు నన్ను కుక్క అని పిలిచినా పలుకుతాను. కుక్కను చూచినా, అది జ్ఞాపకము వచ్చినా మీరు తలపుకొన్నారు."

యస్. చిరంజీవిబాబు

.....

గ్రామాలక్ష్మి

సంక్రాంతి, చేనేత సప్తాహ సంచికలు

— (౦) —

సంక్రాంతి, చేనేత సప్తాహముల సందర్భమున జనవరి, ఫిబ్రవరి నెలలలో ప్రత్యేక సంచికల వెలువడజేయ నుద్దేశించాము. ఈ సంచికలను రచయితల, ఆభిమానుల సహాయ సహకారములతో ఆకర్షణీయంగా, కథానికలు, నాటికలు, చిత్రాలు, అమూల్యమైన వ్యాసములతో రూపొందించ ప్రయత్నించెదము.

చేనేత సప్తాహ సంచికకు చేనేత పరిశ్రమకు, వ్యాపారమునకు సంబంధించిన అనుభవ పూర్వకమైన వ్యాసములను ఆహ్వానిస్తున్నాము. ఈ సందర్భమున కలకాలముగా జాతీయ సౌభాగ్యమునకు తోడు సేదగానున్న చేనేతపరిశ్రమ వర్ధిల్లడానికి అవకాశములను విస్తరించేయ తోడ్పడటమే మా అదగ్య లక్ష్యాలు.

— ఎ డి ట ర్

.....

ప రి ణా మ ఘ

శ్రీ గాడపల్లి శంకరం

— (०) —

(గతసంకేత తరువాయి)

ద్వితీయాంకము :

జికటవ రంగము

ప్రదేశము : గుంటూరు జిల్లా

ప్రవేశము : (ఆయన కూతురు లలిత -
పెండ్లి ఈడు - ఆ రోజున బి. ఎ. పరీక్ష
పూర్తియైనట్లు తెలుస్తుంది - తన ప్రేమ
దైన 'మూర్తికి' క్లాసుకూడా వచ్చింది.
అపరిమితమైన ఆనందముతో ఆడుతూ
పాడుతూ - ఉంటుంది. మూర్తి ప్రవేశ
శిష్యాడు) లలిత అది గమనించలేదు.

మూర్తి: గుడ్ మార్నింగ్ లలితా ?

లలిత: హల్లూ! గుడ్ మార్నింగ్ మా రీ! రండి రండి!

మూర్తి:- ప్యాసర్యూవనే సంతోషంలా! స్నేహితులు
వచ్చి కా కినిపించటంలేదు కాబోలు.

లలిత: శ్రుమించాలి - నేను పరీక్ష పాస్ అవుతున్నందుకే సంతోషం కాదు - మా మూర్తిగారికి కృతులు వచ్చి నందుకు కూడాను - మీరువచ్చి ఎంత నేపయింది? కూర్చోండి.

మూర్తి: ఒక్క నిమిషం ఆయివుంటుంది (కూర్చుంటాడు)

లలిత:- యు ఆర్ జప్ట్ ఇస్ టైమ్ . బోయ్ ! రెండు,
కప్పులతో కాఫీ తీసుకువారా!

మూర్తి:-అయితే మాకీవేళ బీహార్, అన్నమాట!

అలిత:- టీచర్స్ యే కాదు .

మూర్తి :- ఇంకా యేమైనా పార్టీలున్నాయా?

లలిత:-దీని తరువాత - సినిమా పార్టీ కూడా ఉంది.

మూర్తి:- ఎవరెవరు?

అలిత:-మీరూ - నేనూ -

మూ రి: ఇంకా...

ପଞ୍ଚମ:- ଏଠିକି !

మూ ర్తి:-మీ నాన్న గారు రారా?

లలిత: ఆయనకి తీరుబడి లేదన్నాడు.

[బోయ్ రెండు కప్పులతో కాఫీ తీసుకొని వచ్చి బల్లమీదపెట్టి వెళ్ళిపోతాడు. (తే-కటిల్లు 2 కూడా వుంటాయి.)

లలిత:- (ఒక కప్పులో మూర్తికి యిస్తుంది - ఒక కప్పు తాను తీసుకుంటుంది)

మూర్తి:- (కాఫీని ఒక గుక్కడు చప్పరించి) అబ్బ!
లలిత:- ఏమీ!

మూ ర్తి:- అతి మధురంగావుంది.

అలిత:- పాపం . పంచదార ఎక్కువైంది కాబోలు
కొంచెము డికాక్సును, పాలు పోస్తానుండండి (అని
పోస్తుంటే)

మూర్తి:-అసలు - చిన్నప్పటినుంచీ నా తో కలసి
చదువుకున్న ఓ అమ్మాయి ఈవేళ స్వాసయింది,

లలిప:..(కొంటేగా) అలాగా!

మూర్తి: అందుచేత - అవే హృదయమే మధురంగా ఉందీ వేళ.

ಲಲಿಪ:-ಇಂ ಕಾ —

మూర్తి:-వైగా - ఆమె స్నేహితునికే క్షామవచ్చిందని
నిని అతి మధురమెచోయి...

లలిత:- ఊ... ఊ... అతి మధురమైపోయి!
 మూర్తి:- అతి మధురమైపోయిన ఆమె మాస్తాలు
 తగిలి ఈ కాఫీ మధురాలి మధురమైపోయేగదా
 యని విన్నవించు కొనుచున్న వాడ

లలిత:- కవిత్వ ధోరణిలో కూడా దిగిపోతోంది మరి...
 హిహిహి

(ఇద్దరూ సవ్యమంతారు - కాఫీ
 త్రాగటం ఆపుతుంది)

మూర్తి:- తిదనంతరంబు - సినిమా - అయితే మీరాన్న
 గారు రాశేనన్నారా?

లలిత:- అవును.

మూర్తి:- మన ఉభయులనీ కలిసి వెళ్ళమన్నారా?

లలిత:- మీరు రాకపోతే... మూర్తిగారు నేను కలిసి
 వెళ్ళమా అంటే - సరే నన్నారు - ఏమీ మీరే
 మైనా అభ్యంతరముందా?

మూర్తి:- అబ్బే! నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు కాని.

లలిత:- ఆ... కాని? ఏమిటి మళ్ళీ

మూర్తి:- మన మిరువురము - అవివాహితులంకాదు!

లలిత:- అవునూ!

మూర్తి:- యుక్త వయస్సు వచ్చిన వ్యక్తులం కూడా...

లలిత:- అయితే నేమి?

మూర్తి:- మనమిద్దరమే కలిసి వెళ్ళటం - మూడో
 వ్యక్తి లేకుండా వెళ్ళడం - భావ్యం నాకేమీ
 అనుకుంటాను.

లలిత:- (అతిని అభిప్రాయం గ్రహించి) పోనీ, మాని
 నేయి వచ్చుకాని... మా ఇంట్లో ఈ వేళ - మన
 వివాహ ప్రసక్తి వచ్చింది - మా నాన్నగారు
 అంగీకరించారు. మీ నాన్నగారితో కూడా నేడో
 రేపో సంప్రదిస్తానన్నారు.

మూర్తి:- ఆయన ఒప్పుకొనరు—

లలిత:- అయితే మన ఆశలన్నీ నిరాశపాలేనా?

మూర్తి:- లలితా! నీవు వట్టి అమాయకురాలవు నుమా!
 నునము చిన్నప్పటినుంచీ కలిసి మెలిసి వదువు

కున్నాము - నా మృదయంలో నీకు నీ మృద
 యంలో నాకు స్థానముందని గ్రహించుకున్నామా.
 మన జీవితంలోని మధురమైన అనుభవాలను
 మా నాన్నగారు నా మాటకు యెప్పుడూ అభ్యం
 తరము చెప్పరు - ఇప్పుడు మాత్రం వద్దంటారు.

లలిత:- ఇప్పుడు నచ్చిన అడ్డమిటి?

మూర్తి:- ప్రస్తుతం నన్ను లండను వెళ్ళి I. C. S
 చదువుకున్నాను -

లలిత:- (సంతోషముతో) ఆహా! అలాగా -

మూర్తి:- అవును ఈ శుభవర్తమానం నీకు చెబుతామనే
 వచ్చాను.

లలిత:- పరమసంతోషంగా వుంది - తప్పకుండా వెళ్ళి
 రండి - కాని మీ యెడబాటు నాకు మాత్రం
 కష్టంగా వుంటుంది -

మూర్తి:- నాకూ అంతే - కాని నేను లండను వెళ్ళి
 వచ్చినతరువాత తప్పక మన వివాహం జరుగుతుంది.

లలిత:- మరి - మా నాన్నగారు రేపే వెళ్ళి మీ నాన్న
 గారితో కలిసి మాట్లాడతానన్నారా?

మూర్తి:- అయినా - ఈ మాటే చెబుతారు. మరి నేను
 వెడతాను.

లలిత:- అప్పుడేనా?

మూర్తి:- కాదు లలితా! మన స్నేహితులనందరినీ
 ఒక్కమారు కలుసుకుందామని బయలుదేరాను.
 ప్రధమంగా మీ యింటికే వచ్చాను.

లలిత:- అవునుగాని - మన జమీందారు కొడుకు
 నెంబరు మీకు తెలుసా!

మూర్తి:- తెలియకేమి: 924 ఆరునూ ప్యాసయ్యాడు.

లలిత:- (ఆశ్చర్యంగా) ప్యాసయ్యాడూ!

మూర్తి:- అలా ఆశ్చర్యపోతావేమి? ప్యాసయ్యాడు.

లలిత:- అదికాదు - పాపం మన ఇంగ్లీషు లెక్చరరు
 ఎప్పుడూ అతన్ని - హేళనగా - ఏమీరాదని
 క్లాసులో అంటూ వుండేవాడుకాదు! పాఠ్య
 పన్ను తప్పకతాడేమో అనుకున్నాను.

మూర్తి - లేదు - మూడూ ప్యాసయ్యాడు - ఆయితే
వాళ్ళకేమి - మహారాజులు - ప్యాసయినా ఒకటే
కాకపోయినా ఒకటే - ఏదో పాపం - మొత్తం
మీద గట్టిక్రిస్టోఫోయాడులే -

లలిత:-మీరు కొంతవరకూ అతని 'పాప్'కి బాధ్య
లనుకుంటాను.

మూర్తి:- ఆ మనదేముందేలే? చదువడుగాని. అతడూ
కాస్త మేదడున్న రకమే! ఒక నెల రోజులు
మేమిద్దరం వాళ్ళ యింట్లోనే కలిసి చదువు
కున్నాము - పాపం నాతో తెల్లవార్లు మేలు
కొని చదివేవాడు.

లలిత:- అదే - కారణమైందని అంటున్నాను.

మూర్తి:- కావచ్చు - మరి నే వెడతాను -

లలిత:- మళ్ళీ దర్శనం ఎప్పుడో?

మూర్తి:- నేను లండను వెళ్ళేముందు ఒకసారి వస్తాను -
నెలవు - (వెడతాడు)

లలిత:- నెలవు. (అతనివేషే మాస్తా నిలబడిపోతుంది -
తన వాలిపోతుంది)

(తెర)

ద్వితీయాంకము రెండవ రంగము

ప్రదేశము:- జమీందారు గారి ఇల్లు
డ్రాయింగ్ హాల్, జమీందారు కొడుకు -
అతని సహాధ్యాయి మూర్తి.

జమీందారు కొడుకు: బ్రదర్! మన చదువులు పూర్తి
అయ్యాయిగదా ఈ పైన ఏమిచేద్దామనుకుంటు
న్నావు?

మూర్తి:- మా నాన్న ఐ. సి. యన్ కి పంపిస్తానం
టున్నానోయి -

జ.కొ:- అవును - నీకు క్లాసు కూడా వచ్చింది -
ఐ. సి. యన్ కి వెళ్ళితగిన వాడవే - తప్పకుండా
వెళ్ళు -

మూర్తి:- నీవేమి చేయదలచుకున్నావు?

(ఉన్మత్తుడు ప్రవేశిస్తాడు)

ఉన్మ:- శుభ్రమైన పిల్లనుచూసి పెళ్ళిచేసుకో దలచుకు
న్నాడు - అంతకన్న ఏమిచేస్తాడు? జమీందార్
పుత్రుడు - ఇకమీదట చేసేదేముంటుంది బాబూ!

(జ. కొ., మూర్తి లేచి గౌరవార్థం నిల
బడతారు - మూర్తి కంగారు పడతాడు)

జ.కొ:- రండి! రండి! ఏమిటి యిలా దయచేసారు?
ఉన్మత్తుడు:- ఎటు గాలి వీస్తే అటువేషే ఎగిరి
పోతూవుంటాము - మాకు కూర్చోటానికి తీరికా
ఉండదు - చేయటాని కేదేనా పనీవుండదు -
మాకేమైనా జమీందారిలా జాగీర్దారిలామా
నుష్టగా భోజనం చేసి - నుఖంగా నిద్రపోవ
డానికి?

మూర్తి:- (జ. కొ. తో) యెవరీయన?

జ.కొ:- మాకు పరిచితులే - మా నాన్నగారి దగ్గరికి
తరుచు వస్తుంటారు - ఆయన భారణే అంత -
ఏమీ కంగారు పడకు -

ఉన్మ:- చెప్పవయ్యా చెప్ప - పిచ్చిముండాకొడుకని
చెప్ప - విద్యకూ విజ్ఞానాన్నీ గంగపాలు చేసిన
వైరిముండాకొడుకనీ - నాకూ నా దేశానికీ ఉప
యోగించలేని వట్టి చవటననీ చెప్ప - తెలిసిందా -

జ.కొ:- మా నాన్నగారు తోటలో పని చేయిస్తు
న్నారు - వారిని చూస్తారా?

ఉన్మ:- అల్లాగా! మేమిక్కడ ఉండకూడదన్నమాట -
ఎంతటి గడుసువాళ్ళయ్యా! పోతానులే బాబు
పోతున్నా. (వెళ్ళి వెనక్కు చటుక్కున తిరిగి)
మాదూ! బానిస చదువులు చదువనే చదివారు -
బానిస బ్రతుకులు మాత్రం బ్రతుకు కండి - భరత
మాతను చెరనుండి విడిపించే ఉపాయమాలో
చించండి బాబుల్లార! వట్టి - శుష్కవాదాలు
చేసి కాలం వృధా చేయండి - మేయడం వేడ
వెయ్యడం పశువుల పని - మేదడున్నందుకు విని
యోగించడం మానవులమైన మనపని - అది నేర్పు

కోండి బాబు అది నేర్చుకోండి (అంటూ లోపలికి వెళ్ళిపోతాడు)

మూర్తి:-అసాధ్యుడులా ఉన్నాడే!

జ.కో:-ఇతని గాఢ చాలావుంది. ఇదమిద్దరుని ఎవరూ చెప్పలేరు. విఫల మనోరథుడైన యుద్ధవీరుడని కొందరూ. విప్లవకారులలో ఒకడని కొందరూ అంటారు. ఎంతవరకూ నిజమో మాకు తెలియదు. పైకి సుతిస్థిమితములేని వాడిలా. ఎప్పుడూ ఇదే ధోరణి - స్వాతంత్ర్యం! స్వరాజ్యం అంటూ పిచ్చిపిచ్చిగా వాగుతాడు -

మూర్తి:-మతిస్థిమితం లేకపోతే లేకపోవచ్చుగాని - ఇతని మాటల్లో మాత్రం అర్థం లేకపోలేదు సుమా!

జ.కో:-పాలిటిక్సు ఈజ్ ది లాస్ట్ రిజార్ట్ ఆఫ్ యే స్కాండల్ అన్నాడు జాన్ స్కా - హూవిల్ రాజకీయాల్లో ప్రవేశించు. పోనిద్దూ పిచ్చిమూండాకొడుకు. వాడి గొడవ మనకెందుకు? (గొంతుకమార్చి) నవ్వు వి. సి. యస్ కి వెళ్ళి దలచావా! చాలా బాగుంది సుమా!

మూర్తి:-అవునుగాని బ్రదర్ నీవేమి చేయదలచు కున్నావో చెప్పావు కాదు -

జ.కో:-ఇంకా ఏమీ నిర్ణయించుకోలేదోయి. ఏమీ చేస్తే బాగావుంటుందంటావు? మా నాన్నగారు మాత్రం మా జమిందారీ వ్యవహారాలు చూడమంటున్నారు -

మూర్తి:-నవ్వుతూ) నీకేమయ్యా-జమిందారుడవు-మాలాగ ఉద్యోగం చేయాలన్న ఆవశ్యకం ఉండదుగా. ఆయన చెప్పినట్లు-ఇక పెళ్ళిచేసుకుంటావా ఏమిటి?

జ.కో:-ప్రస్తుతం 'పెళ్ళి'గురించి ఏమీ ఆలోచనలేదు.

మూర్తి:-ఆలోచించక పోవడమేమిటి? వెనుక ఒక వ్యక్తిని ప్రేమిస్తున్నానని చెప్పావు. ఆమెను పెళ్ళిచేసుకునే ఉద్దేశ్యంలేదా?

జ.కో:-నిజమే! ప్రేమించటంతోనే ఆగిపోయింది.

మూర్తి:-ఆ వ్యక్తి నిన్ను ప్రేమిస్తున్నదో లేదో తెలుసుకున్నావా?

జ.కో:-లేదు. అక్కడేవచ్చింది - యిబ్బంది.

మూర్తి:-అదేమిటి? చిత్రమైన వ్యక్తి విలాగున్నావు ఆమెకు నీయందు అనురాగం ఉందో, లేదో తెలుసుకోకుండానే ఆమెను నీవు ప్రేమిస్తున్నావా?

జ.కో:-అవును. ఆమెను ఎప్పుడూ మాస్తూనే వున్నాను. నా మృదయం విప్పి ఎప్పుడూ ఆమెతో ఈ విషయం చెప్పలేకపోయాను. మన యిరువురికీ చిరపరిచితురాడే!

మూర్తి:-ఆమెను నేను ఎరుగుదునంటావా?

జ.కో:-అ! ఎరుగుదువు-ఎవరో చెప్పకో చూడాలి.

మూర్తి:-ఓ వ్యక్తిని ప్రేమించాననితప్పు - మిగతా వివరాలు ఏమీ తెలియచేయలేదుగా - నేను గ్రహించలేకుండావున్నాను.

జ.కో:-మనకు చిరపరిచితురాలని చెబుతున్నాను గాదా?

మూర్తి:-నుగుణా!

జ.కో:-కాదు.

మూర్తి:-ఇంకెవరున్నారుచెప్పా! సరళ.

జ.కో:-కాదు, కాదు.

మూర్తి:-అబ్బా! చెబుదూ చంపక - తప్పుకుండా పద్మావతి అయివుంటుంది.

జ.కో:-ఇంతేనా! ఎవరో గ్రహించలేవన్నమాట... లలిత నెరుగవూ?

మూర్తి:-లలితా! లలితా? (వివర్ణుడవుతాడు)

జ.కో:-ఏమీ అలా ఆశ్చర్యపోతావేమీ?

మూర్తి:-అబ్బే-ఏమీలేదులే - నేనూ ...

ఉన్మ:-(తిరిగి వెడుతూ ప్రవేశించి) నాయనా పెళ్ళి వస్తానోయి - నాన్నగారు చాలా తొందర పని మీదఉన్నారు.

జ.కో:-నుంచుదండి!

ఉన్న:-మాడు ! ఆ అబ్బాయి ఎవరో - నాను
 ధేయం ఏమిటో - నాకు ఎరుకపర్చావుకాదే !
 జ.కొ:-అయిన స్వామినాయుడుగారి కొడుకు -
 'మూర్తి' అంటారు - మతోపే బి. ఏ. ప్యాన
 య్యారు - ఐ. సి. యస్.కి లండను వెదు
 తున్నారు.

ఉన్న:-స్వామినాయుడుగారి కొడుకునా బాబూ !
 నీవు ఒక్కడనే కాబోలు.

మూర్తి:-కేనూ - మా అక్క కాంత - ఇద్దరమే.

ఉన్న:-రావు సాహేబుగారి కుమారులు లలిత నిచ్చి
 పెళ్ళిచేస్తారట నీకేనా ? తాంబూలాలూకూడా
 అయిపోయినాయిట ! మీ మామగారే ఐ. సి. యస్
 చదువుకి పెట్టుబడి పెడుతారటకూడాను - నిజ
 మేనా ?

జ.కొ:- (తెల్లబోతాడు)

మూర్తి:-ఈ వివరాల్ని నాకు తెలియవండి -
 వినాహం మాత్రం నేను లండనునుంచి తిరిగి
 వచ్చాక చేసుకోదలచాను.

ఉన్న:-మీ అమ్మ మేనమామకొడుకు - వెనుక
 1920 లో జయలు కళ్యాణూ-డాక్టరుగావు -
 నాకు తెలుసులే - అతనితో మీ నాన్నను ఒకటి
 రెండుసార్లు చూసాను - పెళ్ళివస్తాను బాబూ -
 (పెళ్ళి మళ్ళీ తటాకున వెనుకకు) చూడూ !
 కలెక్టరైనా - కాంగ్రెస్సుని, నీ దేశాన్ని మరచి
 పోకు నుమా ! (వెడుతాడు)

మూర్తి:-బ్రదర్ ! నేను వెడతానోయి !

జ.కొ:-మంచిది ! (మూర్తి పెళ్ళిపోతాడు) ఓ. గాడ్ !
 ఐ హేవ్ లాప్స్ ది ఛాన్స్ (అని సోఫాలా
 కూలబడతాడు.)

(తెర)

ఉప్పు పాలు

రామరామ రామాభిరామ రామా శ్రీగృహ
 లోకనాయకా పాపనామా లోకాభిరామ !
 దండీనుండి సత్యాగ్రహాలతో గాంధీ వెడలెనండీ

రండి రండి సత్యాగ్రహాలు రండి త్వరగ రండి
 ఉప్పునుచేసి ఉప్పు పన్నును ఉల్లంఘించండి !
 ఉప్పు పన్నును ఉల్లంఘించి ముప్పు నిలుపుకొండి
 ఉన్నవానికి లేనివానికి ఉప్పు కావలెనండీ
 ఉప్పులేనిదే ఏ ఒక్కరికీ ముప్పు గడవదండీ !
 ఆ ఉప్పుమీదనే పన్నేకాదు అంగదొరగారు
 ముప్పతిప్పలు పెడుతున్నాడు ముప్పుగడవనీడు !
 అబ్బబ్బబ్బ చెప్పలేమిక అంగదొరలధాటి
 అయ్యో బాబు నిలువలేమిక అంగ ప్రభుత్వములో
 రండీ రండీ సత్యాగ్రహాలు రండి త్వరగ రండి
 ఉప్పునుచేసి ఉన్న ప్రభుత్వమును ఊడగొట్టండి !
 (సకేవము)

క ట క ర సా య నం

బాహ్య, అంతర్గత మూలవ్యాధి చికిత్సకు
 దివ్యోపధము. ఇందులో ప్రమాదకరమై
 నట్టియు, అలవాటుకలుగజేయు ఓషధులేవియు
 చేరియుండలేదు. రుచికరంగాను, సులభముగా
 సేవించుట కనువుగానున్నది. వివరములకు:

కేసరి కుటీరం పై వేట్ లిమిటెడ్
 మద్రాసు - 14.

కడుపునొప్పి, నోట నీరుదుట,
 త్రేపులు, వాంతులు, మలబద్ధకము
 లాంటి అజీర్ణ లక్షణములకు

కేసరి గారి

ఆదిత్య లవణము

దివ్య ఔషధము

వెల రు. 1-75 స.వై.

కేసరి కుటీరం పై వేట్ లిమిటెడ్
 మద్రాసు 14.

దుష్టుడికి సహాయం చేయకండి

అనగా అనగా టుంగ్‌తో అనే ఒక పండితుడుండేవాడు. అతి దయా స్వభావం కలవాడని పేరు పొందాడు.

ఒకనాడతడు తన గాడిదమీదయెక్కి చుంగ్‌పాన్‌కు పోతున్నాడు. అలా పోతుండగా కొంతదూరంలో అతనికి కొందరు వేటగాళ్లు కనబడ్డారు. కొద్ది సేపటికి ఒక తోడేలు పరుగెత్తుకొంటూ అతనివైపు వచ్చింది. అది భయంతో వణికిపోతున్నది. “ఓ దయామయా, నీ సంచిలోదూరి కాసేపు నన్ను దాక్కొనివు, ఈ గండంగడిచి బయటపడ్డానంటే నీ మేలును జన్మాంతరం మరిచిపోను,” అని ఆ తోడేలు వేడుకొనసాగింది.

ఆ మాటలువిన్న పండితుడు తన సంచిలోని పుస్తకాలను బయట దిమ్మరించి తోడేలును దానిలోకి దూర నిచ్చాడు. మళ్ళీ పుస్తకాలు లోపల పడేసి మామూలు సంచిలాగ తయారు చేసాడు.

ఇంతలో వేటగాళ్లు అటు పరుగెత్తుకొంటూ వచ్చారు. కాని తోడేలు కనబడకపోవడంవల్ల ఇంకొకవైపుకు పరుగెత్తారు.

వాళ్లు పారిపోయాక తోడేలు తనను సంచిలోంచి బయటికి తీయమని పండితుడ్ని వేడుకొన్నది. పండితుడు అలాగే చేసాడు.

సంచిలోంచి బయటపడ్డ తోడేలు కోరలు బయటపెట్టి ఇకిలిస్తూ ఇలా అన్నది. “వేటగాళ్లు బారినుండి నా ప్రాణాన్ని కాపాడినందుకు మీకు కృతజ్ఞరాలినే. కాని నాకిప్పుడు చచ్చే ఆకలి వేస్తున్నది. ఏదైనా తినకపోతే చచ్చిపోతాను. కాబట్టి నా ప్రాణం మళ్ళీ కాపాడాలంటే నన్ను తిననివ్వు.” ఇలా అంటూనే తోడేలు పండితునివై నబడి పట్టుకొన్నది. దానిబారినుండి తప్పించుకోడానికి పండితుడు పెనుగులాడసాగాడు. ఇంతలో దానినిపోతున్న ఒక వృద్ధుడు కన

బడ్డాడు. పండితుడు యెలానో తోడేలు పట్టును తప్పించుకొని ఆవృద్ధుడి దగ్గరికి పరుగెత్తి ప్రాణం రక్షించమని వేడుకొన్నాడు.

“ఏమిటి - సంగ లేమిటి?” అని వృద్ధుడడిగాడు.

“ఆ తోడేలును వేటగాళ్ల బారినండి రక్షించాను. కాని ఇప్పుడది నన్నే తినేస్తానంటున్నది” అన్నాడు పండితుడు.

ఆ మాటవిని తోడేలు యిలా అన్నది. “ఈ పండితుడు నా కాళ్లు కట్టివేసి సంచిలో పడేశాడు. పై నపుస్తకాన్ని పడేస్తే ఊక్కిరి బిక్కిరయిపోయాను. ఊపిరాడక నేను చావాలన్న ఉద్దేశ్యంతో వేటగాళ్లతో యెంతో సేపు మాట్లాడాడు. అలాంటప్పుడు ఆతనిని యెందుకు తినివేయగూడదు?”

“అబ్బే నువ్వు చెప్పింది నమ్మశక్యం గాకుండా ఉన్నది, ఏదీ ఒకసారి సంచిలోకి

దూరి చూపించు, నిజంగానే ఊక్కిరి బిక్కిరి అయ్యావేమో చూస్తాను.”

తోడేలు వృద్ధుడు చెప్పినట్టే చేసింది.

“నీ దగ్గర కత్తి ఉన్నదా?” అని వృద్ధుడు పండితుణ్ణి పిలిచి మెల్లగా అడిగాడు. పండితుడు కత్తి తీసి చూపించాడు. ఆ కత్తితో తోడేలును పొడిచివేయమని వృద్ధుడు సంజ్ఞ చేశాడు.

“చచ్చిపోదా?” అని పండితుడు శంకింపసాగాడు.

వృద్ధుడు నవ్వి ఇలా అన్నాడు. “ఇది విశ్వాసఘాతకపు జంతువు, అయినా నువ్వు దానిని చంపడానికి సందేహిస్తున్నావు. నువ్వు యెంతటి దయా స్వభావుడవో అంతటి తెలివి తక్కువ వాడివి సుమా!”

ఈ విధంగా వృద్ధుడు పండితుణ్ణి తోడేలు బారినండి రక్షించాడు.

తెలివి తక్కువ పనిచేసినా...

ఒకానొక చిన్న గ్రామములో గామయ్య అనే ఒక పేద కాపు నివసించుచుండెను. ఆతని భార్య లక్ష్మి. ఈమె మహా పతివ్రతి. గామయ్య చాల అమాయకుడు. చిల్లిగవ్వయైన ఆ స్త్రీలేదు. అందుచే ఏ పనిలేక ఇంటనే ఉంటూఉండెను. ఈల కొన్ని దినములు గడిచిన తరువాత, గామయ్యకు జబ్బుచేసెను. తన భర్త జబ్బుతో ఉండి ఏమియు

సంపాదించలేక పోవుచున్నాడని ఆమె తన పుట్టింటికి వెళ్లెను. తల్లిదండ్రులకు లక్ష్మి ఒక్క-రె కుమార్తె అగుటచే, ఆమెను పది పూటలు ఉంచుకొని వ్యాపారము పెట్టుకొనమని ఐదు వందల రూపాయలు ఇచ్చి సాగనంపిరి. కారద ఆ సొమ్మును పట్టుకొని ఇంటికి వచ్చి తన భర్త చేతిలో పెట్టి వ్యాపారమునకు కావలసిన సొమాను తీసుకు రమ్మని పంపెను.

రామయ్య ఆ సొమ్మును తీసుకొని సంతకు బయలుదేరినాడు. పుత్రిలో ఒకమూల ఒక పాములవాడు పామును ఆడించుచుండెను. రామయ్య దానిని చూచి “ఇది వ్యాపారమునకు బాగుండునని” దానిని బదు వందల రూపాయలకు బేరముచేసి ఇంటికి తీసుకువచ్చెను. కారణ ఆ పామును చూచి వెంటనే మూగ్గు పోయెను. తెలివి వచ్చినతరువాత ఇది ప్రమాదకరమని చెప్పి అడవిలో విడిచిరమ్మని చెప్పెను. రామయ్య ఒక అడవిలో ఒక ఫట్టవద్ద పామును వదిలెను. ఆ పాము మానవభాషలో ఇట్లనియె: “రామయ్య! నీవు చాల అమాయకుడవి. నన్ను మరల స్వతంత్రునిగా చేసితివి; అందుకుగాను నీకు నేను ఉపకారము చేసె

దను. అది ఏమనగా, నిన్ను మా వాన్నగారివద్దకు తీసుకు వెళ్ళెదను. నన్ను నీవు రక్షించిన విధమును మా తండ్రి గారికి చెప్పెదను. అప్పుడు మా తండ్రి సంతసించి ఒక కోరిక కోరుకొనమని మా తండ్రిగారు అడిగెదరు. అప్పుడు నీవు మా తండ్రిగారి చేతనకున్న మహిమ ఉంగరమును అడుగుము నీకుతప్పక ఇచ్చును. ఈ ఉంగరము మహిమ, ఏమనగా “నీవు ఏది తలచెదవో అది తప్పక నెరవేరునని” చెప్పి పాము వాగలాకమునకు తీసుకుపోయెను. పాము చెప్పినట్లే చేసెను. ఆ ఉంగరముతో రామయ్య చాల సంతోషముగ కాలము గడుపుచుండెను.

యమ్. సావిత్రి

—o—

“మీసములవలన నష్టము”

మెరువైన మెతుకులు జీక్కియంటే
పై వారెల్లరు నవ్వెదరేమో!
మురిపము మీర ముద్దులిడినచో
ముద్దయ బాధకు మూలుగునేమో!
నశ్యము బీల్చిన నాశిక చెంతను
మీసాలుంటే మురికి కాలువే!
అద్దుకీక పొగ త్రాగెడువారలు
బొద్దుమీసములు సురసుర కాలిన
సద్దుచేయకను సాగుటలేదా!

కాబట్టి -

మీసాలుంటే - నష్టాలెన్నో
మీసాలుంటే - రోహిణిస్తవి
రోహిలుండి - మీసము దువ్వితె
కష్టాలెన్నో - కలవండీ!
మీసము గడ్డము బెంచినవారే
మోసము జేసెద రెందరినో! కడు
మోసము జేయును - మీసాలే!

—మరువాడ ముగ్ధప్రకాశం

—o—

బిచ్చగాడు ఒక యింటిముందు నిలుచొని రాగాలాపనతో పాడుతుంటాడు. ఇంతలో ఆ యింటి యిల్లాలు బయటికివచ్చి “మహా గొంతు చించుకొని పాడుతున్నావు! ఆ మాత్రం మాకు తెలుసులే” అన్నది.

బిచ్చగాడు “అలాగా తల్లీ! అయితే మా వెంట రావచ్చు” అని పొడ్యకుంటూ వెళ్ళాడు.

యస్. చిరంజీవిబాబు

టిక్కెట్టు లేకుండా చేసే ప్రయాణాన్ని అరికట్టాలి...

టిక్కెట్టు లేకుండా ప్రయాణం చేయడం
గౌరవకరమైన విషయం కాదు.

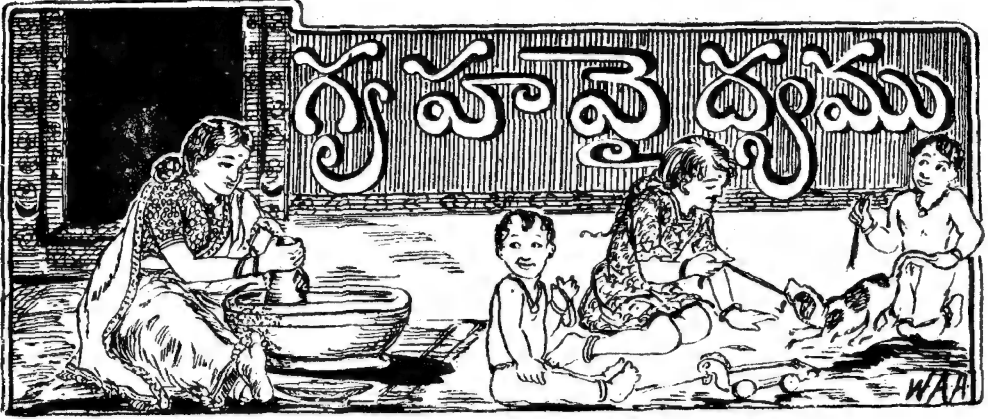

ప్రయాణికులకు సుఖప్రయాణం చేకూర్చడం కోసం
టిక్కెట్టు లేకుండా చేస్తున్న ప్రయాణాలను
పూర్తిగా అరికట్టాలి.

అట్లా చేయడానికి. దయచేసి మారు
సాయపడండి! టిక్కెట్టు లేకుండా ప్రయాణం
చేస్తున్న వ్యక్తి మీ కంటబడిన ప్రతిసారి,
టిక్కెట్టును పరీక్షచేసే ఉద్యోగికి అతనిని
చూపించండి! ఈ ఆస్థాకర్య కారణాన్ని, దేశానికి
వాటిల్లుతున్న నష్టాన్ని నివారించడం నిమిత్తం,
అందరి హృదయపూర్వక సహకారం అననరం.

— దక్షిణ రైల్వే ప్రకటించబడినది.

పొదినా ఆకును వాడ్చి తయారుచేసిన పచ్చడిని వరుసగా పదిరోజులు భోజనములో వాడిన కడుపులోని నులి పురుగులు నశించును.

గోంగూర పులుసుకూరను వరుసగా 10 రోజులు తినిన రేచీకటిని వారణముగును. మిరియపు గింజను పెరుగుతో సానమీద అరుగదీసి, ఆ గంధమును 10 రోజులు కండ్లలో వేసిన రేచీకటి తగ్గును.

పెట్టుడుమందులకు రేలచిగుళ్ల పచ్చడి విరుగుడు. వరుసగా యీ పచ్చడిని ఆన్నములో 21 రోజులు తినవలెను.

కామంచి ఆకు, కాయలుకూడ ఆరోగ్యాభివృద్ధికి అనేక విధాల తోడ్పడును.

కామంచి ఆకుల రసము వెచ్చచేసి చెవిపోటుకు, వాపులకు చెవులో వేసిన తగ్గును.

కామంచి ఆకును ముద్దగ చేసి తలకుకట్టినను, పసడును తలకు మర్దన చేసినను, ఆకులను నీళ్లలో వేసి కాచి ఆవిరిపట్టినను శిరోవాతము, దీర్ఘజలుబులు, రొంప మొదలగు వ్యాధులు నయమగును.

కామంచి ఆకుల రసమును అప్పుడప్పుడు కండ్లలో వేసుకొనుచున్నచో రేచీకటి, దృష్టిలోపము నివారణమగును. కామంచికాడ రసము కంటి కురుపులకు, కంటివాపులకు మంచిది.

కామంచిఆకు పప్పుకూర నాలుకపూత, నిక్కాక, జీర్ణాశయములోని పుండుకు చాల మంచిది. కామంచిఆకు రసమును నాలుకకు పట్టించినను పూత తగ్గును.

నుసిరిమిరి, చెల్లి, తీట, గజ్జి, పొడలులాంటి చర్మరోగములకు ఆకు రసము చాల మంచిది.

కామంచిఆకు రసమును నువ్వుల నూనెతోగాని, కర్పూర తైలముతోగాని కలిపి వాపులకు, బెణుకులకు వాత నొప్పులకు, పుండ్లకు పట్టించిన స్వస్థత చేకూరును.

యింటికొస్తాడు-పోనీ కాసిని-నుంచినీ నా యిద్దం వచ్చేసరికి - అనేబుద్ధి యేమైనా వుందా! ఈ జంతువు కాళ్ళిచ్చుకుని ఉన్నాడుమంటూ యింటికి వచ్చేసరికి వీట పెత్తనాలు... ఏం?”

“అది సరేగాని - రేడియోమాట చెప్పండి...”

“ఏమిటి చెప్పేది-టీ పొడుం కొనడానికి అర్థజా లేదని నువ్వే అంటున్నావు-రేడియోకి రెండువందల యాభై యెక్కడినుండి వస్తుందనుకున్నావు.”

“అది కాదండి. వాడెవడో వాయిదాలమీద యిస్తాడన్నాడుగా”

“ఇస్తే - మొదట వందరూపాయలు కట్టొద్దా...”
“కట్టండి...”

“మా తాత పాతర వెయ్యలేదు... పోనీ మీ నాన్న కొని యివ్వకూడదూ..”

“నునకి మా నాన్న యెందుకివ్వాలి? నువ్వేమీ కొనుక్కోదాం. రేపు జీతం రాగానే డబ్బు కట్టేసి రేడియో పట్టుకుంటే..”

“రేడియో పట్టుకొస్తాను. నునం తిండి మానేసి సంగీతం వింటూ కూర్చుందాం..”

“అదంతా మీ కనవసరం. ఎల్లాగో నే సర్దుకుంటాను.” అనేసరికి దాని దగ్గర యే మాత్రమొలుదనుకుని నిశ్చయించుకున్నాను.

రెండవ లేదీ రానేవచ్చింది. ఏడు గంటలకంతా యిల్లు చేగాను. తలుపుతట్టి “ఏమే” అనేసరికి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి “రేడియో పట్టుకొచ్చారా?” అంటూ తలుపు తీసింది. ఎదురుగా నేను, నా పైల్స్ సంచి సిద్ధం. “ఏమండి రేడియో యేది? ఈ వేళ మీరు పట్టుకొస్తున్నారని చుట్టుప్రక్కల అందరికీ చెప్పాను. ఇదేమిటండి యిట్లా చేశారు. రేపు ప్రాద్దుటే అందరూ అడుగులే యేమిటి చెప్పేది?” గుక్క తిప్పకొనుండా అనేసే వెనకాల రిక్నావాడు పట్టుకొస్తున్న రేడియోమాట, “పట్టుకొచ్చారా!

చెప్పరేంమరి! ఈవార మా నాన్నకి కూడా ఉత్తరం రాకేకాను రేడియో కొనుక్కున్నామని” అంది.

నేనేమీ మాట్లాడకుండా రిక్నావాడికి డబ్బులిచ్చేసి లోపలికి వెళ్ళి కాళ్ళు చేతులు కడుక్కుని వచ్చి కుర్చీలో కూలబడ్డాను.

“ఏమండి టీ త్రాగుతారా?” అంది ప్లాస్టు పట్టుకొచ్చి.

“టీ పొడి యెక్కడిది?”

“ఎదిరివారిల్లో అప్పు పట్టుకొచ్చాను..”

“ఏడిసినట్లుగా నేవుంది. ఒకప్రక్క మూడువందలు పెట్టి రేడియో కొనడమూను, మరో వైపు అర్థజా టీపొడి అప్పుచెయ్యడమూను..”

“సరేగాని ముందు రేడియో పెట్టండి అందరూ పెట్టుకుంటున్నారు..”

చచ్చినట్లు అంతాచేసి రేడియో పెట్టాను. టీ త్రాగుతారా అంటేకాని ప్లాస్టులోంచి తియ్యనే లేదు. అప్పుడే ఎనిమిదన్నర అయింది. ఆకలి దహించేస్తోంది.

“ఏమే, అన్నం పెడతావా?”

“అబ్బ ఉండండి. కాసేపు మంచి పాటలు వస్తున్నాయి లోమ్మిది గంటలకు తిందాం..”

“అకలేస్తోందీ?”

“ఇప్పుడే కడుటండి టీ త్రాగారు”

“ఇచ్చావా?”

“త్రాగలేదు. అయ్యో. అందులోవుంది త్రాగండి”

“ఒసేయ-కాసిని - టీ నిట్లు త్రాగులే యెంతే ప్రాద్దున్న లోమ్మిది గంటలకు తిన్న మెతుకులు..”

“చంపేస్తున్నారండి. నడవండి..వస్తున్నా..”

పదిహేను జోజులు గడిచాయి. ఒకనాడు ఎం పోయిన మాగాయి, రైపిండిలా తయారైన అన్నం

ముద్రకంచంలో పడేసి మాన్తూ యెదురుగా కూర్చుంది. నాకు ఒళ్లు నుండిపోయింది. “ఏమిటే యిది నీ ముఖం యేమిటి అన్నది?”

“ఏమిలేదండీ. కుంపటిమీద బియ్యం పడేసి నుంచిపాట వస్తుంటే రేడియోదగ్గర కూర్చున్నాను. కాస్త మెత్తపడింది అంతే... కలపండి. అల్లా మాన్తూ రెండుకు? కూరా నారా యేమిలేదు.”

మాతోన్నీ అనుకుంటూ భోజనం కానిచ్చి నా పైల్లు సంచి ముందర వేసుకని, “ఒసేయ్ కాస్త రేడియో తగ్గించవే. కాన్సేపు వ్రాసుకోవాలి” అన్నాను.

“ఉండండి. పెద్దవ్రాత ఎప్పుడూ వుండనేవుంది. ఈ నాడు క్రొత్తది కనకనా!”

“అదికాదే ఈ కాగితాలు వ్రాసి పట్టుకొళ్ళక పోతే రేపు పీకలమీదకు వస్తుంది.”

“ఏమిటంది మీదంతాను! ఎవడా ఆఫీసరు. ఎవడండి రాత్రిల్లుకూడ మిమ్మల్ని ఆఫీసు పని చెయ్య నన్నది? ఎంత గవర్న మెంటు ఉద్యోగం అయితే మాత్రం. యింటిదగ్గర పెళ్ళాంతో కూడ మాట్లాడ కుండా ఆఫీసు కాగితాలు వ్రాయకుంటాడేమిటి? ఎదిరింటాయన చూడండి...”

“పూర్తయిందా యింకా యేమన్నా వుందా?”

“అది సరేగాని. యేమండి యెల్లండి నా పుట్టిన రోజు...”

“అయితే?”

“బోరంగాబాదు సిల్క్ చీరండి.”

“మీ నాన్నను విడువందలు పంపించమను - నీకు కావలసిందల్లా కొంటూవుంటాను.”

“అదిగో ఆమాటే అనవద్దన్నాను ఏం. మా నాన్న యెండుకివ్వాలి?”

“నీకు యివన్నీ కావాలి కనక... అవున్నే. ఒక నాడు

యిచ్చాడు కనకనా యీ నాడు యివ్వడానికి! ఇంత వరకు అరకాను ఉంగరం పెట్టడానికి లేకపోయింది”

“మహా మీవాళ్లు పెట్టేసినట్లు! గుమ్మంలోకి వెడితే ముఖాన్న బొట్టుకూడ పెట్టలేకపోయారు.”

“అదిసరే - తీర్చవలసిన అప్పులు యేమాత్రం వున్నాయి చెప్ప. మధ్యాహ్నం పోలీసువాళ్ళొచ్చారు.”

“పోలీసు వాళ్ళా?”

“అవును పాత బాకీలు యెన్ని చెప్ప.”

“ఇంటి అద్దె రెండు నెల్లది...”

“అదేమిటే!”

“ఏమిటి? క్రిందటి నెలలో మా తమ్ముడు వచ్చి నప్పుడు మరి గుడ్డలు పెట్టలేదా! ఎక్కడినుండి వచ్చాయనుకున్నారో ఈ నెలలో నా చేతికి ఏదై రూపాయలిచ్చారు తెలుసా?”

“ఇంకా...”

“పాలవాడికి రెండు నెల్లది. బట్టల కొట్టువాడికి పదహారు...”

“ఇంకా బట్టల కొట్టేమిటే...”

“అవును. మరి మొన్న చీర తీసుకోలేదా! చెప్పడం మరిచిపోయాను. ఆ కొట్టువాడు నుదర్శనం గార్కి తెల్సనట. ఆవిడ నేను వెళ్ళి తెచ్చుకున్నాం”

“ఇదేమైనా పట్టవాసనుకున్నావా. మీ తాత గారి పల్లెటూరునుకున్నావా? అప్పులు పెట్టడానికి! రేపు పోలీసువాళ్ళొచ్చి తీసుకుపోతూంటే మాన్తూ కూర్చుండువుగాని. ఉరంతా అల్లరి అవుతుంది.”

“జైలా?”

“అవును. ఎల్లండి సాయంకాలంలోగా అప్పులు తీర్చకపోతే జైలు ఖాయం.”

“మా నాన్న గార్కి ఉత్తరం వ్రాయండి” అంది చిక్కముఖంతో.

“నా కనవసరం. నేను వ్రాయను అప్పులు చేసి పీకమీదకు తెచ్చింది నువ్వును ఉత్తరం వ్రాసేది నేనా? ఒకటూ - రెండూ - ఐదు వందలు - జీవితంలో తీర్చగలమా?”

“మా నాన్న గార్ని తెలిగ్రాం యివ్వండి ఆయన వస్తారు.”

“అంటే - మీ నాన్న కల్లెదురుగా నన్ను జైలుకు వెళ్ళువన్నా వన్నమాట?”

“పోనీ డబ్బు పంపమని వెంటనే బాబు వ్రాయండి.”

“ఆ రానేదో నువ్వే వ్రాయి.”

“ఏమని వ్రాయమంటారు?”

“ఏమంది. ఉరంతా అప్పులు చేశాను. అవి తీర్చ నందున పోలీసువాళ్ళొచ్చి మా ఆయన్ను జైలుకు తీసుకెళ్తారు...”

“అదేమిటండి.”

“అవును వ్రాయి. ఐదు వందలు అప్పు తీర్చవలసి వచ్చింది. ఎల్లండి సాయంకాలంలోగా తీర్చకపోతే ఆరేట్టుచేసి జైలుకు తీసుకుపోతారట. అందువలన వెంటనే 500 లు పట్టుకుని రావలెను. తీసుకు రాక పోతే చాల అభాను జరుగుతుంది.”

“ఏమండి వాళ్లందరూ యేమైనా అనుకుంటా రేమో?”

“ఇక్కడ ఉన్నావుంటే అనుకోవటమేమిట! అను కుంటే అనుకోనీ.”

ఆ మూడోనాటి రాత్రికల్లా అప్తకష్టాలుపడి ఐదు వందలు తీసుకుని నురుగులు కక్కుకుంటూ మామగారు వచ్చారు.

“ఏమిటోయ్ యిదంతాను?”

ఆయన్ను చూడగానే నాకు నవ్వు బారి కూడ

కలిగాయి. “ఏమిటి - మీ అమ్మాయి చేసిన ఘన కార్యం.”

“ఏమిట అమ్మాయి! ఏమిటిది?”

“ఏమిలేదు నాన్నగారూ! అప్పులు పెరిగి పోయాయి. అందుకూ పీకలమీద కూర్చున్నారూ.”

“ఏమోయ్! అంత తెలియకుండా అప్పులు యెలా చేశారు?”

“నాకేమీ తెలియదు మీ అమ్మాయి నడ గండి. తెచ్చినదంతా దానికి దీనికి ఖర్చుపెట్టేసి అందరి దగ్గర అప్పులు పెంచేసింది. రేడియోకి మూడువందలు - యింకా డబ్బు యివ్వలేదు - అప్పుడే రిపేరు కొచ్చింది. ఇంటి అద్దె, పాలు, పెరుగు, నూనె, బట్టలకొట్టు - ఒకటేమిటి - సమస్తమూ అప్పులు పెట్టేసింది.”

“ఇలా అప్పులుచేస్తే యెల్లాగ, ఏదో వచ్చిన దాంతో సర్దుకోవాలిగాని.”

“అమాట దానికి చెప్పండి - యికమీదనైనా కుదురుగా వుంటుంది.”

“బాగుండరా - బాగుంది. మీరు అప్పులు చేస్తున్నప్పుడల్లా తీరుస్తూవుండడానికి పాతరేమైనా వేశాననుకున్నారా? ఒకేయి అమ్మాయి! నువ్వొక్క ట్రివేకాదు నాకు అడపిల్ల, ఇంకా యిద్దరున్నారు. ఇద్దరికీ పెళ్ళిళ్ళు చెయ్యాలి. ఇకనైనా అప్పులుచేసి పీకమీదకు తెచ్చుకుంటే యెవరి ఖర్చు వారసుభవించ వలసిందే. ఇదిగో ఐదువందలు నేను వెళుతున్నాను.” అంటూ లేచాడు.

“ఇప్పుడొక్కడికి పెదతారు అర్థరాత్రి రేపు వెళ్ళవచ్చు.”

“అబ్బే, నాకు తలమునిగివన్నీ వ్యవహారాలు. ఉత్తరం చూచుకుని కరణంగారి దగ్గర అప్పుతీసుకుని యింటిదగ్గరైనా సరిగ్గా చెప్పకుండా బయల్దేరి వచ్చాను. పదకొండు గంటల బండికి పెళ్ళిపోవాలి”

అంటూ మంచం మీదనున్న కండువా తీసి భుజం మీద వేసుకుని బైటికి వచ్చేవాడు.

“భోజనం చేసేవా వెళ్ళండి” అన్నాను.

“అబ్బే. లేదు” అంటూ “నేను వెదురున్నాను- అమ్మయి! బాగ్రత్తగా సంసారం చెయ్యడం నేర్చుకో” అని ఆ చీకట్లో వెళ్ళిపోయాడు.

“ఏమే కేళు క్రొత్త రేడియో” అన్నాను.

“అదేమిటి - యిదో...”

“అది మనది కాదు. రాబాది ఎరువుపట్టుకొచ్చాను”

“అయితే అబద్ధాలు చెప్పి ఉత్తరం యెందుకు వ్రాయించారు?”

“నీకు రేడియో అక్కరేకపోతే కేళు ప్రొద్దునే డబ్బు పంపించేస్తాను”

“ఆయన యెంత బాధ పడుతాడో...”

“అంతేనే కాని మొగుడు చస్తున్నాడన్నది నీకు లేదు” “సరే భోజనానికి రండి.”

కండరముల బాంబియా?

నోపెయిన్

బాంబి త్వరలో తగ్గించును

నీల వేయిది వత్తులైన నోపెయిన్ లో రుచింతును

కొత్త కెమికల్ వారుచేసినది

క్రొత్త రిజిస్టర్డ్ బ్రెడ్ మార్క్ నోపిన్ త్వరలో అమలులోనికి రానున్నది

అపార్థం

‘పల్లసాకు’

—(0)—

సరిగ్గా ఈలాంటి వర్ష కాలపు చీకటి రోజులు. అంతవరకు గడిపిన ఏకాంత జీవితం దుర్భాగంగా కన్పించింది. దీర్ఘకాలం నుండి జరుగుతున్న ఆలోచనలు ఆ రోజు ఒక నిర్ణయాన్ని చేకూర్చినవి. ఒంటరి జీవితముతో ఏనుగెత్తి, చీకాకైన హృదయంతో అతని గదికి బయలుదేరాను. వీధులు నిశ్శబ్దంగా నిద్రపోతున్నవి. ఆ నిశీధశ్చువేళలో ప్రకృతిమూలకు ఆధరణముల వలె కన్పించే మునిసిపల్ విద్యుత్ దీపాలు తమ శక్తి కొలది చీకటిని తరిమి కొడుతున్నవి. వర్షం కొద్దిగా తగ్గింది; తుంపల్లు పడుతున్నది. జన సంచార శూన్యమైన ఆ వీధిలో నాకు ఆహ్వానాలు తెలుపుచున్నట్లుగా ఒక గది తలుపులు తెరిచివున్నవి. నిస్సంకోచముగా ఆ గదిలోకి వెళ్ళాను. అచ్చటి వాతావరణం నా ఊహకు భిన్నంగావుండి, నా కమితాశ్చర్యాన్నే గాక, అంతలేని విచారాన్ని గూడా గల్గించింది. రమేష్ పడక కుర్చీలో పండుకుని దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నాడు. గుండెతడుక్కపోయే ఆవేదన యేదో అనుభవిస్తున్నాడని పీక్కుపోయిన మొఖం, చింతనిప్పులాంటి కళ్లు చెపుతున్నవి. మాసిన గడ్డం, మురికి కారే దునులు, సంస్కారంలేని జుట్టు... అతని

వికృతాకారాన్ని చూడలేక కళ్లు మూసుకున్నాను. నా ప్రయత్నం లేకుండానే అతని కాలివేళ్ళపై బడిన నా కన్నీటి బిందువులు అతని ఆలోచనా తరంగణికి ఆనకట్టయినవి.

“ప్రమీ! ఏమిటి అర్ధరాత్రిలో ఇలా వచ్చావు?” అన్నాడు ఆత్రంగా-అందులో ఆశ్చర్యం అంతకుమించిన ఆనందం లేక పోలేదు. నేనేమీ మాట్లాడలేదు. నిశ్చలంగా అతని చూపుల్లో చూపులు గల్పిమానంగా నిలబడ్డాను.

“నన్ను క్షమించు ప్రమీ! చదువుకున్న పుటికీ సభ్యతకు స్వస్తి చెప్పి, నా రాక్షసత్వంలో నీసునిశిత హృదయాన్ని గాయపరిచాను. నన్ను క్షమించు!” అంటూ నా చేతులు పట్టుకున్నాడు. ఆఖరి మాటలు పలికేటప్పుడు అతని గొంతు బొంగురుపోయింది. పొంగివచ్చే దుఃఖాన్ని ఆపుకుంటూ అతని చేతులతో నా మొఖాన్ని కప్పకున్నాను.

“నువ్వు ప్రిన్సిపాల్ కు రిపోర్టు చేసివుంటే బాగుండేది?” అని అన్నాడు.

“ఎందుకు” అని అడిగాను అర్థంగాక;

“ఈ నీచుడు మీకు దూరమయ్యే వాడు.”

“నీచుణ్ణి దూరం చేసుకోవాలనిగాదు నా వృద్ధేశ్వరి! అతని నీచత్వాన్ని దూరం చేయాలనే నా ఆశయం.”

“ప్రమీ! నిజంగా నివ్ర వివేకివి. అజ్ఞానిగా వున్నవానికి జ్ఞానబోధ చేశావు. పసలేని జీవితానికి ఒసపోసేవు.”

“అది నా విధి.”

“నీ భావి జీవితాన్ని ఆలోచింపక, నీపై నిండలుమోపి, పదిమందిలో నిన్ను పరాభవించి, అన్నివిధాల నీ శారవమర్యాదలకు హాని గల్గించిన ఈ రాక్షసునిపై నీ కెందుకింత దయ?”

“దయగాదు...!” తర్వాత మాటలు పెరిగిరాలేదు. సిగ్గుతో మొఖాన్ని దాచుకున్నాను. మొరటుగా నా నడుమును యేదో చుట్టుకున్నది. గాఢంగా అతని గుండెల్లోకి చొచ్చుకుపోయాను.

“ఆ రాత్రి అతనితో గడిపాను. అలా ఎన్ని రాత్రిళ్ళు మాకు తెలియకుండా గడచిపోయాయో సరిగ్గా గుర్తులేదు. నా సాహసానికి, గుండె నిబ్బరానికి అతను పూర్తిగా పరివర్తన మొందాడు: వెనుకటి అలవాట్లన్నీ మానుకున్నాడు. రోజూ క్లాసులకు హాజరవుతున్నాడు. ఎవ్వరితోనూ మాట్లాడటములేదు. చాలా బెట్టు సరిగా

వుంటున్నాడు. అడపిల్లలను అల్లరి చేయటము లేదు. ఎవరైనా పలుకరిస్తే ముక్తసరిగా జవాబిస్తున్నాడు. సాయంత్రం వేళలో పూరికి దూరంగా యేదో కబుర్లు చెప్పుకుంటూ కూర్చునే వాళ్లము!...నా ఆదరణ అతని అయిన వాళ్లను మరిపిస్తున్నదనీ, తాను దైవంనుండి యేదైనా కోరేదివుంటే అది నేను తనకు ఎల్లప్పుడూ దగ్గరగా వుండటమేననీ, నా కళ్లల్లో యేదో తాను చెప్పలేని కాంతులున్నవని, వాటి వెలుగులో తన భాదలన్ని మరచి పోతున్నానని ఎప్పుడూ అంటుండేవాడు. అతని అనురాగానికి కృతజ్ఞతగా నా ప్రాణాలతో అతని పాదాలు కడగాలని పించేది... కాని, మానవక్షేమం కోసం నిర్మించబడిన సంఘం మా నాశనాలకు కారణమయింది. మా పవిత్రతను అన్యోన్యతను సహించలేక కుల్లుబుద్ధితో అనూయతో తన కడుపుబ్బరతను వెళ్లగక్కింది. మమ్మల్నిచూసి వికటంగా నవ్వింది. ఆ నవ్వుల్లోని శూలాలు మా హృదయాల్లో నాటుకపోయాయి. నా సాంగత్య దోషం వల్ల అతను సమాజంలో కానివాడయ్యాడు. కన్న తలిదండ్రులకు, ఇతర రక్తబంధువులకు, అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా ప్రస్తుతం కనిస్తున్న డబ్బు, తదితర ఆస్తిపాస్తులకు అతను నాగురించి దూరంగావటం నా కిష్టంలేదు; అన్నిటిని త్యాగంచేసి నన్ను

వర్ణాంతర వివాహం చేసుకుంటానని చెప్పాడు. వద్దని వారించాను. నాకోసం తన భావిజీవితాన్ని పాడుచేసుకోవద్దని బ్రతిమిలాడాను. లోకం దృష్టిలో చెడుగా పరిగణించబడి, కన్నవారి హృదయాల్లో కోతబెట్టవద్దని మొర పెట్టుకున్నాను. ప్రకృతికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తించి నలుగురి నోళ్ళల్లో నీచంగా నానవద్దని బోధించాను. ఆచారాలకు వ్యతిరేకముగా సంచరించి కుల, వంశ గౌరవాలను భగ్నపరచవద్దని ప్రార్థించాను. కానీ, అతని పవిత్రహృదయంలో అంతకుముందే ఇముడ్చుకుపోయిన జడర్యవంతమైన ఒక శక్తి నా ప్రార్థనలను పెడచెవి న బెట్టించాయి. ప్రస్తుత సమాజంలో మానవుడు వేటి ఆధారంతో హాయిగా ఆనందంగా, జీవితాన్ని గడపగల్గుతున్నాడో వాటిని నా కోసం అతను త్యాగంచేయటం ఇష్టంలేక నిచ్చింతతో, నిశ్శబ్దంగా నిద్ర పోయే అతని పాదాలవద్ద మోకరిల్లి, నిశ్చల మనస్సుతో, నిర్మల భక్తితో అతని భావి జీవితాన్ని కాపాడమని దైవానికి నమస్కరించి ఆఖరు సారిగా ఒక లేఖ వ్రాసి వచ్చాను...అంతే!..." అన్నది ప్రమీల.

"అయితే ఆయన ఎక్కడున్నాడమ్మా!" అన్నది నర్సు!

"ఏమో! ఎక్కడున్నాడో! ... ఘోమయాడో మళ్ళా నాకు కన్పించలేదు. కన్పిస్తాడనే ఆశ నన్నీ ప్రపంచంలో

నిలిపింది" అన్నది లేడీడాక్టర్ ప్రమీల.

"ఇక్కడకు రావా?" అమాయకంగా ప్రశ్నించింది ఆమె మరల:

"వస్తాడు. వస్తాడనే అయినవాళ్ళంతా అంతరించినా, ఆయనకోసం అహో రాత్రిల్లా...;" తర్వాత ఏమీమాట్లాడలేదు.

నర్సు వెళ్లిపోయింది. ఆకాశం చిలులు పడినట్లుగా వర్షం జోరుగా కురుస్తుంది. అప్పుడప్పుడు కళ్ళు జగేలనే మెలపుల కాంతులు కిటికీ అద్దాలనుండి గదిలోకి చొరబడుచున్నవి. అప్పుడే పెద్దగా గర్జించిన ఉరుముల భ్వనులు, దూరాన పిడుగు పడిన శబ్దం లేడీడాక్టర్ ప్రమీల ఆలోచనలకు ఆటంకమయ్యాయి. ఎవరో పరుగెత్తుతు తన గదివైపు వస్తున్న శబ్దం వినిపించింది: టార్పిలైటుకొరకు సొరుగు వద్దకు వెళ్లింది. ఒక్కసారిగా తలుపులు తెరచుకొన్నవి; చలిగాలితో నెట్టబడిన ఒక వ్యక్తి లోపలకువచ్చాడు. బట్టలన్ని పూర్తిగా తడిసిపోయాయి. శరీరమంతా చలిచేత గాబోలు వణుకుతుంది.

"ఎవరునువ్వు?" గర్జించింది ప్రమీల.

"అనాదుణ్ణి"

"ఇక్కడ కెందుకొచ్చావు?"

"ఆశ్రయంకోసం"

"ఇది శరణాలయంగాదు, పోలీసు బయటకు!"

“అమ్మా! ప్రమాద పరిస్థితుల్లో వున్నాను. కనికరించండి” అంటూ అతను తలెత్తి ఆమెను చూసేడు. ప్రమీల చేతులోని టార్చి క్రిందబడింది. ఇద్దరూ శిలాప్రతిమలవలె అచంచలంగా నిలువబడినారు. కాసేపు నిశ్శబ్దం!

“రమేష్! ... నువ్వా!”

“అవును ... నేనే!”

“కులాసాయేనా?”

“బ్రతికే వున్నాను.”

“పెళ్ళిచేసుకోలేదా?”

“లేదు”

“ఎందుకని”

“అవసరంలేదు”

“ఎందుకీవై రాగ్యం”

“కాదు. సోమరితనం! ... పేదవాణ్ణి ప్రేమించి, ఆసరించేవాళ్లు అరుదు.”

“నేను నిన్ను ప్రేమించాను.”

“ఒకప్పుడు నిజమే!”

“ఇప్పుడుగూడా ప్రేమిస్తున్నాను.”

“నన్ను హేళనచేయటం భావ్యం గాదు.”

“నన్ను అపార్థం చేసుకున్నావు!”

“కాదు. బాగా అర్థంచేసుకున్నాను. నేను వెనుకటి ధనవంతుల గారాబ

పుత్రుణ్ణిగాదు. విలాసాలకు, వినోదాలకు చిల్ల పెంకులవలె వెదజల్లటానికి ప్రస్తుతం నాదగ్గర డబ్బులేదు. కనీసం నాపొట్ట నేను పోషించుకోలేని స్థితిలో వున్నాను. ఆలాంటివాణ్ణి ప్రేమిస్తున్నాననటం హాస్యం గాదా?”

“నాకులేని దురుద్దేశాలు అంటగట్టవద్దు.”

“నదుద్దేశాలు కల్పించుకోవద్దు.”

“నిన్నొక మనిషిగా చేయాలనే నా ఆశయం!”

“పాపభీతిలేని ప్రపంచంలో మనిషిగా జీవించటం కష్టం!”

“అర్థంలేని ఆవేశంలో భవిష్యత్తును మరుస్తున్నావు!”

“ఆనందంలో, వెర్రివ్యామోహంలో భవిష్యత్తును నాశనంచేసుకున్నాను. మోసాలకు నాజీతాన్ని బలిచేశాను.”

“ఆవేశంలో అన్నవాటికి ఆలోచించి బాధ పడల్సివస్తుంది.”

“ఆ ఆలోచనేవుంటే బాగుపడేవాడినే!”

“ఇప్పటికైనా మించిపోయినదేమీలేదు. నీ అభివృద్ధికి నాసహకారం అన్ని వేళల లభిస్తుంది.”

“ఎందుకీ వృథా ప్రయాస?”

“నా పవిత్ర ప్రేమను వెల్లడించుకుంటాను.”

చూసి ఆగిపోయింది. “పట్టుకోండి పారిపోతాడు” అన్నాడు ఇనస్పెక్టర్!

“పవిత్రప్రేమ! ... హుఁ పచ్చిపశుకామానికి పవిత్రప్రేమని పేరుపెట్టి ఆశలను అనురాగంద్వారా తీర్చుకోటానికి నేను వెనుకటి రమేష్ నుగాదు. పరిస్థితులకు బానిసనయిన పచ్చిభూనికోరును!” ఆమె యేదో మాట్లాడబోయింది. అప్పుటికే గదిలో ప్రవేశించిన పోలీసులను

“లేదు. చచ్చిసాధించేది లేకపోయినా బ్రతికి ఉద్ధరించేదిలేదు. సంతోషంగా వస్తాను పదండి”

అతను ముందుకు వడిచాడు. పోలీసులు వెంటబడించారు. “రమేష్” అన్న ప్రమీల పిలుపు గాలిలో లీనమైంది!

—(౦)—

హృదయగానం

శ్రీ చల్లా లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రి

—X—

ఈ మనిషిల ప్రకారం గంభీర పయోనిధిలో - ఈ మలయమరంద మాధురీభవన పీఠికలలో
ప్రణయ సుధాతరంగిణి ప్రవాహములలో - వలపు శకుకుల కాంతుల పెన్నెలలో
నీరజాక్షి సమాగమ శేత్రద్వయంబులలో - భారభాసుర భావబంధనమ్ములలో
కలువకాంతుని మరపించు కాగిలింతలలో - కలికివలపుల పలుకుల తేనియలలో
జలజ బొంధవలేజ జన్మరూపంబులలో - నిలయనిర్మిత భావబంధురమ్ములలో
విమలమనోరాజ్య హృదయమందుభులలో - భ్రమరసమాక్షిర్ల పద్మబాతంబులలో
మధురమంజుల మోహన ప్రణయరాజ్యమ్ములలో - మదనసామ్రాజ్య కళాస్పర్శి ఖండంబులలో
ఉదయబాలా రుణారుణ కన్యోన్మేషరేఖలలో - హృదయ నుందరీ కరస్పర్శానంద కాగిలింతలలో
నిరంతరానందదాయిని ముఖావనాలాక నోల్లాపంబులలో
భావతరానంద సుధాపరిపూర సుగంధ సమ్మేహి నీ భారస్తన ద్వయమ్ములలో
చిరుతరహావభావ విలసన్నభూమృత బింబాధరమ్ములలో
మరపించి మురిపించి కలికింపజేయు గంధర్వ గానామృతోద్భవ వగళంబులలో
నవనవోన్మేష యువతీ సమాగమకాంక్షా నిమగ్న హృదయాంబుజాతంబులలో
కలిసి మెలిసి గాలిలో లీనమై ఆకాశమార్గాన సంచరింతు !

‘పాపం బ్రద్దలైంది’

‘రాఘవ’

(గతసంచిక తరువాయి)

కారిన నీటిచారకలు నునువైన బుగ్గలమీద చెరిగి పోవు. పెళ్ళిళ్ళువుండీ - వుడిగీవస్తూనే వుంటాయి. ఏదియిండి పెట్టోవాళ్ళని సమచాయంపటం జరుగు తుంది. బొమ్మల పెళ్ళిళ్ళు అడుకొంటూ వుంటారు. మధ్య మధ్యా కీచులాడుకొంటూనే, ఏడుస్తూనే, తిట్లు కుంటూనే, అంతలో! రాజీపడి, పాతపన్నీ విస్తరించి, ఎంతో ఘనిష్టంగా, అనందంగా అడుకొంటారు. యిలాంటివన్నీ తన కెప్పుడు సంభవించేదీ! యిటు ఫంటి అనంతభూరితమైన అనుభవాలు యింకా ఎప్పుడూ కుంప్రాప్తిచేదీ! మనస్సుద్రిశా ఎప్పుడు అటువంటి తాళ్ళని ఎత్తుకు వెంటేదీ! కళ్యాణాయానీ కన్యాయిత చెంకేదీ యింకెప్పుడూ! కారద ఆవేదన అంతో అభిషేకాంధేదీ, వింత వింత అభావనలతో శ్రియ్యని కలలు గనేదీ. అవన్నీ తన అనుభవాలే అయిపోయినట్లుగా భావించుకొని, పతాయవాళ్ళ కిల్లల్ని ముడ్డాడుకుంటుండేదీ. లక్క పిడతలు జొన్నలు, నారాయణరావుతో రేప్పించి యిత్తా వుండేదీ. అదప్పిలకు తలలు దుద్ది, జడలుతనీ పతాయ కిల్లలకేభావం వూర్తిగా మర్చిపోయి, ‘తన’ అనే దృష్టితో, ముస్తాయి చేసేది. దగ్గరగా కూర్చో పెట్టుకొని, వెండిగిన్నెలో పెరుగన్నం కలిపి పెతుడూ వుండేది. చుట్టావున్న అమ్మలక్కల పిల్లలంతా కారదకు చనువైపోయారు. అంతో ఒక్క మూరైనా విచలించడూ కారద దగ్గరకు వస్తావుండేవాళ్ళు; వచ్చిన వాళ్ళని పూరికే పంపటం మనస్సులించక యేదో ఒకటి తింటునికి పెట్టి సరదాగా వాళ్ళతో, అమాటా - యీ మాటా కూడా బిట్టి, తృప్తి పడుతూండేది. ప్రాద్దు కూతురూండగా ఎవరికొకీ వాళ్ళు వెళ్లినమయంలో కారద బెంగళా మాస్తూ, భుజి పిల్లలు లేకపోవటం గుర్తొచ్చి కంట తడిబెట్టు

కునేది. నారాయణరావు ఎప్పుడైనా అశక్తపడు యంటికొస్తే, దగ్గరగా వెళ్ళి గుండలమీద తల ఆనించుకొని తిట్లుగా విలపించేది. అతను తన దృష్టిని భార్య అలాచన మీదకు పోనిస్తూ, ఓదారుస్తూండే వాడు. అదపా - తదపా పట్టణం వెళ్ళివచ్చినప్పుడల్లా కారదకు వుత్సాహం కల్గించే పిల్లల నిమిత్తం ఏ తిన్నట్లు పోట్లాన్నో, మరే యితర చిరుతిండో తెచ్చి యిస్తూండేవాడు. తనకి పిల్లలు లేకపోయినా, చుట్టా వుండే అమ్మలక్కల పిల్లలు, తన యంటికొచ్చి అడు కొంటుంటే, నారాయణరావుకి, వచ్చిన ఆ పిల్ల మూకంతా ‘తన’ అనే భావంతోనే చూసుకొంటూ వుండేవాడు. పిల్లల సరదా తీరటం కోసమేనేమో! అన్నట్లు వీరభద్రం ప్రయత్నం మూలు కూడా పెట్టాడు.

కారద తరచు పనిపాటలన్నీ ముగించుకొన్న తరు వాత వీరభద్రం వుప్పుచోటుకివచ్చి, పాతాని చదువు కొంటున్న పిల్లల్ని చూస్తూ నిలబడుతూండేది. కొందరు వొప్పజెప్పిన పాతాల్ని చూడకుండా వ్రాస్తూండే వాళ్ళు. కొందరు నిలబడి రాని పాతాల్ని వల్లె వేస్తూండేవాళ్ళు. మరికొంతమంది ఎక్కాలు చదువు తూండేవాళ్ళు. యింకా కొందరు సిక్కులు చూస్తూ అచ్చటా - ముచ్చటా పిచ్చికబుర్లు చెప్పకొంటూవుండే వాళ్ళు. ఒంటికనీ, రెంటికనీ, పోయేవాళ్ళు పోతు న్నారు. వచ్చేవాళ్ళు వస్తున్నారు. ‘పుస్తకాలు చింపాడ’ని ఒకడు వీరభద్రంకి ఫిర్యాదు చేస్తున్నాడు. ‘నా జడ లాగుతున్నాడు చూడండి మేస్తూరు’ అని ఒక అదపిల్లకోపంతో వీరభద్రంవంక మామూఅంటోంది. ‘నా బలపం విరగొట్టాడండీ!’ అని ఒకడు ప్రక్క వాణ్ణి తిన్నతొండి కక్కేటట్టు గుద్దాడు. ‘సాయంత్రం చెచ్చా లాడుకొందామా’ అని ఒక సోమరిపోగు

ప్రక్కవాణ్ణి చదువుకొనివచ్చుకుండా చేస్తున్నాడు. “నిద్రపోతున్నావా? ఉండు మేస్తరితో చెబుతా” అని ఒక అడపిల్ల లేచి, వినురుగా వీరభద్రం దగ్గరకి వస్తూ దారిలో మరొకడి ముందున్న సిరాబుడ్డిని ఛాదేలోమని తన్నింది. దాంతో ఒకడి గుడ్డలు పాడై నయి, వ్రాసుకొన్న కాపీ పుస్తకం సిరాతో తడికి పోయింది. వాడు ఏడుస్తున్నాడు. ‘చెబుతా’నంటూ వచ్చిన అడపిల్లకు ఏం చెప్పాలో తోచక, అక్కడే చరికిలబడి, వారికిని సిరాను ఎత్తడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. ఒకడు సినిమా బొమ్మల పుస్తకం తెచ్చి అడపిల్లలందరినీ దగ్గరకు చేరదీసి, ‘నువ్వు అంజలిదేవి లాగా వున్నావు. నువ్వేమో భానుమతివి. వీడు నాగేశ్వరరావులాగే వున్నాడు. వీడేమో తోట రాముడు.’ అని మొగపెట్టికూడా చూపుకున్నాడు. అందరూ చదువులు మాని వాళ్ళలో వాళ్లు సినిమా బొమ్మల్ని గూర్చి చెప్పకొంటున్నారు. మరి కాపీ పడికల్లా ఆ పుస్తకం తెచ్చినవాడి తేలివీపు వీరభద్రం చేతిలో పెసరట్టు తేలినట్లు తేలింది. వాడు ‘అమ్మా - బాబో’ అంటూ పుస్తకం దాచేశాడు. అంతే ఎక్కడివాళ్ళక్కడ గవ్వచిప్ - చదువులో మునిగారు. కారదకు యీ దృశ్యాలన్నీ చూడ ముచ్చటగా వున్నయి. వీరభద్రం, ఆ బొమ్మల పుస్తకం తెచ్చినపిల్లవాణ్ణి అంత దెబ్బకొడతాడని అనుకోలేదు. కళ్ళు చిడతలారినయి, సిరా పారబోసిన అడపిల్ల చేతులు యీత బెత్తంతో వాతలు తేలినయి. కారదకు కళ్ళు చెమ్మగిల్లినయి. నిద్రపోతున్నవాణ్ణి ఒక్క-గడుసు గదిమాడు. కారద వురిక్కిపడింది. బలపం విరగొట్టినవాణ్ణి పిల్చి తొడపాళం పెట్టాడు. వాడు మెల్లిగా మొదలెట్టిన ఏడుపుని, మెరిసే కూతలాగా పెద్దదిచేసి, తగ్గించాడు. కారద ద్రవించింది. వీరభద్రం గూడ కట్టు కట్టుకొని కుర్చీలో కూర్చొని సిగరెట్ కాలుస్తూ రెళ్ళు చెబుతున్నాడు. కారదకి యిక అట్టేనేపు వుండబట్టలేక, అనాడు పిల్లలంతా వెళ్ళిపోయిన పిదప, తన వాటాలోవుండి వీరభద్రాన్ని ‘బావా’ అని కేకచేసింది. అతను లేచి, తలదువ్వు

కొని, - మెల్లిగా కారద వున్నచోటుకొచ్చి, ఒక కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

“అట్లా పిల్లల్ని చావ చితకొక్కడుకున్నావ్ గదా! బ్రతకటానికేమా?” అని అడిగింది.

“లేకపోలే చదువెట్లా అబ్బుతుంది?” అని సమాధాన మిచ్చాడు. కారద యింకేం మాట్లాడలేదు; కాని ఆమె ముఖంలో తను చేసే హింసాకృత్యాల తాలూకు బాధ - ఆచేదన ఎందుకో వున్నట్లు గ్రహించేశాడు. యికముందు తానెట్లా ప్రపర్తింపటం బాగుండదనుకొని, వీరభద్రం -

“ఏదో పారబాటెపోయిందిలే యికనుంచి ఏపిల్లల మీద చెయ్యిచేసుకోను. అనవసరంగా నీ మనస్సు కట్ట పెట్టాను. నీకు పిల్లలంతే యింత మక్కువని యీ వరకూ తెలుసుకోలేకపోయాను. పశువుగా ప్రపర్తించాను. క్షమించు కారదా!” అని కాస్త దైన్యభావంతో అన్నాడు. తన మనస్సులోని బాధనూ - ఆచేదననూ యింత. నులువుగా అర్థంచేసుకొని. మనసుని మార్పుకొన్నందుకు వీరభద్రంని చూసి, కారద సంతోషించింది. అక్కణ్ణించి, వీరభద్రానికి, తనకి పిల్లలమీద ఎంత మక్కువగల్గివున్నదో తెలియపెట్టింది. “నీదగ్గర కొచ్చేపిల్లలంతా నావాళ్ళేనని” వ్రాసించుకొంటున్నానంది. ‘అలా కొంతకాలం పిల్లలతో కాలక్షేపం చేస్తే నన్నా సంతానం కలుగుతుండేమానని ఆశపెట్టుకొని పూరటపడుతున్నానని’ కూడా చెప్పింది. “తన జీవితంలో దిగడిపోయిన కోరిక, సంతానం లేకపోవడ మొక్కటేనని” పదేపదే వ్యక్తీకరించటమేకాక, స్పష్టీకరించింది కూడా అలా కారద చెప్పకొస్తూ కంట తడిపెట్టింది. వీరభద్రం కూడా మొసలి కన్నీటి మాటలతో ఏచారుస్తూ -

“నువ్వలాంటిది దిగులేమీ పడకు. అదృష్టం తోనుకు రావాలేగాని, పిల్లలంత సేపట్లో వుడతారూ” అన్నాడు. ఆ మాటతో కారదకు కాస్త ధైర్య మొచ్చింది. వీరభద్రం వచ్చి అప్పటికి అర్జుల్లు

చాటింది. ఎంతో స్వతంత్రం అతని కాయితో వీరపడింది. నారాయణరావు వున్నా లేకపోయినా, వీరభద్రం, కారదకు అందడందగా వుంటావున్నాడు. బంధురీత్యా వీరభద్రం మెలగటం సన్నగిల్లిపోయింది. కారదను వుత్సాహవంతురాలినిగా చేయాలని తలంపు కల్గింది. పాతకాలపు భావాలతో నారాయణరావుని పూజిస్తున్న కారదను, నవీన భావాలతో మార్చివేయాలనే ఆకాంక్ష వీరపడింది. సినిమాలు చూడటానికి ప్రయత్నించని కారద, వీరభద్రం మాటల రీతితో, సినిమాలు చూడాలనే అభిలాష కల్గింది. నేత చీరలు కట్టి, ముఖానిక అర్థరూపాయి మందంగా కంకుమ బెట్టి కారద, వీరభద్రం చెప్పి మరిబోనే క్రొత్త ఆలంకరణలతో, వాయిల్ చీరలు, సిఫాన్ సిల్కు చీరలు కట్టడం నేర్చుకొంది. తలకం సన్నగా ఆకృత్యాకృతం లాగా పెట్టుకోవటం చేస్తోంది. నారాయణరావు, తన భార్య కారదలో కల్లుతున్న మార్పులికి వేరేదురభిప్రాయమేమీ పడకుండా, ముచ్చట పడుతూ వుండేవాడు. కాలానుగుణ్యమైన మార్పులు రావటంవల్ల ఏ ఆటంకమూ పెట్టలేదు. వీరభద్రం తన సంసారానికి ఎంతో ఉపకారిలాగా వుంటున్నాడని నమ్మివేశాడు. చేతికందుబాటులో వుంటూ, ఏ పని చేపితే ఆ పనిల్లా చేస్తూన్నవాడని విశ్వసించాడు. దిక్కులేనివాడికి తీవ్రసోపాధి కల్పించటం, తనవల్ల ఎలాగో జరిగిందని తృప్తిపడ్డాడు. ఎంతో హితుడైనందుకూ - సంతోషించాడు. పిల్లలు గల యిల్లు కాకపోయినా, వీరభద్రం చలవవల్ల పూరిలో పిల్లలంతా తనిట్లో అస్తమానమూ అల్లరిగా చదువుకొంటూ గోలచేయటం, ఎంతో ఆనందదాయకమని మునిసిపోయాడు. అంతేగా మరి! లేకపోతే వీరభద్రం విరాట్ స్వరూపం, నారాయణరావు కేంతెలుసు? కారదకేంతెలుసు?

వీరభద్రం స్థితిగతులు క్రమేపీ శృతిమించి రాగాన పడటం మొదలైపోయి. చాకలివుతికి తెచ్చిన బట్టల్ని కట్టుకోవడానికి అలవడిన నారాయణరావు దంపతుల్ని యిత్రీబట్టలు కట్టుకునేలాగూ చేసాడు. అయితే నారాయణరావు అంత చెప్పడు మాటలు

నిని ప్రవర్తించే రకమా! కారద భర్తకోసం.. అతని ఆనందకోసం తా సత్రయ పడుతూండేది. పడక గదిలో అమర్చిన దేవుడి పూలను, కొన్నింటిని మండువాయింట్లోకి మార్పించి, ఆ స్థానంలో సినిమా తారల ఫోటోల క్యాలండర్లను తగిలించాడు. గోడకు ఖాళీవున్న చోటల్లా ఒక్కో మేకుకొట్టి, పొడవు తాలూకా బొమ్మల క్యాలండర్లను - పబ్లికతాలూకు బొమ్మల్ని - తగిలించాడు. ముఖ్యంగా ఆ బొమ్మల్లో వైంగిక విజ్ఞానాన్ని గుర్తుచేస్తూ మానసిక మైన పుడ్రేకాన్ని కల్గించేటట్లుగా వున్నాయి. క్రొత్త క్రొత్త పత్రికలను దగ్గర్లో, ఒకపైలు దూరంలోవున్న ఒక మాదిరి బస్తీనుండి కొని తేవటం సాగించాడు... ఆ పత్రికల ముఖచిత్రాల్ని చూస్తుంటే, కొనాలని పించేటట్లు చేస్తాయి. వీరభద్రం యిలాంటి సెక్సు పుస్తకాల్నే కాక, మరికొన్ని చెల్లిపుస్తకాల్ని కూడ తెచ్చి, నారాయణరావుకి తెలిసే తెలియకుండా యిచ్చి, చదువుకోమని చెబుతూండేవాడు. అక్కడికి ఒకనాడు భోజనాలు చేస్తున్న సందర్భంలో నారాయణరావు, వీరభద్రాన్ని పుడ్డేస్తూ -

“చూ యింటిని రాసురాసు బస్తీకొంపగా మారుస్తూన్నావేమిటి?” అన్నాడు. వీరభద్రం, వీరకంగాను జంకక -

“ఇల్లు చూడడానికి అందంగా లేకపోతే, యిట్లో వాళ్లు అందంగా ఎలా వుంటారండీ! ఆనందం ఎలా కలుగుంది? యింకా పాతకాలంలో ఎన్నాళ్ళుంటా చెప్పండి” వీరభద్రం నిరభయంగా వుపస్యాసం చెప్పటం సాగించాడు. ఆ పూటకీ భోజనాలైనయి. వీరభద్రం తన వాటాలో కొచ్చేసి దర్జాగా పడుకున్నాడు. యింకా తిండి తినటానికి పోయిన బడిపిల్ల కాయలు తిరిగి రాలేదు. మధ్యాహ్నం అవుతోంది.

కారదకూడా సెమ్మడిగా అన్నం తిన్నది. నారాయణ తన పనిమీద ఎటో వెళ్లిపోయాడు. పడుకొన్న వీరభద్రం మెల్లిగాలేచి, తన పెట్టెతెరచి, తెచ్చిదాచిన క్రొత్త క్రొత్త సెక్సు పుస్తకాల్ని, రెండు పొడవు దబ్బాల్ని, రెండు పోసీసాల్ని,

యిలాంటి అలంకరణ సామాగ్రిని చేతపట్టుకొని, తీసి కొల్చి పడుకొనివున్న కారద నుంచుమీద వుండాడు. కారద చుట్టుప్రక్కలతోటి - చింతగా చూస్తూ, ముందు పడివున్న కాలుజతను పెట్టి కేసుకొంటూ -

“ఇవన్నీ ఏమిటివావా?.. అని ప్రశ్నించింది. తొలుక్కంటా వలెక్కుంటా వీరభద్రం, కారద ముఖంలో ముఖం వుంచుతూ, “నీ కోపమే తెచ్చాను కారదా!.. అన్నాడు.

ఆమె ఉలిక్కిపడింది. కోపం జంకింది. రెప్ప కాయకలాగే యాసింది. అతను కేవలదేలా నవ్వు రున్నాడు. పెంటపీసా ఒకటి కేలులాంచితీసి, ఆమె కివ్వబోతూ -

“రానుకో కారదా!” - తీయగా అన్నాడు. పోట్లో కేసుకున్న కల్లి వాసన ముక్కుగా వచ్చింది. ఆమె వాటివంక చూస్తూ “ఎవరు తెచ్చున్నారు?” - అంది.

“ఏటిని తెచ్చుననునది ఒకళ్ళు చెప్పాలా? నీకు ఎలాగులేవని తెలిసి తెచ్చాను. నారాయణరావు అప్పుగాపో చెప్పివా యివ్వగా తెచ్చిపెట్టింది. అందుకు బదులు ఎవరుకే ప్రేమాశ్రయం ఏముందికే అని, నేనే తెచ్చాను. ఏం? కోపం వచ్చిందా? అనుమానం వస్తోందా? చెప్పు కారదా?” - నూటిగా చూస్తూ ఆడుగుతున్నాడు.

కాకద మారు మాటాడలేదు. “యివన్నీ ఎవరు తెప్పితే తెచ్చారు?” - అనే ప్రశ్న ఆమెను నిలవ ప్రిస్తూంది. “ఒకవేళ మాట పరుసగా తన భర్త ఏమైనా అన్నారా?” - సందేహించింది.

“అలాంటి మూత్రం వీరభద్రం, తనతో చెప్పకుండా వెళ్ళి బుడబుడా తేవటమేనా? తెచ్చాడూ. కానా నేవుంది. భర్తలేని సమయంచూపి యిట్లా తన మీద మీదకొస్తూ, తీసుకోవనటం భావ్యమేనా!” - తీవ్రంగా ప్రియలొనన సాగిస్తోంది. “వీరభద్రం యిలా ప్రవరిస్తాడని తను అనుకోలేక!” - తనబోతాను వికస్కించుకొంది.

వీరభద్రం అలాగే సిగ్గుతో దుంబిల్లాగా నిలబడి వున్నాడు. పిల్లలింకా కాలేదు. కన్నే కానుండు ననుకొంది. రావటంలేదు... పరిస్థితి అయోచయంగా తోచింది. అతని మృదయంలోని ఆ కాంక్ష ఏమిటో అర్థంకాలేదు. కానీ ప్రస్థిమితంగా వుండామనుకొంది. వీరభద్రం వున్న చోటునుంచి కదలటంలేదు. వెళ్ళి బొమ్మని చెబుదామనుకొంది. మాట గొంతుక పెగలి రావటంలేదు. శరీరమంతా చెమటలు విరుచిరుగా పోస్తున్నాయి. నుడిసి, నుడిసి గాలిపీస్తోంది.

నారాయణరావు అప్పటికే కాలేదు. ‘ఒకవేళ వస్తాడేమో!’ అనుమానించటం మొదలెట్టింది. తీరా వచ్చి యీ భాగంకొంతమానం ఏమనుకొంటాలో! భయంవేయసాగింది. ‘మోసంచేస్తున్నానని’ అపాతం చేసుకొంటారేమో!’ మృదయం గజగజ వణికి పోతోంది. లేనిపోని ఆలోచనలు ఆమెను, నులిమి కేస్తున్నాయి. కానరాని గాయమేదో కలక కేస్తున్నట్లుంది. ఏదో ఆశ్చర్య భయోత్పాతాన్ని కలిస్తోంది. ధైర్యం దిగజారిపోతోంది. చేతులారా తన పంచంటి సెంసారాన్ని కూలదోసుకొంటున్నా నేమోనని తర్జన భర్జన చేసుకోవటం ప్రారంభించింది.

(సకేవము)

డాక్టరు కే. యన్. కేసరిగారి

నా చిన్న నాటి ముచ్చట్లు

వల రు. 2.00 కే - పోస్టేజి ఉచితం

హిగినా బాడమ్స్ ప్రైవేట్ లో దొరుకుతుంది

శ్రీ రామ కర్మ తత్వము

(ఆంధ్రానువాదము)

శ్రీశ్రీకృష్ణానామము

శ్రీ శిల్పి అహోబిలరావు

(గత శతాబ్ద తరువాయి)

౧౧

సురకుముదాళి, సంబరమునఁ దేల్చెడి
చంద్రుండు; దానవ సరసిజముల
చంద్రుండు; యోగుల జ్ఞానచంద్రుండు; పాప
చీకలుల్ బోకార్చి - చెలువ మొసఁగు
చంద్రుండు; జానకీ సతియొక్క కలువనే
త్రములకుఁ జంద్రుండు; రక్తిభక్తు
లయినట్టివారి, నయనకుముదాళికిఁ
జంద్రుండు; దశకంఠ సరసిజంబు
నడచు చంద్రుండు; శ్రీరాముఁడనఘనూర్తి
చంద్రువలె వెల్లు శ్రీరామచంద్రమూర్తి
యట్టి శ్రీరామచంద్రుడిక్కట్టుమాన్చి
హర్ష మొనగూర్చి రక్షించు ననుదినంబు

౧౬

బంధు దుష్టాభికిఁ బావన చంద్రుండు
సజ్జనకుముదాళి చంద్రముండు
జానకీస్తన యుగ్మచంద్రుండు; శత్రుల
ముఖపద్మ చంద్రుండు; ముద్దుగాగ
సత్కిర్తి చంద్రుండు; సకలలోక ప్రకా
శ మొసఁగు చంద్రుండు; సంతతిరంబు
ముద్దుగా వికసిత - ముఖచంద్రుండై; శ్రీ
రామచంద్రుండు యోగిరాజ మనము

లనెడు కలువల వికసిత గ నెడు చంద్రు
రుండు; శతరథేశ్వరుకొమ - రుండు నిండు
చంద్రుండు, శ్రీరాముండు సంతసమున
నాదు సేవలఁ గొనుగాత భేదముడిపి.

౧౭

రాక్షసప్రముఖుల ప్రాణముల్ హరియించు
శరములఁ బ్రత్యుపసంహరంబు
సల్పుచు, ధనువున సంధించి హస్తముల్
వీరప్రతాపుడై వెలసినావు;
దశకంఠ కంఠభేదనకాండఁ గడలికా
కాండంబుఁ ద్రుంచెడి కరణిసల్పి
యంగజాడర్పంబు హరియించినట్టి, ఈ
శ్వరుని రూపంబుతోఁ బ్రజ్వలిల్లి
రామో మునులసంస్తూతలంది ప్రబలిసావు,
శిష్టజనరక్షణంబును దుష్టశిక్ష
ణంబు, నీ శుభకారఫలంబుగాఁబ?
రక్షణము, నేతుమయ్య ప్రహ్లాదవరద!

౧౮

నారిబాణమును, కర్ణాంతపర్యంతంబు
లాగుచుఁ బ్రళయకాలస్వరూపుఁ
డైన, యముండవై . యట్లునేత్రప్రారత
మెలుపు, వహించగా నివశులేశ!

పాల స్త్రీ రాక్షస ప్రభలడగింపగా
బహుచిత్రభంగిని బాణములను
హస్తనైపుణ్య ప్రకృతభావముతోడ
సంధించి విడిచి, రాక్షసులఁజంపి
దేవతాళికి ముదమిచ్చి దివ్యుడగుచు
వెలుగుచున్నావు శ్రీరామ! వీరుడగుచు
నిన్ను భజియింతు నిత్యంబు నేమముగను
నన్ను రక్షింపుమయ్య! సంపన్నచరిత!

౧౯

మృత్యువెన్నంటి, డగ్గటిమింగ, రాగఁ
దల్లి లేదు, పుత్రులు లేరు, తండ్రి లేదు,
తోడఁబుట్టినవాడు, బంధువులు లేరు;
రాముడే, నన్ను రక్షించు రక్షకుండు

౨౦

ఇంద్రధంజెక్కి, హితమతి నాతఁడొ
సంగిన టెక్కెంబు సరగఁబూని
రథము, నారోహించి-రణపరాక్రమముతో
భుజములఁ జఱచి, కన్బొమల విఱచి
సాహసంబున, ధనుష్టంతారమొనరించి
కత్తుభయమొనర్చి, సరసలీల
తూణిరబాణముల్ దొరగించి, రానణ
సంహారము నొనర్చి, శౌర్యధుర్య!

రామ! వీరప్రతాపుడై - రణమునందుఁ
గానబడినావు; నీ రూపుఁగాంచవశమే!
బ్రహ్మాద్రాదులకు నేని భక్తవరద!
కాంత రూపంబుతోడఁ బ్రసన్నుడగుము

౨౧

కనక దుచిరచేలముగల్గి, కర్ణకుండ
లములచేఁ బ్రకాశించి విరాజ దుచిర
మణికిరీటముఁదాల్చి, సొంపారు, భూ, ల
లాటమునుగల్గి, విమలజలదము బోలు
నీల దేహంబుతోడ వన్నియకు నెక్కు
రామ! శేషశాయి! రఘుకులప్రదీప!
నిన్నెధ్యానింతు సతతంబు నెమ్మనమున
నన్ను రక్షింపు శ్రీరామ! నాగళయన!

౨౨

శ్రీవత్స చిహ్నంబుచేఁ గాన్తూభముచేతఁ
బీతాంబరముచేత వెలసినావు
బహురత్నములచేత - భాసిల్లు చున్నట్టి
మకుటంబు, మందారమాలికయును
దాల్చితివీవు; కోదండధారి ముకుంద!
కోటిమన్మథతేజ! కువలయేశ!
నిలమేఘశ్యామ! నిగమవందితపాద!
నీతతోఁగూడిన - శ్రీశుభాంగ!
సారకన్తూరి ఘనసార చర్చితాంగ!
నిత్యకోభిత! శ్రీరామ! సత్యచరిత!
నిన్ను సతతంబు నేవింతు నీరజాక్ష!
నన్ను మన్నించి రక్షింపు నాగళయన!

౨౩

రామ! నీ నామంబు - రాక్షసశ్రీ గర్భ
విచ్ఛేదమొనరింపు; వినుతశీల!
స్మరణచేసిన నిన్ను - చండాలుడేనియు
ముక్తిఁగాంచునుకాదె! భక్తసులభ!

వేదసన్నిభమై - విఖ్యాతి నాజ్ఞించె
రామ! ని నామి భూమియందు
ఇతర సహస్రంబు లింపారు నామంబు
లెన్నిపఠించిననేమి! రామ!
నీదునామంబునకు సాటిరాదు, రామ
యనుచు నొక్కసారి పఠింపనఘములుడుగు
రామ! నీదు నామామృత సోమపాన
మబ్బజేయుము; ప్రార్థింతు ననుదినంబు
౨౪

రాక్షస మర్ధనా! రఘువంశ తిలకమా!-
దితిపుత్ర నాశనా! ధీర! రామ!

భయమునుహరియించి-భక్తుల కభయంబు
చేకూర్చుచున్నట్టి శ్రీశుభాంగ!
ఇంద్రుభయము, హరియించి, సుగ్రీవుని
కిష్టుడై, ఘనరాజ్యమిచ్చినావు
పాపరాసులనెల్ల - ధ్వంసంబొనర్చుచు
నాంజనేయుని స్తోత్రమందిరావు
శార్వభారివి, శ్రీరామ చంద్ర! భక్త
వరద! సీతాసమేతుడై వజ్రునిన్ను
భజననేతును సతతంబుఁ బరమభక్తి
మానసానందమిమ్ము; రమావినోద
(సశేషము)

అన్ని
నొప్పులకు

అమృతాంజనము

కేశరి గారి

శ్రీ ఫలాది పానకం

గర్భమునందు, నోటియందు
మేహజబ్బులవల్ల, యితర కారణ
ములవల్ల పుండగుట, చీము
నెత్తురుతో మలము వెలువడుట,
నీళ్ల విరేచనములను నివారించును.
గ్రహిణిజబ్బులు, అతిసారము,
కడుపునొప్పితో కూడిన జిగుట విరే
చనములను సమృద్ధముగా కుదు
ర్చును.

వెల ద. 1.60

కేశరి కుటీరం ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

చంద్రాను - 14.

(624-వ పేజీ తరువాయి)

వున్నందుకు తమించు. ఇలా చేయటం నా తప్పే...నువ్వు దగ్గర లేవు... భరించలేకుండా వున్నాను. ఏం చెయ్యటానికి పాలు పోక..." నేలకేసి చూస్తూ, హడలిపోతూ అన్నది.

"ఏం అలా అడరిపోతున్నావు? నేను లేకపోవటంచూసి గాలి రాద్ధాంతం చేస్తూ వుందా?" అని దానిని ప్రేమతో తడుముతూ అన్నాడు అబ్బాయి.

"ఆ గాలికి భయపడుతానని అనుకుంటున్నావా? అలా గాలి వుండటం ఇప్పుడు అవసరమే..."

"అంటే జంతువు లేమన్నా...?"

"రెండు మూడు జంతువులు నన్ను బెదరించటానికి వచ్చాయి! కాని అవే కంగారుపడి మాయమైపోయాయి, నా ముళ్లనిచూశాక..."

ఆ మాటలో అబ్బాయి తట్టుకో కలిగాడు. ఆ మొక్కకేసి చూసి చిరునవ్వు నవ్వసాగాడు.

"ఆ లోకంలో ఎంతకాలం వుండిపోవాలని నీ వుద్దేశ్యం? మమ్మల్ని ఇలా ఒంటరిగా విడిచిపెట్టి అలా వెళ్ళిపోవటం.. అలా వెళ్ళిపోవాలనుకుంటే... అక్కడే వుండిపో!" అని అంటూ మొక్క ఒక పెట్టున కంట తడిపెట్టుకుంటూ ఏడ్వసాగింది. ఆ మొలకకి వ్యక్తిత్వం అనేదివుంది. దానిని నిలువజెట్టుకోటానికే అది ఇలా సతమతమై పోతున్నది....

దీంతో నా ఒళ్ళో పడుకుని తియ్యి తియ్యని కలలని కంటూవున్న అబ్బాయికి మెలుకువ వచ్చింది. కళ్లు తెరచి నలు ప్రక్కలా అదుర్దాలో చూడసాగాడు.

పా క క ల్

కూరగాయల కట్ లెట్

2½ పలముల క్యాబేజీ, 4 క్యాలెట్ దుంపలు, 3 బంగాళా దుంపలు, కొంచెము బీన్సు పళ్ళుగా తరిగి తగు మాత్రము నీరుపోసి. అందులో కావలసినంత ఉప్పు, చిటికెడు పసుపుపొడి వేసి ఉడికించి యుంచుకొనవలెను. రెండు రొట్టెముక్కలనుగాని, రమ్మలనుగాని ఎర్రగా కాలి పొడిచేసికొని యుంచుకొనవలెను. ఉడికించిన కూరముక్కలను మెత్తగా రుబ్బి చిన్నచిన్న గారెలుగాచేసి రొట్టెముక్కల పొడిగాని, రమ్మల పొడిగాని అద్ది పొయిపొద కాగుతున్న నెయ్యిలోగాని, నూనెలోగాని తేల్పాలి. ఎర్రగా కాలివని వేడిగా రుచికరముగా నుండును.

మజ్జి వెంకటలక్ష్మి

ఎండమావి చలన చిత్రకరణ

సోవియట్, చైనీస్ సిని ఫోటోగ్రాఫర్లకు వాయువ్య చైనాలోని జంగార్ యెడారిలో హఠాత్తుగా ఒక ఎండమావి ఒక సరస్సులాగనూ, చుట్టూ పొదలున్న ట్లుగానూ కనిపించగా దానిని ఫిల్ముతీసారు. 'అల్పా - ఆటా - లూంచే' అనే సంయుక్త సీన్ - సోవియట్ పెద్ద - వర్ణచిత్రంలో ఇలాంటి అపురూప దృశ్యాలుంటాయి. వాయువ్య చైనాలోని ప్రకృతి, వృక్ష, పశు పక్ష్యాదుల గురించి ఈ ఫిల్ములో చిత్రింపబడుతుంది. సహస్రబోధిసత్వుల గుహలలోని ప్రాచీన చైనీస్ కళాసంపద కూడా యిందులో చిత్రింపబడుతుంది.

జయంతి పిక్చర్స్ వారి 'పెళ్ళినాటి ప్రమాణాలు' చిత్రము ఆంధ్రజీవనం తటా యీ నెల 17వ తేదిన విడుదల కాబోతున్నది.

ప్రారంభోత్సవము జరిగింది. ఇందులో శ్రీమతి అంజలీదేవి, శ్రీ యస్. టి. రామారావు సీతారామల పాత్రల ధరిస్తున్నారు.

శ్రీ జగ్గయ్య, రమణారెడ్డి, కటుంబరావు, రాజసుతోధన, హేమలత, కుమారి జయన మున్నగు వారు నటించిన విశ్వరూపావారి చిత్రము 'కూతురు కాపరం' వూర్తి కావచ్చింది. దీనికి శోభనాద్రిరావు గారు దర్శకులు.

రాజ్యం పిక్చర్స్ వారి 'కృష్ణలీలలు' చిత్రం త్వరలో విడుదల కాబోతున్నది.

ప్రమాద ఫిలిమ్స్ వారు 'వేయలవాడ భీమకివి' చిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నారు.

సారథి ప్రొడక్షన్స్ వారు 'కాళిదాసు' చిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నారు. ఇందులో శ్రీ ఎ. నాగేశ్వరరావు. శ్రీమతి శ్రీరంజని ప్రధాన పాత్రల నిర్వహిస్తారని తెలుస్తున్నది.

నేషనల్ ఆర్ట్ థియేటర్స్ వారి 'సీతాశ్యామలం' చిత్రానికి యిటీవలనే వాహినీ స్టూడియోలో

అన్నపూర్ణావారి 'మంగలబలం' చిత్రం త్వరలో విడుదల కానున్నది.

అంతరార్థం అర్థమైంది

శ్రీ ధాయిపుర బాలకృష్ణరావు

—(౦)—

నీలాకాశం వేపు నిరీక్షిస్తూ వుండిపోయాను. ఎందుకలా చూస్తున్నానో నాకే తెలీదు. చూస్తూ ఆలోచిస్తున్నాను అంటే అదిగూడలేదు. మరైతే, ఎందుకు ఆకాశం వేపు చూడటం అయినా యీ ప్రశ్నకు సమాధానం తట్టలేదు. చూస్తూ ఆలోచించడం లేదు. ఆలోచిస్తూ చూడలేదు. కావున కిలా ప్రతిమనయ్యాను.

కపాలంపై పడిన ముంగురులకు చల్లటి నాయు పీచికలవల్ల చైతన్యం వచ్చినట్లుంది. నాట్యం ఆరంభించాయి.

రాము వచ్చి చాల నేపయి వుంటుందేమో. అయినా అతను నా ప్రతిమాకారాన్ని చూసి నన్ను పలకరించనూలేదు. “ఇదొక పెరిబాగుల లోకం” అనుకున్నాడు.

ఆ లోకంలో అలా యెంతసేపుండిపోయానో నాకే తెలీదు. రాము యిక వుండబట్టలేక తన మామూలు ధోరణిలో అడిగాడు.

“ఓరేయి సీను, పోయిందిరా” అన్నాడు.

“ఊ” అనగలిగాను, కొద్దిగా యీ లోకంలోకి వస్తూ,

“ఏమిటి రా! ఊ” మనసులో నవ్వుకొని మరి అడిగాడు.

“నువ్వు చెప్పిందేరా. నే నేమైనా కల్పితం చేస్తున్నానా” అన్నాను.

“అది కాదుర నీకు మతిపోయిందిరా అంటే.”

“అవునువును. పోక యింకా వుంటుందా. ఇన్ని గడ్డు సమస్యల మధ్య తారాడుతున్న ‘అలోచనల రిసర్ వాయిర్’కి ‘రెస్ట్’ అనేది వుండేకదూ!

ఏలూకంరా బాబు! బయటి కళ్ళితే నానా బ్రహ్మత్రు ప్రయోగాలు. నిన్న మీ ఇంటికి వచ్చే దోవలో ‘పింజిరి’ వాళ్ళ పీఠినుండి వస్తూన్న. వాళ్ళ ప్రయోగాలు చూశావురా ఎలావున్నాయో! అరుగ

మిడుండే వ్యక్తి నేను రావడం చూసి చెప్పడం ప్రారంభించాడు.

“ఓరే నాగిగా! చూశావురా ఆ అబ్బాయి బోలెడంత చదివాడు. కాయ కష్టం చేయడానికి కావల్సి నన్ని కండలున్నయ్. ఏమైంది! అటు వుద్యోగం లేదు, యిటు ఏమైనా పనిచేస్తున్నాడ అంటే అదీ లేదు. బికారిలాగ బేకార్ కొడుకున్నాడు. చెప్పే నాళ్ళులేక...” అంటూ ఒకే ధోరణిలో వాగడం. ఇది మెల్లగపోతూ విన్నా. వాడి లెక్కరు పైన చెప్పి నంతవరకు విన్నాను. ఇక వుండలేక తిరిగి వెనక్కి చూచాను. అంతటితో నాడు “గవ్ చిప్” నాకు నీలకంఠుని కన్నట్లు మూడవ కన్ను నిజముగవుండి వుంటే భస్మీ పటలమై పోయేవాళ్ళు. బద్మావల!

మరోవైపు యెడతెగని ఇంటి సమస్యలు.”

“ఇంటి సమస్యలతో నీకేం పనిరా, చూసేవాళ్ళు చూసుకుంటారు. తల్లిదండ్రులున్నంతవరకు దిగులేందు కురా...పోతే, నీవేమైనా పెళ్ళిఅయిన వాడివా అంటే అదీలేదు. పెండి అయివుంటే—

ఔరా! పాపం, భార్యపిల్లల్లో సతమత చూతూ వేగలేక వేగుతున్నాడు” అనుకోవచ్చు. ఆలాంటి నేమి లేదుకదా ఇకపోతే, తిండి విషయమో అంటే అదేం కొడవలేదు.

చోయిగా నాకింకా” అంటూ పాట పాడ్తూ ఒక కాలుమీద మరోకాలు వేసుకొని తింటూ ఆనందానుభూతిని అనుభవింపవచ్చును. ఇంక నీకు వచ్చిన లోకేమిటిరా! “రాముకు తెలిసిందల్లా వెల్లె గ్రక్కేడు.

“ఓరే నాము! నీకు వైకి బాహుంక కనబడే యీపై చిల్లరివిష నారే తెలుసుగాని లోలైన దృష్టి లేదురా. వ్యక్తుల ముఖప్రవృత్తులనుగాని. వారి సాధక బాధకాలను గూర్చిగాని తెలిసికోడానికి నీకు అంతకంటే ‘వైకలాజికర్’ దృష్టిలేదు. కష్టాలకు

భార్య పిల్లలే కారణాలు కావలసినా నీ దృష్టిలో? తిండి తక్కువ కావడమే సమస్యకు కారణ భూతము కావలసినా? సమస్యలంటే యొక్కడికి సమస్యలు? చచ్చేంతవరకూ సమస్యలే. అది సుధాధ్యంతరిహితమై అలరాక సమస్య తనో! అయినా, యీ సమస్యల పరిష్కారానికి మానవుడు కృషి చేస్తూనే వున్నాడు - జీవితాంతము. సమస్యలకు - మానవులకు అన్యోన్య సంబంధమువుంది. దీనికంతా కారణము - సృష్టి పదార్థాలు పరిమితంగా వుండడము, మానవుని కోరికలు అపరిమితంగా వుండడము."

ఇదంతా రాము మానంగ విన్నాడు.

చీకటిపడింది. ఆకాశంలో నక్షత్రాలు మిలమిలా మెరుస్తున్నాయి...

"బెజవాడనుంచి వుత్తరం వచ్చిందట - అని పెళ్ళి సంబంధాల వుత్తరం. రేపు వాళ్ళిక్కడికి వస్తున్నాడు. అబ్బాయిని చూడ్డానికి. అయితే అబ్బాయికి యీ సంబంధమంటే వూర్తిగ విగుడ్డం. కాని, వాడి తల్లి దండ్రులకు యివ్వంగవుంది... ఈ సమస్య యెలారా తెగదీసి" పరీక్షించేందుకు రాముని అడిగాను.

"అంతమాత్రానికే సమస్య ముడిని తీసుకు రావాలిరా! దాని నిష్పత్తి మార్గం తెలీదూ! మీ నాన్న, అమ్మ చెప్పినట్లు చేసికోవడం మంచిది... మరి ఎందుకై నా మంచిది." అదోలాగ్ న్నాడు. వాడి జవాబు నాకు నవ్వు ఆపిందికాదు. రాము సమాధానాలు యెందుకలా వుంటాయంటే దానికి కారణం లేకపోలేదు. రాము యిలాంటి జీవిత సమస్యల్ని గాని, భవిష్యత్ పరిణామాలను గాని, అలాంటి యెరుగడు. పరిణామాల పరిమాణాల్ని గూడ కొలువడు. రెండవదేమంటే, ఆస్తిపాస్తులు బాగున్నవాళ్లు కాబట్టి వాడికి యీ సమస్యల్ని గురించి బుర్రను వేడెక్కించడం అలవాటులేదు.

"నాయీ సమస్య పరిష్కార ఫలితం ఏ రూపం దాల్చుందో భవిష్యత్తులో చూస్తువులే రాము! నే ననుకుంటుండేది ఒకటి. తల్లిదండ్రులనుకుంటుండేది మరియొకటి. వీటికి పైగా విశిష్టతను ప్రమేయము వుంది. కాబట్టి యీ సమస్య పై మూడింటి మీద

ఆధారపడివుంది. చివరికి యేది నెగ్గుతుందో?" అంటూ ముగించాడు. రాముకిదంతా అవగాహనం కాలేదు. నా అన్నమ్మమైన భావం రాము ఊహనా కక్కిరి అందని పండు. అందుకతను కష్టపడడుగుడ - అర్రులు చాచితే వచ్చేదేమయ్యాడు?

రాము నా దగ్గరినుండి కెలవు తీసుకున్నాడు. మరి, రేపటికి రమ్మన్నాను. సరే అంటూ చిరునవ్వుతో తలూపాడు. రాము చిరునవ్వునాకు అదోలా తోచింది. "ఎవ్వరూ అలావనలేనా" అన్నట్లు ఆ దరహాసపు తెర వెనుక భావము గోచరించింది. అయినా, ఇది మామూలేగా కడుపునిండి ఆవలించేవాళ్ళకు. రాము కలవారి అబ్బాయి. దిగులులేదు, బురుగులులేదు. అసలు దిగులు పడకల్సి గత్యంతరము ఏముందని? కావలసి నంత ఆస్తిమంది. వాళ్ళింట్లో వుండేవాళ్ళేగాక, మరి పదిమంది వచ్చి జీవితాంతము ఏ కాయకప్తములేకుండ, తినినాగాని వుండే ఆస్తి కరగదు...

రేపటి కథ యెలా జరుగుతుందోరా బాబు అంటూ అలావననా సముద్రంలో మునిగిపోయాను. అమ్మ పిలుపు వినబడింది. ముఖం మీద యెవరో నీళ్లు చల్లి పట్లయింది అమ్మ పిలుపుకు. సోఫాలో కూర్చున్న వాడిని తీరాలేదీ ఇంట్లోకి దారి తీసాను.

"అమ్మా... ఏమ్మా నీలిచావు" అప్యాయంగా అడిగాను.

"చూడు నాయనా! ఎలాగో ఒకలాగు నిర్ణయించుకో. తల్లిదండ్రుల మనసు కష్టపెడితే నీకేం వస్తుందని"

"అది కాదమ్మా పెళ్ళి చేసికోదం నా యిష్టమా, మీ యిష్టమా నువ్వే చెప్పమ్మా. ఇష్టములేని అమ్మ యిలను చేసుకొని బాగుపడిన వాడెవడైనా వున్నాడా?"

"అదికాదు నాయనా! చూడూ - మీ నాన్న ఎక్కడ పడితే అక్కడ అప్పులు చేశాడు - నీ చదువు కోసం. ఎలాగో, అదేవుని ధన్యమా అంటూ నీచదువు పూర్తయింది. ఏదో యొక్క ప కట్టుం యిచ్చేవాళ్ళ అమ్మాయినే చేసుకుంటే..." నా కళ్ళలో యెర్ర తీరలు, కోపంతో రెండు పెదవులూ అప్రయత్నింగా

అదిమాను. సమంగా వుండే కనుబొమ్మలు 'బ్యాల్‌మస్' తప్పిపోయింది.

“చేసుకుంటే...” కోపంతో గట్టిగా అడిగాను. అమ్మ అదిరింది. తడబడుతూ చెప్పింది.

“మీ నాన్నకు సంస్కృతి నాయనా! మొదటి సంబంధము-అంటే - బందరునుంచి వచ్చిన వాళ్ళ అమ్మాయే కాదు, కుటుంబములోని వాళ్ళంతా గౌరవ మర్పాదలు కలవాళ్ళు. అందులోనే భట్టి పెరిగారు. మంచిదే కాని నాయనా! వాళ్ళ సన్నీమిరా ఐదు వేల కంటే యెక్కువ కట్టుకొనివ్వకాలమంటారు.”

“అయితే యీ బెజవాడ వాళ్ళ ధర యెంత పలి కాలో?” వ్యంగ్యంగా అడిగాను. ఇవ్వలేనివాటిని గురించి అంతకంటే మహావిధంగ అడగలేకపోయాను.

“చూడు నాయనా! బెజవాడ వాళ్ళ ఇంట్లో వేలు యిస్తామంటూ మీ నాన్నకు పుత్తెరము వ్రాశారు. మంచి సంబంధము; ఏదో అమ్మాయి యెడమకారికి వాయియట. కొద్దిగా అడుగులు తడబడుతుంటాయి. చిన్నప్పుడు వాళ్ళనాన్న బెత్తెరముతో ఒక చిన్న బెబ్బ కొట్టగా, అలా వాయి వచ్చిందట. అప్పటి నుంచి అది అలాగే వుండట. అయినా, ఏం బాబూ! మనకు కట్టించోబెడతే వస్తుందిగా మంచి సంబంధము బాబూ.” అమ్మ పెదవులపై యొక్కడలేని చిరునవ్వు తోడికిసలాడింది. కాని అది భయాం దోళనతో మిలితమై వుండే చిరునవ్వు అని స్పష్టమౌ తూంది. అమ్మకు నేనేమనుకుంటానో అన్న భయమే అలాంటి చిరునవ్వును పుట్టించింది.

అమ్మ, నాన్నవాళ్ళ సంబంధాల్ని యేద్యకోగ్రణముతో చూస్తున్నాలో నా కర్థమైంది. వీళ్ళ మాటల అంతర్ధార్థం స్పష్టమైంది. సంబంధాల్ని విలువ కట్టేది కుటుంబ గౌరవ మర్పాదల్ని బట్టిగాని, అమ్మాయి గుణాలాల్ని బట్టిగాని కాదు. డబ్బు... డబ్బు సంతులు యొక్కడి నుండేతే బరువుగా నెత్తి మీదికి వచ్చిపడతాయో ఆ వేపుకు వేరెత్తి చూపెడ తారు-అటు వేపు యేమైనా వుండనీ.

“అంటే మీరు డబ్బుల్నిబట్టి సంబంధాల విలువల్ని కడుగుస్తారన్నమాట. అలాంటి సంబంధము నేను

చచ్చినాగాని చేసుకోనమ్మా... నాన్నతో చెప్ప...” అంటూ కోపంతో బయటికి వెళ్ళబోయాను. నాన్న నా వెనకాతే నిలబడివున్నాడు. కోపంతో ముందుకు అడుగువేయబోయాను. అయితే, వినయ, సమరాలు నా దారికి అడ్డుతగిలాయి. పెద్దలయెడ వుండే పూజ్యత, గౌరవము నాలో నశించలేదు. ఇక ఒక అంగుళము గూడ ముందుకు పోలేకపోయాను.

నాన్నను చూస్తూనే కళ్ళనుండి నీళ్ళు కారాయి. నాన్న కళ్ళు అప్రయత్నంగా చెప్పగిల్లాయి. ప్రజల నేత్రాలనుండి ఆనందభాష్మలు రాలాయ్. నా బాధను అర్థంచేసుకున్నాడు కాబోలు.

“నెభావ్! నీలాంటి కొడుకు నా కుండకల్పించాడేరా! నీ యిష్టానుసారం కార్యసిద్ధి.” అన్నాడు నాన్న. తడికండ్లను వల్లెవాటుతో ఎత్తుకుంటూ... నా ఆనందానికి అంతంలేకపోయింది. నిజంగా, నాన్నను మనస్సులో అభివందించుకున్నాను.

నాన్న అమ్మతో చెప్పాడు.

“ఏమేవ్! నీ కొడుక్కు పున్నంత తేలివి నీకు లేకపోయిందే. ఆడవాళ్ళకు శీలము, వన్నె చెదరిన ఆధరణమే. ఈ శీలాధిరాజాన్ని చెదగకుండా, ఏ కళంకము రాకుండా బాగైత వహించడం వాళ్ళ పాలిటి ధర్మం. ఈ సత్యాన్ని మంచిన వాళ్ళకుగాని, విరుద్ధమైన వాళ్ళకుగాని తగిన ప్రతిఫలము ముట్టు తుంది. శీలము లేనివాళ్ళకు నెత్తిన యెంత బంగారు పెట్టితే మాత్రం వాళ్ళ విలువ యెంతే? కుక్కకు యెన్ని బంగారు తొడుగులు యొక్కించినా, యెన్ని వన్నె బట్టలు తొడిగించినా, కుక్క కుక్కేకదే!... ఈ కోణే బెజవాడలో వుండే నా ఆప్తమిత్రునివద్ద నుండి పుత్తెరం వచ్చింది. రేపు రాబోయే బెజవాడ సంబంధము మంచిది కాదని, అమ్మాయి మంచిది కాదని వ్రాశాడు. ఇప్పుడైనా తెలిసిందా.”

“ఇంక అగ్గమైంది రెండి” అమ్మ తలూకింది. నాన్న చిలిపినవ్వువ్యాడు.

ఇంకా వేల కట్టుము అధికార్థము ఇప్పుడైనా అర్థమైంది గదా అని సంతోషిస్తూ, అక్కడినుండి భోజనాల గదిలోనికి ఆనందంతో యెగిరిపోయాను.

శ్రీ రమణలీల: 'కృష్ణభిక్షు' ప్రచురణకర్తలు శ్రీ రమణాశ్రమము. తిరువణ్ణామలై, ఏలూరు స్టేషన్ వెల రు. 3-50

భక్తి ముక్తి మార్గాలను ప్రబోధించిన దివ్యపురుషులలో శ్రీ రమణమూర్తి యొక్కరు. ఇందులో వీరి ఆచరిత్ర, బోధనలు పొందుపరచబడియున్నవి. మానుషలీలాఖండము, శక్తిలీలాఖండము యోగలీలాఖండము, కలలీలాఖండము, ఆశ్రమలీలాఖండము, నిర్వాణ లీలాఖండము, అమృత లీలాఖండముగా విభజించబడియున్న ంథము శ్రీ రమణభగవానుల పవిత్ర జీవితచరిత్రతో బాటు ముక్తి మార్గములగు ఉపాసన, యోగసిద్ధిలాంటి అమూల్య విషయాలను వివరించుచున్నవి. ఆధ్యాత్మిక చింతను ప్రోత్సహించి దివ్యత్వమును యీ గ్రంథ నము సమకూర్చగలదని రూఢిగా చెప్పునగును. ఇందలి చిత్రములు చుమార్చి యొక్క, ఆశ్రమముయొక్క తన సువిదితము చేయుట కనువుగానున్నవి.

పవిత్ర సన్నివేశములు: అనువాదం-సంతపురి రఘువీరరావుగారు. ప్రకాశకులు: ాన సాహిత్యప్రచారసమితి, హైదరాబాదు. వెల 50 ప. పై

భూదాన యాత్ర సందర్భమున శ్రీ వినోబాజీ స్వీయానుభవాలు, సంఘటనలు, సన్నివేశాలను యీ ముస వివరించబడినవి. భూదాన యజ్ఞం పట్ల ప్రజలు - ముఖ్యంగా బీదలు సహృదయంతో చూపు క్తి, ఉత్సాహ వితరణలు బహు చక్కగా పొందుపరచబడినవి. భూదానోద్యమ వ్యాప్తికి యీ విశేషముగా తోడ్పడి ప్రజలలో గ్రామీణ ఆభివృద్ధి ఆభ్యుదయాలపట్ల ఆ సక్తిని ప్రేరేపించ

శ్రీ లక్ష్మణాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రము: తెలుగు వ్యాఖ్యాన కర్తలు ావ్వామి శుద్ధ చైతన్య. పుస్తకములకు శ్రీ రామకీర్త సేవాశ్రమము, విడుగురాల (పోట్లు) ంటూరు జిల్లాకుని, చైతన్యపాఠశాల, ఆళ్ళగడ్డ (పోట్లు) కర్నూలు జిల్లాకుగాని వాయవచ్చును. వెల 12 ప. పై.

ఈ చిన్న పుస్తకంలో శ్రీ లక్ష్మణ ఆష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రముయొక్క మహిమ, నామావలి అర్థములు పొందుపరచబడినవి. పాపక్షయాలికి, యిష్టకామ్యార్థ ఫలసిద్ధికి ధ్యానపూజా విధానములలో సుపకరించు యీ ఆష్టోత్తరమును ప్రతియొక్కరు యీ చిన్న పుస్తకం ద్వారా స్వీకరించగలరని ఆశిస్తున్నాము.

సంపాదకీయములు

సమగ్రమైన అభివృద్ధికి సహకారోద్యమము

జాతీయరంగంలో సమగ్రమైన అభివృద్ధికి సహకార విధానము విశేషముగా తోడ్పడుచున్నది. ప్రజలలో పగిలిన సామగ్రిని సద్వినియోగము చేసి చో సహకారోద్యమము వర్ధిల్లజాలదు. సంఘస్థాయి సౌభాగ్యములకంటె వ్యక్తిగత లాభములు, శ్రేయో సౌభాగ్యములపట్ల ఆసక్తి చూపుతూ అధికార వ్యవస్థాపకీ అలవాటుపడిన వర్తమయారు సహకారోద్యమమును ప్రోత్సహించరు. దానిఫలితంగా సహకారోద్యమ లక్ష్యమైన ఉమ్మడి శ్రేయస్సు సమకూరదు.

వ్యవసాయ, వర్తక, పారిశ్రామిక రంగాలు జాతీయము కావడమునకు తోడ్పడునది సహకారము. ప్రజలు సహకారోద్యమ ఆదర్శ లక్ష్యాలను అవగాహనము చేసికొని సహకార సంఘస్థాపించుకొని చిత్తశుద్ధితో నిర్వహించుకుంటూ ఉమ్మడి శ్రేయస్సును తీర్చిదిద్దకొని లిగినచో దయ, అభివృద్ధిలు మరింత ముగియకాగలవు.

సంఘసంస్కరణలు - యువకుల కర్తవ్యము

బహిరంగ అభివృద్ధి తృప్తి మునజన కాంగ్రెస్ మహాపథకు అభ్యుత్తర వహించిన ఇందిరా గాంధీ దేశంలో సంఘసంస్కరణలు అమలు జరుగడానికి, మూతర దృక్పథం కలిగించడానికి, అభ్యుదయాల గమనము త్వరితం చెయ్యడానికి యువకులు నిర్మాణాత్మకమైన కక్తిగా రూపొందాలని దేశకాల పాత్రల ననుసరించి పూర్వాచారాలకు, నమ్మకాలకు స్వస్తి, జరిగి తీరాలి. దానిని నడవలేని సంఘం పునర్నిర్మింప గాంచలేదు. అందుకనే యువకులు ఉత్సాహంతో, ఆసక్తితో సంఘరణలకు పూనుకొని జాతీయ పునర్నిర్మాణమును ప్రోత్సహించాలి.

సంఘసంస్కరణలు అమలు జరుగడానికి యువతీ యువకులు తెంపు చేయడానికి కాని, అవకాశమునకు గాని శక్తి సామర్థ్యాలు, తెలివి తేటలు, ధైర్యసాహసాలతో వాతావరణానికి ఎదురైనా అవకాశాలు మెండు. అందుకనే దేశంయొక్క అభివృద్ధి అభ్యుదయాల భవిష్యత్తు యువ ఆధారపడి యుంటుందంటారు.

గోవధ నిషేధం

గోవధను నిషేధించాలనే ఆసక్తి ప్రతియొక్కరికి యుండలేదని. గోవు హిండువులకు పవిత్రత కాక కామధేనువుగా మానవులకు నిత్యావసరమైన ఆహార పానీయాలను సమకూర్చుచున్న శ్రమజీవి, తాగకూడాను. ఇట్టి దానిని మనుషు పోషించి, రక్షించవలసియుండగా దాని మాంసాని కాశపడి చంపి ఘోరమనక తప్పదు. తనకు జీవయాత్రలో తోడ్పడుచున్న గోమాత పట్ల విశ్వాసము కలిగియుండవలసి యితర ఆహారవస్తువులన్నా గోమాంసానికి ఆశపడి గోమాత్యను ప్రోత్సహించడము మానవుడు తన సహస్వభావమును కోల్పోవుటయగును.

పాడిపంటలకు జీవనాడియైన పశుసంపదను పోషించుకొని తమ స్వీయసౌభాగ్యమునకు వినియోగించుకొనుట విశేషము కాగలదు. వయసుమీరిన గోవులను సయితము మాంసాని కాశపడి వధించడము విపాపమే కాకుండా కృతఘ్నులకు కూడాను.

గోవధ నిషేధం అమలు జరుగాలంటే ప్రభుత్వశాసనాలు రూపొందడము మాత్రము చాలా ప్రజలలో మానసిక పరిస్థితిని కలుగజేసే ప్రచారము అత్యవసరము.